

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ

8.00 FONT (értékelt adóval) 14 OLDAL TEL-AVIV, 1978 DECEMBER 15., PÉNTEK 9248. szám

A FEHÉR HÁZ SZERINT A BÉKE IZRAÉLTÓL FÜGG A KORMÁNY MA MINISZTERTANÁCSON HATÁROZ AZ EGYIPTOMNAK ADANDÓ VÁLASZRÓL

Vance valószínűleg karácsony után visszatér — Kairó szerint Egyiptom és az Egyesült Államok álláspontja teljesen azonos

Cyrus Vance amerikai külügyminiszter tegnap délután a Ben Gurion repülőtérrel Kairóba repült, ahová már meg is érkezett és folytatta megbeszéléseit Szádát elnökkel. Délelőtt Vance hosszas megbeszélést folytatott Menáchem Begin miniszterelnökkel, utána pedig csatlakoztak hozzájuk az izraeli tárgyalóbizottság tagjai, Ezer Weizman hadügyminiszter kivételével. A tanácskozás után hivatalosan közölték, hogy a kormány ma, pénteken minisztertanácsot tart, amelyen ismertetik a kormány tagjainak a szerdán és csütörtök reggel tartott megbeszélések tartalmát. A kormányban kell dönteni a Vance által ismertett egyiptomi javaslatok sorsáról és nem fér hozzá kétség, hogy a válasz elutasító lesz.

Vance és felesége, valamint kísérete az amerikai kormány külügyminisztériumától távozott az országából. Ezt megelőzőleg Mose Dajánnal együtt sajtófogadást adott. Mindenek előtt köszönetet mondott Mose Dajánnak és Menáchem Beginnek a szívvelies vendéglátásért, amelyben részestek lettek.

Amint önök is tudják — mondta az újságíróknak — a kormány pénteken Jeruzsálemben minisztertanácsot tart, hogy tanácskozzon a béketárgyalásokról és a követendő lépésekről. Szoros kapcsolatban maradok Mose Daján külügyminiszter úrral s a minisztertanács után tudni fogom a kormány határozatát. Annnyit mondhatok, hogy mindannyiunk közös reménye, hogy el lehet érni és el is ériük a tartós békét. Daján is köszönetet mondott Vance-nak a béke érdekében kifejtett erőfeszítéseiről és ő is remélte, hogy péntek este Kairóban kitűzött megbeszélései sikeresen záruljanak.

Kairó (UPI). — Az egyiptomi külügyminisztérium szóvivője tegnap azt mondta, hogy Egyiptom és az Egyesült Államok álláspontja az Izraellel folyó tárgyalások ügyében, „teljesen azonos”. Hozzáfűzte, hogy a tárgyalásokban azért állt be válság, mert Egyiptom ragaszkodott ahhoz, hogy összefüggés álljon fenn a két camp-davidi egyezmény között.

A továbbiakban kijelentette a szóvivő, hogy Egyiptom elhatározta, tisztelgetően tartja a más arab államokkal szemben vállalt elkötelezettségeit honvédelmi téren és az elkötelezettségek prioritást élveznek minden más megállapodással szemben. Jóllehet a szerződés értelmében Egyiptom komoly előnyökhöz jut, beleértve a Szinaj-félsziget és az ottani kőolaj viszszerzését, Egyiptom előnyben részesíti a palesztinai nép jogait — hangsúlyozta.

A továbbiakban kijelentette, hogy Egyiptom és Amerika álláspontja teljesen azonos s az Egyesült Államok jóváhagyta azokat az egyiptomi javaslatokat, amelyeket Cyrus Vance vitt magával Jeruzsálembé. Egyiptom a továbbiakban is az 1951-ben aláírt közös arab védelmi szerződés alapján cselekszik, amelynek értelmében Egyiptom köteles segítségére sietni más arab államoknak, ha megtámadják azokat.

Végül kijelentette, hogy Egyiptom hajlandó a béke gyakorlati megvalósítására azzal a felté-

tellet, hogy az általános béke legyen, amely megfelel a palesztinai nép követeléseinek.

A Fehér Ház szóvivője tegnap a leghatározottabban kijelentette, hogy a béke sorsa kizárólag Izraéltól függ. „Egyedül Izraélre hárul a felelősség a béketárgyalások sikeréért vagy kudarcáért”.

Felszólította Izraelt, hogy vonja

IZRAÉLBE REJTŐZKÖDIK AZ ANGOL-ZSIDÓ „ESÖKÖPENY-KIRÁLY”
Angliában sokmillió fontra rugó valuta-kihágások miatt körözik Lord Joe Kagant — Hónapok óta egy Tel-Aviv környéki luxuslakásban él

Leeds (Reuter). — A leeds-i bíróságon tegnap letartóztatási végzést bocsátottak ki az Izraelbe menekült angol zsidó milli-milliós, Lord Joe Kagan ellen, akinek különféle visszaélésekkel vádolnak. Lord Kagan többek között azzal gyanúsították, hogy illegális esőkbát export-ügylet kapcsán súlyos deviza-kihágásokat követett el. A 63 éves lord, aki a híres Gannex esőkabátokat gyártja, hónapok óta Izraelben tartózkodik és egy Tel-Aviv környéki luxuslakásban él, de nem tartják valószínűnek, hogy Izrael kiadja Angliának, mert a kihágások, amelyekel gyanúsították, nem kifejezetten bűnügyi természetűek, s így nem szerepelnek a két állam közötti kiadatási egyezmény részét képező bűncselekmény listájában.

A rendőrség letartóztatta feleségét, Lady Margaretet és fiát, Michaelt, továbbá egy Huddersfield városbeli vámtisztviselőt, aki állítólag segédkezett neki a törvénytelen devizaugyletekben. Valamennyiüket óvadék ellenében február 28-ig szabadlábra helyezték. A zsidó lord elleni vizsgálat immár 9 hónapja folyik és annak során a hatóságok több házkutatást hajtottak végre Lord Kagan vállalatának hivatali helyiségeiben, valamint magánlakásokban is. A tegnapi esti lapok jelentése szerint Lord Kagan úzel meinek összege hatmillió fontster linge rug.

Kagan lord, aki Vlnában született és négy évig náci haláltáborban sányolódott, a háború után került Angliába s néhány év alatt valóságos textil birodalmat épített ki magának. Gyakran látogatott el Izraelbe és elnöke volt az orosz zsidók kimentéséért fáradozó közéleti bizottságnak.

A lord Harold Wilson volt angol miniszterelnök személyes jóbarátja és egyike volt azoknak, akiket Wilson miniszterelnök közvetlen lemondása előtt nemzeti címre terjesztett fel a királynőnél

Husszein a 242. határozat »új meghatározását« kéri az UNO-tól

Homályos válaszokat kapott Washingtontól a Nyugati Partvidék és a gázai sáv sorsáról

Párizs, (Reuter, UPI, IFF). — Husszein jordániai király felszólította az Egyesült Nemzetek Szövetségét, hogy adjon új meghatározást a Biztonsági Tanács 242. számú határozatának. A jordániai király aki megbeszélést folytatott Valéry Giscard d'Estaing francia államelnökkel, sajtófogadáson annak a véleményének adott kifejezést, hogy a camp-davidi egyezmények nem teremtheték meg az alapot az igazságos és tartós közelkeleti béke számára. Husszein és „európai barátaink” segítségét is kérte, hogy a 242. számú határozatot olyan módon fogalmazzák át, hogy az intézkedjen a palesztinai arabok önrendelkezési jogáról is. A békét nem lehet megteremteni a többi arab állam részvétele nélkül.

Kérdésre válaszolva a király azt mondta, hogy az egyiptomi és izraeli békeszerződés, valamint a Nyugati Partvidék és a gázai sáv jövője közötti kapcsolat pozitív, de ez volt az egyetlen megkérlelt tekinthető mondat, melyet az izraeli-egyiptomi tárgyalásokról mondott.

Felszólította Izraelt, hogy vonja

ki csapatait az 1967-ben elfoglalt területekről és biztosítsa a palesztinaiak önrendelkezési jogát, beleértve az államalapítást is, ha a palesztinok ezt akarják. Ugyanakkor követelte, hogy állítsák vissza az arab szuverenitást Jeruzsálem arab részére és

Ráchel Jánait-Ben Cvi kórházban volt

Ráchel Jánait Ben-Cvi asszony (93), Izrael második államelnökének özvegye néhány nappal ezelőtt orvosi vizsgálatok megejtése céljából, saját kezdeményezésére a jeruzsálemi Hadassza kórházba vonult. A vizsgálatok befejeztével elbocsátották a kórházból.

Az ITIM hírgyűnkörség tudósítójának értesülése szerint az orvosok magas kora ellenére, kitűnőnek minősítették Ráchel Jánait Ben-Cvi egészségi állapotát, aki a mai napig részt vesz különféle közéleti tevékenységekben és megjelenik számos rendezvényen.

rámutatott arra, hogy milyen fontosságot tulajdonítanak a muzulmánok és keresztények milliói a szent városnak. „Jeruzsálemnek a béke szimbólumává kell változnia” — mondotta.

Husszein elpanaszolta, hogy azok a válaszok, amelyeket Washingtontól kapott a Nyugati Partvidék és a gázai sáv jövőéről, nagyon homályosak és elfogadhatatlanok voltak. Ezért, valamint mert nem mutatkoznak pozitív eredmények, nem tartja szükségesnek, hogy mérlegelje a csatlakozását a békekötési kísérletekhez, amelyek most folynak, letétek, amelyek most folynak. „Nincsenek biztató jelek, különösen Izrael makacs álláspontja miatt.”

IDŐJÁRÁS
A jelentések szerint ma és szombaton derült idő várható. Jeruzsálem 6—15, Tel Aviv és Haifa 11—20, Cfat 6—12, Beer Seva 8—21, Ejlát 10—22 fok.

Drágánk,
OROSZ GYÖRGY
nincs többé.
Temetése 1978 december 17-én, vasárnap délután 14.30 órakor a choloni temetőben.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Kfár Glückson kibucban élő barátai mélyen lesújtva gyászolják
OROSZ GYÖRGY
elvbarátjukat és osztoznak a család gyászában.

Mélyen lesújtva gyászoljuk szeretett chávérunk
OROSZ GYÖRGY
elhunyatát és együttérzésünket tolmácsoljuk a gyász-baborult családnak.
A Független Liberális Párt, Háóvéd Hácioni mosávi szervezete

Mélyeség fájdalommal közöljük chávérunk
OROSZ GYURI
halálát
A Háoóár Hácioni Világszervezet nevében
TALMI JEHUDA

Felejthetetlen drága férjem, édesapám, apósom, nagyapánk, testvérem
ROTH JAKAB (JENŐ)
Nagybánya — Petách-Tikva
slosimja leteltével
ÁZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATÁST
tartunk december 19-én, kedden délután 3.00 órakor a petách-tikvai temetőben. Találkozás a temető bejáratánál.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Keresünk gyakorlattal rendelkező KERESZTREJTVÉNY-SZERKESZTŐT
Jelentkezés 9—2 óra között az Uj Kelet szerkesztőségében, tel: 30011.

ÖNNEK, AKI NAGY MÉRTEKETKÉK VISEL, E TÉLEN KELLEMES MEGLEPETÉS VÁR ÖNRE minden divatos ruha: ruhák, kosztümök, bleizerek vagy kabátok nagy méretekben megtalálhatók ebben a különleges üzletben

tuller figure fashion
Haifa, Rech. Nordau 9., tel. 665076

HOTEL EDEN TIBÉRIÁS
Tel. 067-90070, 067-22461, 067-22450 *
POB. 565

ALAPOS TATAROZÁS UTÁN
A SZÁLLÓ NYITVA EGÉSZ ÉVBEN
DIJMENTES UTAZÁS a GYÓGYFÜRDŐBE ÉS VISSZA * KITŰNŐ KÖSER KONYHA, A RABBINÁTUS FELÜGYELETE ALATT * SZOBÁK LÉGSZABÁLYOZÓVAL * UDVARIAS KISZOLGÁLÁS

A MIFÁL HÁPÁJISZ SORSOLÁSA
A tegnap megtartott 50/78 számú sorsoláson a 659981 számú sorsjegy nyerte az egymillió fontos főnyereményt.
100 ezer fontot nyert a 096434 számú sorsjegy;
50 ezer fontot nyert a 436903 számú sorsjegy;
25 ezer fontot nyert a 088546 és a 413745 számú sorsjegy;
10 ezer fontot nyert a 089592 és a 783302 számú sorsjegy.
Az alábbi végződésti sorsjegyek a következő nyereményeket kapják:
5,000 font: 96687 74141 68268 36191 24163

LORD SNOWDON NŐSÜL
London (UPI, IFF). - Margaret hercegnő volt férje, a jelenlegi Lord Snowdon nevet viselő Anthony Armstrong Jones, ma pénteken megnősül. Második felesége nála 11 évvel fiatalabb titkárnője, Lindsay Hogg asszony, egy ismert divattervező lánya lesz. Mint emlékeztet, a jelenleg 48 éves lord közel három évvel ezelőtt vált el vele egykorú feleségétől.
Jóllehet Lord Snowdon továbbra is szívesen kapcsolatokat tart fenn a királyi családdal és több ízben fényképezni is meghívták az elmúlt év folyamán, a Buckingham palota közleménye szerint a királyi család egyetlen tagja sem vesz részt a „magánjellegű” esküvői szertartáson. Ez vonatkozik Lord Snowdon első házasságából született két gyermekére is. Fia ma 17, lánya pedig 14 éves. Lord Snowdon menaszsonya 1967-től 1971-ig Michael Lindsay-Hogg filmrendező hitvese volt.

DRÁGA APUKÁNK KÁSZTOR (ALI) ALADÁR
Nagyvárad — Haifa — Kirját Sprinzák 75-ik születésnapjára
SOK BOLDOG, EGÉSZSÉGBEN ELTÖLTENDŐ ÉVEKET KIVÁNNAK 120-IG
gyermekei, unokái, dédunokái, testvérei, sógornője, sógora

Jókívánságainkat tolmácsoljuk
HIRSCH D. EMILNEK
aki a mexicói fogászati klinikát sikeresen elvégezte és a stage évet Miami-ban megkezdte.
Szülei, testvére, sógornője az izraeli és az amerikai rokonok

TAMNUN Biztonsági zárak
akciója a hónap végéig.
Zár az ajtó szélén
4 irányban záró 950.— IL.
6 irányban záró 1150.— IL.
Biztonsági szakemberek és biztosítók ajánlják, 5 éves jótállás.
Tel. 04—241662, 03—801028

השר שנעזב

נראה, שאחד המאפיינים של "מהפך" מתוצרת הליכוד הוא הבטת שר זה או אחר ועזיבתו לנפשו באחד הרגעים הקשים ביותר של דרכו הציבורית. כך קרה, הפעם, לשר החינוך זבולון המר, שהגיע להסכם עם המורים העל-יסודיים, בדבר מינוי וועדה פריטטית שהחלטותיה יהיו את שני הצדדים ולא יובאו אף לא בדיונה, לאישור הממשלה. המר היה משוכנע בכך, שהממשלה תקבל פתרון זה והגיש אותו לאישור הממשלה בשיבתה השבועית ביום א'. ואולם, מרבית שרי הממשלה לא היו מוכנים להשלים עם ה"פניעה ביוקרתם האישית" ולא הסכימו לתת מראש סמכויות כאלו לוועדה הציבורית שהיתה אמורה לקום. רק 3 שרים מבין 13 הנוכחים היו נכונים לתמוך בהצעתו של שר החינוך. יש להניח, שזבולון המר היה במבוכה רבה, כאשר נאלץ להודיע לבני-שיחו על כשלון הצעה.

ואולם, בשלב זה פנה השר אל המורים התיכוניים. הוא ממש החתן בפניהם במכתבו שנדון במערכת ביום ד' בערב. שישבו ללימודים לפחות בכיתות הי"ב. כדי שיתאפשר לתלמידי כיתות אלו להתכונן לקראת בחינות הבגרות. כאן נכונה לו האכזבה השנייה: רוב בניגי המורים העל-תיכוניים דחו את פנייתו, אף כי נשיאות אירגונם היתה מוכנה להיענות לו. המורים אמרו לו לא, כשם שעשו קודם לכן חבריו לממשלה.

זבולון המר נעזב, אפוא, על ידי חבריו וכאן מתעוררת השאלה, אם יוכל בכלל להמשיך בפעלו בתנאים אלה. לא היינו מופתעים, היה מסיק מסקנות אשיות. אין פירוש הדבר, שזבולון המר נכשל בתפקידו. הנהגת החינוך-תיכוניים היא, לא ספק, הישגו האיש. ואולם, הוא היה צריך להתפטר כדי לבטא את מחאתו וכדי להעניש את אלה, שפנו לו עורר בצורה כה מכוערת.

A CSERBENHAGYOTT MINISZTER

Ugy látszik, hogy a Likud által magasztalt „fordulathoz” az is tartozik, hogy a kormány a legkényesebb helyzetbe hozza miniszterét és karrierjének egyik legnehezebb pillanatában cserben hagyja. Így történt ez Zvulun Hammer közoktatásiügyi miniszterrel, aki a középiskolai tanárokkal folytatott hosszúságos tárgyalások során megállapodott abban, hogy közös bizottságot neveznek ki, amelynek a határozata mindkét félre kötelező és nem szorul a kormány utólagos hozzájárulására sem.

Hammer bizott benne, hogy a kormány elfogadja ezt a megoldást és ebben a reményben terjesztette a vasárnapi minisztertanács elé. A kormánytagoknak többsége azonban nem volt hajlandó „tekintélyének megcsorbítására”, azaz hogy eleve teljes felhatalmazást adjon egy közéleti bizottságnak. Hammer javaslatát kisebbségben maradt, a jelen volt 13 miniszter közül csak három támogatta. Hammer alighanem megszegegyenülten közzölte ezt a határozatot nehéz tárgyalópartnerével, a középiskolai tanárok szervezetének küldöttségével.

A közoktatásiügyi miniszter ekkor a tanárokhöz fordult: a szerda esti tanácsülésükhöz kérő levelet intézett, valóságilag könyörgött nekik, hogy térjenek vissza az iskolákba vagy legalább a nyolcadik osztályokba, hogy tegyék lehetővé számukra a felkészülést az érettségire. S itt érte a minisztert a második csalódás: a középiskolai tanárok is elutasították, jöllehet elnökségük hajlandó lett volna erre az engedelményre. A tanács épp úgy nemet mondott a miniszterhez, mint minisztertanácsai.

Zvulun Hammert tehát cserbenhagyták és fel kell tenni a kérdést, folytathatja-e munkáját ilyen körülmények között? Nem tartanánk meglepőnek, ha levonná a következtetést. Nem mintha nem válna be e posztion. Az ingyenes középiskolai oktatás bevezetése kétségtelenül az ő érdeme. Tiltakozásképpen kellene benyújtania lemondását, már csak azért is, hogy megbüntesse azokat, akik ilyen csúnyán cserbenhagyták.

VALUTA-ÁRFOLYAMOK

	Vétel	Eladás
Amerikai dollár	18.57 font	18.70 font
Angol font	36.58 font	36.85 font
Nyugatnémet márka	8.99 font	9.06 font
Svájci frank	10.91 font	10.99 font
Francia frank	4.19 font	4.22 font

Dr. JESURUN ELIJAHU:

Álljunk a sarkunkra

Az utolsó hónapok vagy talán évek leghangosabb és legdühítőbb cikkét olvastam a múlt héten és ez a Máárv 8. 12. 78.-i számában látott nyomdafestéket. Persze ezért nem az újság felelős, mely mint szomorú érdekességet hozta, hanem az, aki nyilatkozta.

A nyilatkozó nevét nem közli Idó Diszencsik, a Máárv washingtoni tudósítója, csak annyit ír róla, hogy az a State Department egyik főtisztviselője, aki arra a kérdésre, hogy mi lesz a békeszerződéssel és mit tehet Izrael az amerikai nyomás ellen, a következőket mondta röviden összefoglalva: „Kézem Amerikával. Lehet hogy ön nem tudja, de mi, mármint az elnök, a külügy és a kongresszus tudják, hogy az amerikai nép nem hajlandó további áldozatokat hozni azért, hogy biztosítsa az Államok stratégiai fölényét a Szovjetunióval szemben. A legszörnyűbb azonban az, hogy ezt az oroszok is tudják. És ez meg is látszik a világ minden részén, ahol az oroszok zavartalanul sérthetik az USA érdekeit. Ezért is igyekszik Carter mielőbb aláírni a SALT egyezményt a stratégiai fegyverek korlátozásáról, mert holnap, vagy holnapután már nem teheti meg a mai még viszonylag kedvező feltételek mellett.

Ugyanezt ajánlhatom az izraelieknek is. Minden napi halasztás újabb és újabb követelést vált ki az ellenfeleiből. Egy egyezmény nem azért rossz, mert ügyetlen vagy naiv emberek folytatják a tárgyalásokat. A tények, a való helyzet diktálja a feltételeket. A politikuskokat ki lehet cserélni, de a helyzetet csak erő, valóságos erő (ha van ilyen) tudja megváltoztatni. Csak az erő képes ellenállni a nyomásnak. A kérdés, hogy megvan-e ez az erő? Izraelnek nem bízni kell Amerikában, hanem gyanúperrel élni vele szemben. Mi nem Izraelért, hanem Amerikáért tevékenykedünk. Érdekeink nem azonosak! Minél gyengébbek leszünk, annál nehezebben viseljük azt a terhet, amit Izrael jelent számunkra. Ma már a demokrácia is úgy vélik, hogy érdemesebb vállalniuk a zsidó szavazatok elvesztését, mint kitartani Izrael mellett. Ezt az új politikánkat Begin csak elősegíti képtelen követeléseiével és makacosságával, mely Izrael-ellenes hangulatot teremt és az elnök mellé állítja a közvéleményt.

Mert nézzük — mondta — nyit szemmel a helyzeteket. Gazdaságok katasztrófális: diplomáciailag az egész világ ellenetek van: Begin személyes megjelenése ellenetek fordította az egész skandináv közvéleményt, sőt az egész világot. Mert mi történik Oslóban? Megérkezik az autó és hire-hamva nincsen a sofőrnek, csak a trempista érkezett meg”.

Diszencsik megdöbbenve kérdezte az említett főtisztviselőt: Miért mondja ezt nekem? Soha még így nem beszélt a külügy megbízottja.

Amaz szenvedélyesen válaszolt: „Mer tszeretném ha megírná és nem akarom, hogy azt mondassák nem figyelmeztettem önöket. Mert nem tudják, hogy mi a helyzet a szomszédos országokban. Hogy Perzsa összeomlás előtt van, Szaudia pániak esett, az afgánok a múlt héten kötöttek haráti egyezményt az oroszokkal, a marxisták biztosan tartják kezükben az uralmat Etiópiában. Amerika csak két kedvező híre várhat: arra, hogy Boumediene meghal és hogy a zsidók meg az egyiptomiak aláírják a megegyezést.

Eddig a nyilatkozat, melynek valóságához és szavahihetőségéhez nem fér kétség.

Persze lehetséges, hogy a magát megnevezni nem akaró diplomata végül is nyilatkozata csak része a megfélemlítési akciónak. Hiszen ezt láthatta az is, akik nem kábitott el a nagy amerikai küldöttség láttán érzett büszkeség. A küldöttség, mely látszólag csupán Goldának akarta megadni a vég-ső tiszteletet. Köztudomásu, hogy Golda a legélesebben ellenzett minden biztonságunkat fenyegető nagylelkű visszavonulást. Mégis, Carter édesanyjától kezdve Kissingerig semmi másról nem beszéltek vele kapcsolatban, mint arról, hogy mennyire szerette a békét és milyen kár, hogy nem élhette meg, mert hiszen egész életében nagy békeharcos volt. Mi, akik ismertük politikai felfogását, különösen 67 után, egy lágy, viaszlelkű Szádátimádó nénikét látunk magunk előtt az elhanyagolt amerikai gyászbeszéd után, melyeknek egyetlen céljuk van: aláírni a Szádát fogalmazta békeegyezményt, azaz kiszolgáltatni magunkat.

Az említett tények ugyanis, ha nem is igazak, ha nem is pontosan így vannak ahogy az amerikai azt változta, de közel állnak a valósághoz. De meg nem azok és nem biztos, hogy így maradnak. Már látunk a Közéletelelen oroszbarátságából egyik napról a másikra orosz-gyűlöletbe esni nem is egy országot. Itt van Egyiptom és Szómália. Perzsa is volt már orosz befolyás alatt Musszadek idején a sah is elmenekült és mécsis visszakerült. Régen rossz a Szovjetuniónak, ha az arabokra, vagy más megvadult muzulmánokra épít. Az iszlám nem elegendik idegen eszmékkel és az araboknak vértükben van a családság.

Mert ha Amerika végleg letett a világ megvédéséről, vagy ami ugyanaz — figyelembe véve a hitleri, illetve a chamberlaini példát — letett az önmaga hatásos megvédésébe vetett hitéről akkor mit jelent annak a 180 nyugalmazott generálisnak és admirálisnak a beadványa Carterhez, amelyben Japánon és a NATO-n kívül csak Izraelt mutatják be, mint katonai hatalmat, mellev nemcsak érdemes, de kell Amerikának együttműködni? És azért csak a tartalékosok irtak, mert aktív katonának tilos politikai véleményt kifejeznie. Ha menthetetlenek vagyunk, akkor miért követelik további felfegyverzésünket?

És még valamit. Bár már hosszú évek óta tapasztaljuk és szomorúan regisztráljuk Amerika társadalmi rothadását, melynek csak nemrég láttuk egyik jellemző kifejezését a guineai dzsungelben, honnan a százszázalékos bizonyosság és éppen egy amerikai szájból, hogy minden marad mint volt.

UJ GALÉRIA NYILIK

Most, szombat kimentelekor, este 7 órakor nyílik meg az új Di-Nur galéria a jaffai óvárosban, a Mázál Sor sikátor 7 szám alatt.

A megnyitón a következő festőművészek művei kerülnek bemutatásra: M. Argov, S. Avni, Yossef Asher, Yael David (London), Aryeh Weiss, M. Lemberger, M. Kadishman, Ami Shavit. A galéria hétfőtől csütörtökig délelőtt 11-től 1-ig este fél 9-től 11 óráig tart nyitva, szombaton pedig csak esti fél 9-től 11-ig.

sőt csak rosszabbodik? Az amerikai sajtó olvasásakor más jeleket is látni, melyek éppen ennek az ellenkezőjére vallanak: arra, hogy Amerika kezd magához térni és kezdi megérteni, hová vezethet utja, ha így folytatódik. Ez nem annyit jelent, hogy azt kívánjuk, Amerika fasizálódjék, természetéből következően pacifizmusát cserélje fel vad militarizmussal és ezt is főleg azért, hogy minket megmentsen. Szó sincs róla! Elég az nekünk és az egész nyugati világnak, ha Amerika gazdaságilag, szellemileg egészséges marad. Mi, izraeliek még azon sem sírunkozunk, ha Amerika meglozítja velünk való szoros barátságát, csak ne legyen ellenségünk és lássa meg azt is, hogy hol és mennyire egyeznek érdekeink.

De ettől függetlenül egy valamiben igaz van a pesszímista amerikainak. Abban hogy országá meguntta Izraelt. Nem az Országot, a Szentföldet, a szabadságrt halmi is kész népet. hanem Izraelt, a lyukas hordót. Azt az Izraelt, amely harminc éve hangoztatja, hogy rá akar és rá kell lépnie a gazdasági önállóság rögös útjára, de lépést sem tesz annak érdekében és évről évre magasabbra srófolja azt a számlát, melyet nemcsak az amerikai zsidóknak nyujtanak be kifejtésre, hanem az Államoknak is, hogy mi kényelmebben élhessünk. Milyen szívesen szeretnének perelni időnként, ha Carterék valami nagyon kellemetlent vagy érdekeinket sértő dolgot mondanak vagy tesznek. De menten elhallgattunk, mert eszünkbe jut, hogy egy kéregető koldus nem lehet büszke.

Gazdasági és társadalmi bajainknak rendbehozatala szükséges elsősorban a magunk szempontjából. Egyetlen nép sem élhet soká a féreg foga rája belülről. De egy kis ország és főleg egy hivatásra született Izrael még kevésbé.

De aki nem hisz ilyen „misztikus” dolgokban, mint társadalmi erkölcs, munka-morál, közéleti tisztesség, hivatástudat, annak is ell ismernie, hogy nem állhat sarkára az, aki idegen segítségére van utalva.

Pedig a sarkunkra kell állni most, amíg nem késő. Ha tulzott is az amerikai, aki nem kívánta közölni a nevét, de egy valamiben igazat mondott. Megmondta a kormányzat való, szívből érzett véleményét rólunk. Ne bagatellizáljuk el oktatását, még ha azt kioktatás formájában is mondta. Ne tévesszenek meg az ünneplés alkalmakkor elhangzó szép szenatóri szavak. Mi sem éreznénk másképpen Amerika iránt, ha mi lennénk helyében és ők lennének a minden évben több milliárdot követelő izraeliek.

Politikusaink székjeiket, pozíciójukat féltik és nem merik megmondani az igazat, vagy csak nagy általánosságban beszélnek arról, amit azonnal meg kellene tenniük: margarinos kenyéren élni, gyalog járni vagy autóbusszon utazni és dolgozni látástól vakulásig, hogy minél hamarabb reádjék hozzáik ziliált gazdaságunk szénáját. Ezt kellene tennünk, és nem adósságokat csinálni, melyeknek kamatja olyan politikai kiszolgáltatottság, melyet egy magát valamire tartó ember nem tud szégyenpír nélkül lenyelni és amelynek tükör a gyerekeinknek kell majd megfizetniük. Mert minden kölcsön visszafizetésénél egyszer a tőkét is visszakövetelik.

Álljunk sarkunkra kényelmes önmagunkkal szemben is és akkor kevesebb burkolt, manapság már nyílt fenyegetést kell hallanunk a tengeren túlról.

Álljunk sarkunkra, mert nemcsak szükséges, de érdemes is!

Színházi előzetes

HONTHY HANNA OPERETTEST A „KIS THÁLIA” OPERETTSZÍNHÁZ ELŐADÁSÁBAN

A magyar nyelvű „Kis Thália” színház nagyszabású évad-bucsuatát műsorral lepi meg hálás közönségét az ország nagyobb városában. A kosztümös, zenés est anyagát, amely több, mint 18 ismert operett fülbemászó dallamait tartalmazza, Leichter Eli írta és állította össze. Sándor-Sáron György, az Izraeli Opera vezető művésze segítségével és szakmai tanácsadással, míg a zenei vezetés a kitűnő zongoraművész, Sz. Csókos asszony, Régi nyár, Vig Berger Duci kezében van. Sándor György egyébként vendégként is fellép valamennyi előadásban.

A műsoron megszólalnak 80 év leghíresebb operettészletei, amelyeket Honthy Hanna, a magyarországi operettszínház koronázatlan királynője adott elő — természetesen kísérszóveggel, táncsal, teljes színpadi előadásban.

A műsor külön érdekessége a

87 éves nagy primadonna levele az izraeli művészekhez, valamint legújabb long-play lemeze, amelyeket az est keretében megszólaltatunk.

A primadonna a csodáshangú Peer Emmy, a szubrett, a népszerű Dór Éva, — Schlesinger Kálmán bonviván, végül a sokoldalú Leichter Eli, mint táncoskomikus lép fel a tucatszámú nagyoperett (Varázskerítő, Sybill, Paganini, Maya, Csókos asszony, Régi nyár, Vig özevgy, Szólik a asszony, Morosoly ország, Bál a Savoyban, Luxemburg grófia, Csárdáskirálynő) legszebb áriáival.

Az együttes két hónapja komoly munkával készül a nagyszabású operett-est előadásaira, amelyek premierjét december 23.-án Petách Tikván és december 30.-án Tel Avivban, a ZOA-ház nagytermében tartják.

A műsor külön érdekessége a

Ha jól akar enni, Leához kell menni! MAGYAR ÉS ERDÉLYI HÁZIKOSZI TULIPÁN ÉTTEREM

TA., Erlinger 2 (Tácháná Merkázit)

Naponta változatos ételkülönlegességek * Pénteken sólet * A süteményeket is Lea készíti * Az ételek elvihetők * Mérsékelt árak * Nyitva reggel 7 órától este 6-ig * (Szombaton zárva)

KERESÜNK

- * Autólakatosokat
- * Autó-villanvszerelőket
- * Lakatos-hegesztőt

PEGEOT GARAZS

Akkó 04-911888

Mérnöki iroda

keres

TECHNIKUST-ELLENŐRT

gyakorlattal csővezetésben

Beér-Séva környékén

Jelentkezés:

Tel. 03-453471

IDŐS, EGÉSZSÉGES INTELLEKTUEL

a Kármel központjában vallásos magyar-zsidó családnál keres

BUTOROZT SZOBÁT

Benedek, tel. 04-85197, Haifa, este

MÁRKÁS KÉPEK

HERMAN LIPOT, IVÁNYI-GRÜNVALD, ROTHMAN MACA és más magyar festők képei eladó! Tel. 03-918987

- * FINOM GUMI-HARISNYÁK
- * ORTHOPÉD FÜZÖK
- * KÖNNYŰ LUDTALPBETÉTEK
- * SÉRVKÖTŐK

ORTHOPÉDIA

» LABÓ «

Haifa, Arlozorov u. 8

ELEKTRO-TECHNIKUSOKAT

keresünk

AUDIO JAVÍTÁSOKRA

3 éves laboratóriumi gyakorlattal

Jó feltételek a megfelelően Találkozás megbeszélésére: CHEVRÁT „AKA” Tel-Aviv, Hámászgér 70, tel. 30594 (Titoktartás biztosítva)

Keresek személyeket

akik 1942 április 19-től 1944 április 5-ig Budapestben, a Páva utcai internálótáborban voltak. Sürgös telefonhívást kérek: Jeruzsálem 02-32617 vagy 02-811083.

SCHLESINGER

Költséget téríték.

Kuttner kabát-gyár

KERES

SZABÓKAT

zakókhöz és női kabátokhoz gyapjuból és kamarnból Otthoni munka, kitűnő feltételek

KUTTNER

TEL-AVIV, ALLENBY 83, tel. 29 16 50

VERSENYFUTÁS AZ IDŐVEL

Írta: SÁBTAJ HIMMELFARB

A kosárlabdában az a szabály, hogy a játékidőbe csak az számít bele, ami alatt tényleges játék folyik, de semmi más, ami nem tartozik szorosan a mérkőzéshez. Körzetünkben valóságos versenyfutás indult december 17. közeledtére, amennyi a camp-davidi megállapodás értelmében az Egyiptommal megkötendő békeszerződés aláírásáról, s ami jövő vasárnapra esik. Amde közben sok olyan esemény csökkentette a játékidőt, akadályozta meg a feleket abban, hogy — ha erre egyáltalán szükség volt — a tárgyalásokat folytassák, érve ezek alatt miniszterelnökünk oslói utazását a Nobel-békedíj kiosztására és Golda Meir halálát. Egyiptom és Izrael között ezért csak a hét derekán újult fel az intenzív érintkezés Vance amerikai külügyminiszter közvetítésével, aki a versenyfutást, stopper órával a kezében, a fennmaradt pár napon belül szeretné befejeztetni, rávéve a feleket a vitás pontok körüli megegyezésre.

Világos, hogy az amerikai külügyminisztere Jimmy Carter teljes támogatásával jött a körzetbe, hiszen az elnök még a hét derekán, szokott sajtóértekezletén is szükségesnek tartotta leszozezni, hogy véleménye szerint a szerződés aláírásának december 17. utánra való elhalasztása rossz ömen lenne. Különösebb képzelőerő híján is kivehető, hogy december 17.-ét az amerikai elnök nem pusztán jelképek, hanem rendkívül jelentős dolgoknak tartja: Azt kívánja, hogy az izraeli — egyiptomi békeszerződést a felek addig alá is írják. Mindezt össze kell kapcsolnunk Bird szenátor szavaival, aki egy héttel ezelőtt körzetünkben járt, hét végén pedig Washingtonban beszélt. Az amerikai szenátor közlése ugyanis figyelemre méltó is több volt: egyszerűen bejelentette, hogy amennyiben Izrael folytatja a területeken a letelepítést, akkor az amerikai kormányzat gazdasági szankciókat alkalmaz, ami arra engedélyezkedni, hogy itten tett látogatása során a szenátort inkább az arab álláspont győzte meg, mint az izraeliek magyarázatai. Izraelhez intézett figyelmeztetése tehát rendkívül jelentőséggel bír. Izrael a most következő napokban oda jut, hogy újabb határozatokat kell hoznia és amennyiben döntése nem egyezik meg az Egyesült Államok céljaival, illetve Carter elnök akaratával, a szerződést nem lehet az előre megállapított határidőben aláírni, a tárgyalásokat pedig határidő nélkül el kell halasztani.

Nem kell túl nagy fantáziának a megértéséhez, hogyan reagál majd a Nyugat, ha az amerikai külügyminiszternek dolgavégezeten kell a Közelkeletről hazatérnie. Emlékeztet ez egy régebbi, a maihoz igen hasonló, bár kevésbé döntő és komoly esetre. Arra, amikor Kissinger, a volt külügyminiszter kénytelen volt körzetünkbe anélkül hazatérni, hogy itt végzett ingáira nem elérte volna a célját, s azután, megbeszélései kudarcának következtében, az amerikai kormányzat, élén Ford akkori elnökkel, bejelentette, hogy az Egyesült Államok újra átértékeli egész közelkeleti politikáját. Az amerikai kormány akkori határozatát nyilvánvaló, Izraelre nehezedő nyomásként lehetett csak magyarázni, tekintve, hogy Amerika visszatartotta az Izrael által kért és számára már jóvá is hagyott hadfelszerelést, s jóideig eltartott, amíg az ügyek rendeződtek.

Ugy tűnik, hogy Bird szenátor közlése is az Egyesült Államok Izrael-politikájának az átértékelésére céloznak, csak hogy ezúttal a célzás nyilvános és világos volt. Bird nem általánosságokban beszélt, hanem kifejezetten azt mondta, hogy amennyiben Izrael nem vállalja az amerikai kormányzat által szükségesnek tartott kötelezettségeket, akkor az Egyesült Államok nem juttathat Izraelnek további pénzeszközöket az eddigi kereteken túl. Mi több, a külsősegélyek költségve-

tésébe fel se vették az Izraelnek szánt pénzeket, sem segély, sem pedig kölcsön formájában, azokat a szükségleteknek a fedezésére, amelyeknek rendelkezése a színjárat repülőterek helyett létesítendő negevi repülőterek megépítésére, noha az Egyesült Államok kötelezte magát a munkálatok finanszírozására. Persze az amerikai kormányzat, ha akarja, módosíthatja a büdzsét, ki is egészítheti mindazzal, amit szükségesnek tart, de nyilvánvaló, hogy az Egyiptommal megkötendő békeszerződés aláírása következtében Izraelnek juttatandó összegnek teljes kihagyása a költségvetésből nem véletlen műve, hanem nagyon is szándékos. Nyilván arra utal, mi vár Izraelre, ha a helyzet nem Amerika szándékának megfelelően alakul ki.

Közben azonban fennállnak az Izrael és Egyiptom közötti nézeteltérések, amelyek az aláírás hátráltatják. A véleménykülönbségek elviek és alapvetőek, mindkét fél beásta magát az álláspontja mögé. A vita tárgyát képező cikkelekben mindketten útközpontra látnak, ami így vagy amúgy gátolja a békeszerződés aláírását. Ezért tartózkodik most körzetünkben az amerikai külügyminiszter is.

Vance eljött Golda Meir temetésére is, s a közlemények szerint állítólag azt készült javasolni, hogy a szerződés-fogalmazványt hagyják meg változatlanul az eredeti szöveggel, az egyes cikkelek ellen Egyiptom által emelt kifogásokat pedig fogalmazza meg egy különálló dokumentumban. Lehet, hogy az amerikai külügyminiszter e javaslatát kivételesen a zsákutóból, de nagyon kétséges, hogy e javaslat magától a problémától megoldja, mert hiszen minden dokumentumnak, kiváltéppel pedig egy békeszerződésnek, egyértelműnek kell lennie, s nem szabad, hogy a csatolmányai a szerződés több, egymástól eltérő értelmezését tegyék lehetővé. Elfogadhatatlannak tűnik az, hogy majd a békeszerződés aláírása után bukkanjanak fel azok a nézeteltérések, amelyek a szerződéshez csatolt különböző dokumentumokból fakadnak az eredeti szöveg cikkeivel kapcsolatban. Mindaddig, amíg a dokumentumok a szerződés cikkeivel teszik világosabbakká, s a magyarázatokat mindkét fél magáévá teszi, addig a dokumentumok csak erősítik a szerződést magát. Jelen esetben azonban azoknak a cikkeleknek a megfogalmazásáról van szó, amelyek tekintetében nincs a felek között egyetértés sem most, a szerződés aláírása előtt, s nem lesz az aláírás után sem, amikor majd kiderül, hogy a békeszerződés nem véleleges, s csak azért írták alá, hogy betartsák az előírt időrendet, nem pedig azért, mert a felek követelményeinek megfelelően.

A közmondás szerint, mindegy a betegnek, hogy fektetik, mert hisz sehol sem érzik jól magát. Az Izrael és Egyiptom között folyó tárgyalások állapota a közmondásbeli emlékeztet, mert az aláírás időpontjának a kitelése azzal a következménnyel járhat, hogy *válság kárhavaz mindaz, amit Camp Davidban elértek, márpedig azt a felek nem óhajtották, a stopperóra ellenőrzött versenyfutás viszont azzal fenvenet, hogy a javasolt módon aláír szerződésből nemzedékekre kiható katasztrófa válik. Nem szeretnénk tanácsokat osztogatni a teendőikkel kapcsolatban, eszelőre nem tehetünk egyebet, minthozv türelemmel kivárunk, hátha végül is meglik a megváltó szövetség, amely lehetővé teszi a békeszerződés aláírását, anélkül, hogy azt a sok magyarázó dokumentummal foltosoznák. Mert eleve világos, hogy ezekből a lépés nem fakad, hogy nem erősítik az iszraeli hátsó nem járhatnak hozzá annak a célnak az eléréséhez, amelyért az érdekeltek annyit fáradoztak.*

SLOMO AVINERI:

A TELEPÜLÉSEK MORATORIUMA

Ha Izrael feladja az önmaga által elhatározott települési tilalmat december 17. után és hozzáfog az új települési-fejlesztési tervek kivitelezéséhez, ahogyan ezt nemrégiben Ariel Saron földművelésügyi miniszter felfedte, akkor az amúgy is kényes stádiumba jutott tárgyalások további negatív nyomást szenvednek. A probléma nem a legalizálás, habár a kérdéseknek ez a vetülete igen jellemző Begin miniszterelnök politikai gondolkodásmódjára. Mert minden vita kezdeténél fontos leszögezni: nem az a probléma, vajon van-e jogunk letelepedni Judeában és Somronban, hanem hogy célszerű ez az adott helyzetben.

Ha egy nap a történelem papírra vetik az izraeli-egyiptomi tárgyalások történetét, akkor kénytelenek lesznek megemlíteni a Saron által 1978 januárjában a Szinájba küldött bulldozerek ügyét, valamint Egyiptom határozatát, hogy hazahívja delegációját a közös politikai bizottság jeruzsálemi üléséről. E pillanatban nem lehet megállapítani, milyen indokok és megfontolások késztették Saronra arra, hogy „Potemkin-településeket” létesítsen ugyanabban az időben: ellenfelei és bírálói meg vannak győződve róla, hogy ezt a módot választotta a tárgyalások megtorpedezésére. Lehetséges, hogy ez tulsz, de kétségtelen: az illetékes izraeli tényezőknél leértékelte Egyiptom, illetve az arabok érzékenységét a letelepedési akciók iránt.

Ugyanezt mondhatjuk a jelenlegi helyzetre. Camp David óta azért romlott le erősen a légkör, mert mindkét félnél bizalmatlanság lépett fel, amely szinte máról-holnapra szétesőzlatta az euforikus hangulatot. Izraelben jelenleg úgy vélekednek Szádátról, hogy a bagdadi konferencia és Szaudia tartózkodó magatartása tükrében visszalepni próbál, legalább is Camp Davidben vállalt elkötelezettségei egy részének szellemétől. Néhány élvonalbeli amerikai megfigyelő is osztja ezt a nézetet. Ugyanakkor azonban az egyiptomiak úgy vélekednek, hogy Izrael is érvényteleníteni szeretné a Camp Davidben vállalt elkötelezettséget az autonómia ügyében. Izrael — vélik az egyiptomiak — továbbra is felügyelet akar gyakorolni a Nyugati Partvidék és a Gázai sáv felett, oly módon, hogy az ottani lakosoknak igért „teljes autonómiát” lecsökkenti olyasfélére, ami alig jelent többet a dél-afrikai Bantuszán státuszánál. A Ben Eliszár-bizottság nemrégiben kiszivárgott hírek kétségkívül alátámasztják ezt az egyiptomi gyanút.

Természetes, hogy ha egy nemzetközi jogi okirathoz kisé kétértelmű megfogalmazást használnak, akkor mindkét fél azt a saját felfogásának megfelelően magyarázza és gyanút fejez ki bármilyen alternatív interpretáció felett. A Nyugati Partvidék és a Gázai sáv új településeinek kérdése azonban Egyiptom szempontjából próbákvet jelenthet arra nézve, hogy milyen mértékben lehet megbízni Izrael ígéréteiben a camp-davidit egyezménynek keretében.

Emlékezzünk vissza, hogyan jutott kifejezésre a zsidó települések kérdése az eredeti autonómia tervben, amelyet Begin 1977 decemberében benyújtott Carternek, majd Tszmáilában Szádát elnöknek. Az eredeti tervezet szerint az autonómiának garantálnia kell a zsidók letelepedési

jogát Judea, Somron és Gáza bármelyik pontján. (Meg kell említeni, hogy ezzel párhuzamosan Izrael hasonló elkötelezettséget vállalt azon Nyugati Partvidék-i és Gázai lakosokkal szemben, akik izraeli állampolgárságot folyamodnak és kifejezésre juttatják óhajukat, hogy letelepedjenek Izraelben, a „zöld vonalon” belül.) Az eredeti autonómia-terv számos bírálója annak idején azzal érvelt, hogy teljesen irreális volna elvárni Szádátról, hogy bármely más arab vezéregyenestől, hogy hozzájáruljon ilyen izraeli követeléshez és formális okmány aláírásához. És valóban, ez a klauzula volt az egyik fő oka annak, hogy Egyiptom elvetette az eredeti autonómia-tervet. Ma már tudjuk, hogy Egyiptom nem követeli valamennyi település felszámolását a területeken (ugyanúgy, ahogy eredetileg nem követelte az ilyen települések felszámolását a Szinájban sem, de természetesen egészen más a helyzet, ha arról van szó, hogy elismerjük Izrael jogát, hogy új településeket létesítsen.

Ebből az származik, hogy a Camp Davidben kialakított autonómia-terv egy igen lényeges pontban egészen mást tartalmazott, mint Begin miniszterelnök eredeti elképzelése. Az egyik leglényesebb pont az volt, hogy ebből a tervből már kihagyták a zsidók letelepedési jogának arabok által való elismerését. Kétségtelen, hogy ez a kihagyás nem jelenti azt, hogy Izrael nem követelheti ezt a jövőbeli tárgyalások során, de világos, hogy az egyoldalú izraeli akció új települések felállítására, miközben a tárgyalások még folynak — csak fokozza Egyiptom gyanakvását: tulajdonképpen mit is akar Izrael elérni.

Az mondhatnók, hogy a kormány „sokréteűen” kezelte az autonómia-tervet Camp David óta: kifelé azt igyekezett magyarázni, hogy ez egy igen nagyvillú javaslat a palesztinaiaknak, miközben befelé a kormány szóvivői állandóan azt ismételték, hogy „semmi sem változik” a Nyugati Partvidék és Gázában. Mászóval: fából vaskarika...

A kormány téved, ha azt hiszi, hogy egész idő alatt mindenki eszén túliharhat. Néhány új település létesítése a Nyugati Partvidéken, vagy néhány nyilatkozat ilyen települések létesítésének szándékával december 17.-e után, esetleg hozzásegítheti a kormányt ahhoz, hogy visszaszeressen némi népszerűségi halsó. De ugyanakkor az ilyen lépés végleg megérthet minden kölcsönös bizalom alapuló megértést Egyiptommal.

Mi ser természetesebb, mint hogy 30 év után bizalmatlanságot érezzünk egymást iránt, de halgaság volna felváltani azokat a terveket, vagy nyilatkozatokat, amelyek végképp megszüntették a kevés kölcsönös bizalom minden maradványát. A kormány kötelessége világosan kijelenteni, miszerint Izrael fenntartja jogát, hogy a további tárgyalások során felvesse az új települések ügyét, de ugyanakkor határozott ígéretet tesz: nem létesít új településeket mindaddig, amíg folytatódnak a tárgyalások Egyiptommal. Ezáltal jótámit sem adnánk fel a tárgyalóasztal mellett a jövőben esetleg felvetendő követeléseinkből, hanem csak azt bizonyítanánk, hogy nem kizárólag jogi paragrafusokkal, hanem minimális logikával és körültekintéssel folytatjuk a tárgyalásokat.

NŐK FIGYELJÉBE!

Uj, h' idő dívat, klasszikus stílus fiataloknak. Aíánlunk divatos ruhákat exkluzív anyagokból, mérték után. Mielőtt határoz, nézze meg és hasonlítsa össze a kivitelezést és az árakat. • Különleges modellek kővér nőeknek. Estélyi és sportszerű ruhák kabátok, kosztümök, szoknyák és blúzok, továbbá női nadrágok saját anyagunkból vagy a megrendelőjébből gyári áron.

„LILIAN” exkluzív női ruházati ház

T.A. Schatz u. 2 (Dizengoffi 160 sarok). Tel. 227870

AZ OPERETT SZINHAZ

bemutatója:

EINE NACHT IN WIEN
MIT DEM WALTZERKÖNIG
JOHANN STRAUSS

Szereplők (abc sorrendben)

* Matilda Ben-Nun	* Edi Kogan
* Florin Dorian	* Dorothy Livio
* Bibiana Goldenthal	* Viktor Schwartz
* Sonia Grauman	* Beno Schwartz
* Janny Kessler	* Ino Topor

Vezényel: Rose Dampf * Rendező: Jacques Jakov
Konferál: Iakov Halperin

3 GÁLA ELŐADÁS

1979 január 6. szombat 6.30 9.00 órák „Ohel Sém” Tel-Aviv	1979 január 13. szombat 8.00 órák „Auditorium”, Haifa
---	---

Jegyek: „Kanaf”, Allenbv 83, „Union”, Dizengoffi 118 és a többi irodákban. Jegyek Haifán: „Kupát Haifa”, Herzl 21

KÉSZÁRIA GLENOIT GYÁR B.M.

Or-Ákivá (Készária) Ipari Központ

Telefon: 063-88854/5/6

UZEMUNKBE KERESUNK:

★ **SCHEREREKET**

★ **SZÖVŐKET**

Jó feltételek a megfelelőeknek

Az érdekeltek forduljanak írásban vagy telefonon a személyzeti osztály főnökéhez, megbeszélésre.

GINTON-SZÁLLÓ, TIBÉRIÁS

**** négycsillagos

MOST

családi légkör, egyéni udvarias kiszolgálás és kedvezményes árak.

JÖJJÖN A GINTONBA MOST

Szállodánkban bár áll rendelkezésére zenekarral, amelyet a vidám, intim légköréről ismert „PABE-O-CLUB” szolgáltatt.

SZEZON ELŐTTI ÁRAKON!

Helyrendelés: Ginton szálló, Tibériás, tel. 067-91861

BURG
Klimarex Rekord

KITUNÓ OSZTRÁK GYÁRTMÁNY

Télen kályha, nyáron asztali léfráfrító
1.4-2.2 kilowatt, óránként 1900 kcal/h

Ára 2996 font, beleértve az értéktöbblet adót

Kötelezettség nélküli bemutatásra is megrendelhető:

POB. 3712 Jeruzsálem
Tel. 03-708668 Tel-Aviv

A HALK HŐSUGÁRZÓ

KOMPAKT, MEGBIZHATÓ, HORDOZHATÓ, ERŐS ÉS SZÉP

ÖSSZEHASONLITVA

- A hő egyenletesen terjed a szobában — nem úgy, mint a villanymelegítőnél
- Azonnal kezd meleget árasztani — nem úgy, mint a radiátor
- Fogasztása mérsékelt, tökéletesen halk — nem úgy, mint más hőszugárzó

ELŐNYEI:

- Kiseb befektetéssel olcsóbban működik mint a központi fűtés
- A levegőt gázmentesen tartja
- A levegő összetételét nem módosítja
- Száz százalékosan kihasználja a villanyáramot —

Buesu Dr. Görög Frigyesről

Írta: NÁNÁSI MIKLÓS

Nehéz beletörődni a sors megváltoztathatatlanságába. Nagyon nehéz leírni, hogy drámai atyai jóbarátom, dr. Görög Frigyes, a magyar zsidóság Great Old Man-je már csak szívünkben, örök emlékként él... 1978. december 2-án közel 89 éves korban, new-yorki lakásán, szeretettől körülvevő kilehelte lelkét és az örökérvényességbe költözött dr. Görög Frigyes. Az ő agyában született meg a Magyar Zsidók Világszövetsége megalakításának gondolata. A tartós alapok lerakásában oroszulírású volt a megboldogult dr. Marton Ernővel és Schultz Ignázzal együtt, támogatva mindazok által, akik 1951-ben a Világszövetség megalakítása érdekében hozzájuk csatlakoztak.

Dr. Görög Frigyes abból az elgondolásból indult ki, hogy a meglévő magyar-zsidó szervezetek inkább karitatív jellegű tevékenysége mellett szükség van egy hatékony érdekvédelmi szervezetre, amely képzett, barcolni a vézorkorszakot végigszelendő testvéreink jogos érdekeiért, képviselni őket a német kártérítési hatóságok előtt is. Nem áll most szándékomban elkészíteni a MZSV tevékenységének a mérlegét, csupán kihangsúlyozni szeretném alapító elnökünk hervadtatlan érdemeit.

Az izraeli és a többi tagozatok csatlakozása után, dr. Görög Frigyes választották meg egyhangúan a Világszövetség központi elnökévé is. 1960-ban, a Világszövetség első kongresszusán újabb dr. Görög Frigyes választották elnökévé a németországi jóváértékelési konferencián is fáradszaktalan agitálással és kivételes jogi felkészültséggel személyesen és sikeresen képviselte a magyar-zsidó érdekeket.

Büszkeséggel gondolok vissza arra, hogy az első perctől kezdve elnöki minőségben Görög Frigyes talán legközelebbi munkatársa lehettem. Megújított kádenciaja lejárta után az amerikai tagozat élére megválasztott dr. Weitzner Imre négy esztendőjének befejezése után jömagam lettem dr. Görög Frigyes utóda, előbb az amerikai tagozat, majd a központ élén. Ugy dr. Weitzner Imre, mint jömagam és azok is, akik követtek az elnöki pozícióban, a dr. Görög Frigyes által kitaposott ösvényen haladtunk. Nagyon gyakran fordultunk hozzá tanácsért, iránítástért, mikor előrehaladott kora már akadályozta az aktív közéleti tevékenységben.

A Gondviselés hosszú és eredményes élettel áldotta meg, ebből sok-sok időt, képességet és energiát áldozott a zsidó közérdeknek is.

A Világszövetség amerikai és a központ acting elnöke minőségében valamennyi tagozatunk nevében bucsuzom örökös díszelnökünként és kezelettel hajtom meg az elismerés és kezelet zászóját felejtethetlen halottunk emléke előtt.

A new-yorki magyar-zsidó társadalom osztatlan részvételével ment végbe december 5-én, délelőtt a Cambell Funeral Chapelben, a 89 éves korában elhunyt dr. Görög Frigyes, a Magyar Zsidók Világszövetsége alapító-elnökének és örökös díszelnökének temetési szertartása.

Schneier Arthur főrabbi, a MZSV lelki vezetője a tradicionális imák után emlékezésében változta az 1918 — 1946 közötti híres budapesti ügyvéd és illusztris közéleti személyiség érdemeit, aki a Joint magyarországi szervezetének és a vézorkorszak során az OMZSÁNAK az elnöke volt. Már 1946-ban sikerült családjával az Egyesült Államokba jutnia és 1951-ben főalapítója és első elnöke volt a Magyar Zsidók Világszövetségének.

Dr. Freeman Endre ügyvéd, az elhunyt veje és a MZSV jogtanácsosa apósa emberit és családját kiválóan domborította ki, míg Waldman Tibor a magyar-zsidó egyesületek és a meghitt baráti kör mély fájdalomát és bucsuját tolmácsolta. A szertartáson a magyar felekezetek new-yorki főpapjai is résztvettek kezelettel leül.

December 9-én a Zichron Efraim nagytemplomban, amely Schneier Arthur főrabbi gyülekezete, a család és a barátok jelenlétében szertartást tartottak dr. Görög Frigyes lelküdvéért, majd a kérés során többen kezelettel emlékeztek meg az elhunyt érdemeiről.

A Nordau-díjak kiosztásakor:

A HOH OKLEVÉLLEL Tünteti ki 14 ERDEMES TAGJÁT

December 28-án, amikor a HOH tel-avivi kulturterme-oen megtartják a Nordau-díjak kiosztásának ünnepségét, megérdemelt elismerésben részesül a HOH 14 vezetője, aki évtizedek óta viseli az egyesületek gondjainak terhét. A HOH központja a következő 14 személyt találta a kitüntetésre érdemesnek:

Barzilay István, dr. Deutsch Ferenc, Farkas Tibor, Fleischmann Jóna, Gál Smuel, Hegyes Eliezer, a néhai Israel Elmer, Kaufmann Alexander, Löwe Eliahu, Reich Jehosua, dr. Rosenfeld Sándor, Schwartz Mose, Székely Sándor és ing. Vajda Szimcha.

A kitüntetettek közül Israel Elemér nincs az élők sorában, — az eismerő okmányt hozzá tartozói veszik át.

Az oklevelek átadására a Nordau-díjak és eismerő diplomák kiosztása után kerül sor. A Nordau-díjasok tevékenységét a következők ismertették: Danzig Hillel méltatja Cháná Zemer, dr. Hermann Dezső ismerteti dr. Blum Jehuda professzor, Israel UNO nagykövete érdemeit. Dr. Siegel Joda

NEWYORKI LEVÉL

A Magyar Zsidók Világszövetsége amerikai tagozatának november 18-án, szombat este lezajlott nagybálja az idén is a magyar-zsidó társadalom kiemelkedő eseménye volt. Mind az anyagi, mind az erkölcsi siker a korábbi éveket is felülmulta. A díszvendég, Blum Jehuda, Izrael magyarországi származású új ENSZ nagykövete, kétperces beszédében köszöntötte a Pierre szálló nagy báltermében helyet foglaló közel négy száztagú vendégsereget. Sand Marcel, tavalyi bál-elnök és Bal Jour-nál bizottsági elnök, díszplakettet nyújtott át Sipos Steven bál-elnöknek, majd hangsúlyozta, hogy az amerikai zsidóság, köztük a magyar nyelvterületről származók égető feladata a zsidó állam mellé állni — a béke érdekében. Az idej terjedelmes és impozáns Journal egyébként illő módon emlékezik meg az 1976-ban elhunyt elnökéről, illetve díszelnökéről, Feltman Józsefről és Margaretról.

A Bné Cion keretében működő new-yorki UHJA, amely eddig harmincezer dollárral járult hozzá a rámt-gáni egészségügyi komplexum folyamatban levő kibővítéséhez, november 19-én kitünően sikerült társadalmi délutánt rendezett a Barátság Háza nagy auditoriumában. Parness József díszelnök, aki résztvett a Bné Cion közel négy száz tagú kiránduló-csoportjában, beszámolt az izraeli UHJA rámt-gáni intézetében tiszteletükre rendezett impozáns fogadásról és a munkálatok jelenlegi stádiumáról. A vasárnapi rendezvényen illő módon megünnepezték Freitag Walter UHJA elnök és neje, Violeta asszony 30. házassági évfordulóját is. Szerencsekívánatokkal halmozták el Shtatzkin Micij aktív díszelnököt is, aki röviddel ezelőtt ünnepelte 80. születésnapját.

Vasárnap, 19-én a Bné Cion Transylvania páholya eredményes bázárt rendezett a Ros-Haayini gyermekotthon javára. A lelkes rendező-gárda heteken át gyűjtötte az adomány-árukat, amelyeknek elárúsítása jelentős összeget biztosított a fejlődésben visszamaradt gyermekeknek. — Előző szombat este, ugyanezen célra, a Munkás és környéke Bné Cion csoport minden tekintetben eredményes, díszvacsorával egybekötött bált rendezett az Amerika — Izrael Barátság Házában.

A Hatikva akkordjával nyílt meg december 3-án a new-yorki Summit szálló különtermében az Amerikai ORT Liga országos konferenciája, amelyet Techol Bruce elnök vezetett le. Az Invokációt Prof. Dr. Carmilly Mose, volt kolozsvári főrabbi tartotta. A 31. évi jelentésből kitűnt, hogy az ORT az Egyesült Államokon kívül 21 országban fejt ki áldozatos tevékenységét a praktikus mesterségekre való átképzés terén. A főhangsúlyt persze Izraelre fektetik, ahol az ORT 88 tanítási egysége keretében közel 80.000 egyén, főleg ifjak mintegy százfajta technikai és ipari mesterségre nyer kiképzést, elsősorban a szakma nélkül érkező új olék. A világszerte elterjedt egybekötött konferencián résztvettek a legjelentősebb amerikai zsidó szervezetek képviselői és számos jelentős pénzteljesítő történet. Az ORT tevékenységét összteljesítő támogató egyesületek díszplakettekben részesültek. A Magyar Zsidók Világszövetsége plakettjét Waldman Tibor ORT alelnöktől Kahán Kálmán igazgatósági tag vette át. A konferencia határozati javaslatát egyébként Waldman Tibor olvasta fel.

A Bné Cion égisze alatt működő Jewish National Club of Máramarosziget december 2-án, szombat este, a Barátság Háza auditoriumában tartotta meg tradicionálisá vált Chanuka Fesztiválját, amelynek keretében beiktatták az új vezetőket. Quittman Zvi Herman, központi ügyvezető alelnök, átadta Ferenc Miklósnak, az öttágu elnöki tanács elöljárójának, az elnöki jelvényt és díszplakettet nyújtott át Goldring Szeréna lelépő elnöknek, munkája elismerésül. Az elnöki tanács további tagjai: David Eugene, Davis Louis, Kahán Kálmán és Spitzer Morris. Aelnökök: Farkas Lilli, Kahán Alex, Kaufman Alex, Rosenthal Albert, Weisl David, Zola Parl. főpénztárnok Goldring Szeréna, titkárok Schneider William és Glück Edda.

A Bné Cion Budapest-páholya november 26-án, vasárnap a Barátság Házban megtartott társadalmi délutánján két új izraeli film bemutatására került sor. Átütő sikere volt Miriam Mizakura japán-zsidó énekművész néber, jiddis, magyar, angol-nyelvű dalainak.

A Beregszász és környéke új csoport táncmulatsága is anyagi és erkölcsi sikerrel zajlott le a Barátság Házban a Ros Haayini gyermekotthon javára. A Bné Cion központja nevében Nyiri József beszélt.

A Bné Cion Transylvania páholya, amely a legeredményesebbek közé tartozik, vasárnap, december 3-án, szintén kitünően sikerült délutánt rendezett a roshajini gyermekotthon kibővítése érdekében.

A New Yorkban Kaplowitz Sam elnökle alatt működő Máramarosi Federáció vasárnap, december 3-án a Prince George szálló különtermében egy napos bázárt rendezett izraeli alapítványai javára, szép anyagi sikerrel.

A MAGYAR ZSIDÓK VILÁGSZÖVETSÉGE A NÁCIBÜNÖK ELÉVELÉSE ELLEN

A Magyar Zsidók Világszövetsége erőlyesen tiltakozik a háborus bünök elvévelése ellen Németországban: a tiltakozást Helmut Schmidtnek, a Német Szövetségi Köztársaság kancellárjának, és Walter Scheelnek, a NSZK államelnökének, küldték meg.

A Magyar Zsidók Világszövetsége, mint az egykor virágzó magyar-zsidó közösség megmaradt tagjainak tetőszervezete, felszólítja a német államvezetőket, tegyenek meg mindent, hogy a háborus bünös náciakat a december 31-i határidő letelte után is bíró elé lehessen állítani. A tiltakozó levélben a sokat szenvedett magyar-zsidóság aggodalma-

it fejezi ki afőlött, hogy a Német Szövetségi Köztársaságban, mint a világ sok más államában is, az igazságszolgáltatás alig igyekszik megtorolni a náci bünözöknek az emberiség ellen elkövetett vétkeit.

A Világszövetség minden tagozatának megküldötte a két levél másolatát, s egyben felkérte őket, hogy mind testületileg, mind pedig egyénileg ók maguk is tiltakozzanak az elvévelési határidő ellen.

A levelet Nánási Miklós, elnök, Dr. Braham L. Randolph az igazgatósági elnöke és Dr. Farkas Ervin ügy. alelnök írták alá.

KÖZÉLETI HIREK

Szép összejövetel keretében ünnepelték a haifai HOH-ban dr. Deutsch Ferenc, a szervezet örökös elnökének 75. születésnapját, amelyen képviseltették magukat helyi és más egyesületek. Dr. Schönfeld Miklós, volt aradi főrabbi Tóra-idézetekkel tűzdelt beszédében ismertette az ünnepelt életútját és közéleti pályafutását. A bát-jámi HOH üdvözlét Gaál Smuel, a chederait Neuman Ezriel tolmácsolta. Singer Bözsi, a helyi WIZO, Galanda Lenke a Brit Risonim, dr. Hollaender Pál a Bné Brit Kibuc Gálujot páholya, dr. Neuman Ezriel a Makkábea, Kovács Aladár a haifai Idősebbek Klubja és Tiefenbrunner Imre, a HOH irodája nevében köszöntötték az ünnepeltet. Jankelovics

Chájim városi tanácsos és az országos Bné Brit elnökhelyettese, héber nyelven üdvözölte dr. Deutscht a Nagylenök nevében, majd dr. Davidovics Pál orvos szólalt fel. A művészi részben Kelen Pál professzor, zongoraművész Chopin-műveket adott elő. Székely Sándor a HOH elnöke, nagy rutinnal és hozzáértéssel vezette le az ünnepséget és adta át a HOH bejegyzését a KKL aranykönyvébe. Végül dr. Deutsch Ferenc szólalt fel és megköszönte a meleg, baráti szavakat. A Hátikvá hangjai mellett véget ért rendezvény háziasszonyai Szenes Kató, Davidovics Pálné, Elek Éva, Káhn Niszonné, Báró Ila, Burger Erzsí, Hosztovoszki Brácha és Hammer Mirjam voltak.

Jeruzsálemben, a Chug Jócé Hungária Templomban, ázkárát tartották a néhai Sunshine Oszkár, a Magyar Zsidók Világszövetsége néhai díszelnöke, a szervezet védnöke és felesége emlékére — a Jahzeit alkalmából. Sunshine Oszkár hat évvel ezelőtt hunyt el. Fisch Abraham, a szervezet elnöke mondott emlékbeszédet.

Kfár Szábán, a HOH közönsége előtt Benedek Pál tartott a héten előadást időszerű politikai kérdésekről. Neumann Gizi, a szervezet elnöknője mondott bevezetőt és napirend előtt elparentálta Golda Méirt, a volt miniszterelnököt.

„Camp David-től a Nobel-díjig” címmel vitaest volt Jeruzsálemben, a Chug Jócé Hungária közönsége előtt. Dr. Hermann Dezső ügyvéd, Sáfát Ávráham, a belügyminisztérium jogtanácsosa és Farkas Mose ügyvéd vett részt a vitában, amelyet Rappaport Otó vezetett. Bevezetőt Fisch Abraham, a klub elnöke mondott.

Haifán, a HOH „Idősebbek Klubja” közönsége előtt dr. Antal László, a tel-avivi Aranykor Klub elnöke tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást az öregklubok célkitűzéseiről. Konstruktív tartalmú előadását élénk vita követte. Az estet Székely Sándor nyitotta meg és napirend előtt elparentálta Golda Méirt volt miniszterelnököt. Lederer Ilonka, a HOH haifai szervezetének dísztagja 80 éves lett. Székely Sándor köszöntötte és átadta az ünnepeltnek azt a diplomát, amely igazolja, hogy a KKL jeruzsálemi érdeklődésben 10 fát illettek a nevére. Kovács Aladár és Lederer-Reuvényi Lea — az ünnepelt lánya — mondott még köszöntőt.

A WIZO tel-avivi szervezetében Dick Edit és Visontay Rózi tartott előadást.

A Bné Brit-rend tel-avivi Nordau páholyában interjú-estét tartottak. Dr. Kulcsár István pszicháter, Keszt Itamar költő, dr.

Kende György gyermekorvos és Páldi Jehuda, a tel-avivi Forum Palace Hotel vezérigazgatójának közreműködésével. Az interjúkat Benedek Pál készítette. Bevezetőt Bíró Anni mondott. Az est napirendje előtt Benedek Pál elparentálta a néhány nappal ezelőtt elhunyt Löwy Lajos, a kfár-szábai Magam gyár vezérigazgatóját — a páholy tagját.

A WIZO natanjai közönsége előtt politikai kérdésekről tartott előadást Dán Ofry. Szerepelt az esten Czeisler-Visontay Rose ausztráliai magyar-zsidó író is. Bevezetőt Braun Kató, zárszót dr. Berg József mondott. Ugyancsak a haifai WIZO-ban politikai kérdésekről adott elő Dán Ofry és dr. Árje Kaddar, bevezetőt Wahl Gizi mondott.

A Makkabea tel-avivi közönsége előtt dr. Gonda László történész tartott előadást „Magyar-zsidók a márnások által kormányzott országban” Bevezetőt dr. Rosenblum Manó főrabbi, a Makkabea elnöke mondott.

A Bné Drit-rend jeruzsálemi Jesájahu Press páholyában Barzilay István tartott előadást a héten. Körner Pál, a páholy kulturfelelőse vezette be az előadót.

Haifán, ünnepélyes keretek között nyílt meg a WIZO új klubja, amelyet a szervezet fiatal tagozata számára létesítettek. A Dehrecenből elszármazott dr. Warsauer Gila, a céfői kórház plasztikai sebész, tartott előadást a WIZO közönsége előtt orvosi problémákról — vetített képekkel. Jáel Glait, a szervezet titkárnője köszöntötte.

Jeruzsálemben, a WIZO közönsége előtt, Chum Jechák tartott vetítettképes előadást. Farkas Mancsi mondott bevezetőt.

Haifán, a HOH „Idősebbek Klub”-jában, Szekulesz Olga olvasott fel vidám írásából, nagy sikerrel. Bevezetőt Kovács Aladár, a klub elnöke mondott.

EGYMAS KÖZÖTT SZEMÉLYI HIREK

Néhány nappal ezelőtt sokan gratuláltak Friedmann Méirnek, a pénzügyminisztérium főtisztviselőjének és feleségének, Verának, a fiuk, Amihud Becalél bár-micvája alkalmából. Az ünnepségen dr. József Burg belügyminiszter köszöntötte az ünnepeltet. A megjelentek a két nagymamát, Friedmann Leát és Cohen Mirjámot is sok szeretettel köszöntötték.

Deutsch (Askenázi) Magda — Askenázi Ervin, new-yorki levelezőnk felesége — rövid izraeli látogatásra érkezett.

Fehér Marika, a brassói operettszínház — népszerű erdélyi színésznő — rövid izraeli látogatásra érkezett.

Gratulációkkal halmozták el a család és a baráti kör tagjai Jeruzsálemben Fischer Erzsit, az Ein Kárem-i „Gulyás Inn” tulajdonosát, abból az alkalmából, hogy a turisztikaiügyi minisztérium égisze alatt folyó kategorizálás során a vállalkozása ismét az ötvenlét kategóriába került.

Gombó Sándor (Déva — Marosvásárhely) a családjával, köztük 92 éves édesapjával, az országba érkezett. Asdonon laknak. Címük: Ezor 7, 1357—17.

Szerencsekívánatokkal vették körül Haifán Svo (Schwarz) Jisráélt, aki a napokban megnyitotta „Monitin” néven hirdelési irodáját.

A héten elhunyt Löwy Lajos, a Magam Gumigyártó alapító igazgatója. Temetése nagy részvét mellett folyt le a kfár-szábai temetőben. A gyár vezetői, munkásai, Kfár Szábá pol-

gármestere és a Bné Brit-rend Nordau páholyának testvéri láncában nevében Jakobovits Béla elnök mondott bucsubeszédet.

Försi Gyula, a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem rektora, levélben közölte dr. Szilágyi (Windt) László ügyvéddel, akinek történelemkutató munkásságát december végén eismerő oklevéllel jutalmazza a Nordau-díj zsürije, hogy megkapta az egyetem jogi karának aranydiplomáját, — ugyanis 50 évvel ezelőtt fejezte be tanulmányait.

Farkas Éva Sydneyből családi látogatásra érkezett. A vendég az ausztráliai WIZO-szervezet egyik vezető munkatársa.

A Bné Brákbán élő — Balmazújvárosról elszármazott Ornstein Dezsőhöz rokonilátogatásra érkezett a lánya, Magda és veje, Vágó József, akik jelenleg Los Angelesben élnek.

Az Ohio állambeli Pittsburehban Amerikailkülönböző részeiből, Kanadából és Izraelből érkezett vendégsereg ünnepelte rabbi Kahán Nátán és Gross Mirjám biológusné esküvőjét. A new-yorki Jesive Egyetem rabbi-képzőjéte a Fordham jogegyetemet végzett völegény a híres máramarosszigeti Kahán családból származó rabbi Kahán Menachem Emil springfieldi előadó tanár, a menyasszony napvanja szintén Magyarországról vándorolt Pittsburehba. Mind az esküvőn, mind a tradicionálisan hét napon át Pittsburehban, Springfieldben és New Yorkban megtartott Seva Berachot ünnepségeken több new-yorki rabbi-kiválóság is résztvett.

EFRAJIM KISHON:

A HANGSZÓRÓK NEMZEDÉKE

„Az élet minősége a családnál kezdődik”. Nem tudom, hogy ezt a nélkülözhetetlen mondat kitalálták-e már a pártok részére, mert ha nem, akkor most pótolom a hiányt, merő udvariasságból. Voltaképp arra a jóménőségű, tömény ricssajra gondolok, amely családukból eluralkodott, amióta kis feleségemmel, könnyelmű módon, néhány utódot hoztunk a világra. Még életemben emlékeztettem, ahogy boldogult apám annak idején kéjjel elzárta a rádiót abban a minutumban, amikor hazajött, hogy zajtalanítsa a családi fészket. Manapság pont fordított folyamatnak vagyok tanuja: valahányszor a családfő, az az palesztin fiúgyermekem, Amir hazatér a suliból, a szobája felé menet, csak úgy melleleg, megforgatja az összes utbaeső gombokat, amelyek valamilyen zajféleség előállítására szolgálnak, egymint a rádió, a gramofon, a magno, vagy a mixer gombja. A lényeg a riccsaj. Az új nemzedék évről évre jobban kedveli a zajt, az ördög tudja miért. Főleg ha van neki, mármint az ördögnek, néhány kis ördögfiókája odahaza.

Azt mondják, általános emberi jelenség, hogy a szülők világszerte tömegtelen vattával a füllükben mászkálnak az utóbi időben, s ez az egész voltaképp az ifjúság bosszúja, amiért az öregek képtelenek zöldágra vergődni az olajproblémával, vagy valami ilyesmivel. Mindenesetre, amikor e sorok írója az országepítéstől kimerülve, fáradtan hazabotorkál és látja, hogy az összes írószerszáma lepotyogott az asztaláról és szétgurult a padlón, akkor rögtön tudja, hogy csemetéje, Amir, a szomszéd szobában lejátszotta a „Rolling Stones” együttes új lemezét, egy szuperszónikus Concorde óriásgéppel hangerejével, amelynek leszállását megtiltották az érzékenyfüllű New Yorkban, mint emlékeztetés. Így hát a dolgok természetéből kifolyólag, meghitt otthonunkban minden gombot fenéig üritünk. Amikor szilfid kislányom, Renána, akiben egy Jancsi és Ju hiska veszett el, nos ez a kis nébáncsvirág 12 óráig keresztül a Gimmel-műsor könyuzenei adását hallgatja, vagy Abie Nathan kakafónikus Béke-programját, a bu torok táncraperdülnek a szalonban és az olajfesztemények úgy hullanak a falakról, mint öszel a legyek. Egyszer, ha nem tévedek, a rock-zene diadalmos visszatérésekor történt, hűtőszekrényünk kerekded ajtaja kinyílt Elvis Presley hatására és a masina automatikusan leolvastott. Szomszédom, Zelig Félix mesélte, hogy nála fülcsikító zajjal öszedült a nagy garderozszekrény Travolta jóvoltából, ám az ikrei tovább heverték a lemezjátszó mellett, a polcok és a fogasok romjain, két Hari Krisna fenséges nyugalmával élvezve a meanyei muzsikát...

— Erre persze írtó pipás lettem. — emlékezett vissza Félix. — és rájuk ordítottam torkom szakadtából, hogy mi a francnak kell így bömbölnötni ezt a nyavalyás discot?

— Brávó! — dicsértem. — És mit feleltek a srácok?

— Meg se hallották, hogy szólok hozzájuk... tudniillik a zene miatt...

Hát igen, napjainkban így fest, pontosan sabbban így hanezik a nemzedéki ellentét — teljes hangerővel... Én magam is elég nehezen tudok holmi információt beszerezni a hangszórók nemzedékének zsvaj iránti olthatatlan vágyáról. Egyszer fellázdattam bizonyos Fats Domino nevű énekes-sztár rémuralma ellen és dühötöl fuldolkolva berontottam a gyerekszobába:

— Elég — üvöltöttem, — azonnal abahagyni!

A vöröshajú és kékszemű Amir szelíden feljebb csavarta a hangerőt. Kerítettem egy cetlit és reszkető kézzel ráírtam: „Mi ez a szörnyű zaj?” Fiam elvette a ceruzát és világos kézírással válaszolt: „Miféle zaj?” Azt hiszem, hogy valami megváltozott ezeknek a fiataloknak a fejében. Talán duplájára vastagodott a dobhártyájuk, vagy esetleg egy fordított evolúciós folyamat következtében, az új ivadékok halló-

szerve lassan átalakul kopoltyuvá. A do log nincs feltétlenül kapcsolatban napjaink zenéjével, mivel leszámrazottaim lármás pop-lemez is hajlandók órák hosszat hallgatni, amelyen a gramofon tije meg akadát valahol a végtelenben. Én speciel kifejezetten utálok a „pop”-ot, de hát az izlések és pofonok különbözők, kinek a pop, kinek a popné!... De a mai fiatalok számára nem a muzsika a fontos, hanem a hangerő és a nonstop ramazuri. Olyan gyakorlott kézzel keverik a zajokat, mint egy élenjáró bárman a röviditalokat: rádiót tévével, amit az ember még valahogy elvisel, de kazetta-Elvissel a long-play lemez már nem veszi be a gymbunk, s persze mindezt ritmikus dobolás kíséretében, amit felfordított lábósonok, vagy a szekrény oldalán eszközölnek. Bizony mondom, beteges ezek a kölykök, a hangszóró elnyúlhetetlen füllü nemzedéke. Már a Bibliában is vannak nyomai a zene agresszív alkalmazásának, tudniillik amikor Jerikó falait katarapulta helyett orkesztra segítségével vették be, pedig ak kor még nem is ismerték a sztereot! Érzé kenylelkü macskánk, Kizi-Kizi is megször kött a házból néhány napja, mindjárt aztán, hogy előszülött fiúgyermekem, Ra fi, felfedezte Pink Floydot és zenekarát. Azt beszélük, hogy a város utcáin csak egy hemzsegek a süket macsekók. Ami kor Renána azt mondja „Sámuel”, mindig az „ABBA” nevezetű svéd ének-kvartett-re gondol, tudniillik hogy „Aba Sámuel”, hehehe. Melleleg gyermekeim már régóta csodálkozással kevert sajnálkozással viszonyulnak hozzám:

— Ha nem hallom elég alaposan a zenét — magyarázta el nekem Amir nemrégiben, kontrabaszk kísérettel. — akkor képtelen vagyok készülni a vizsákra. Elvégre muszáj valahogy koncentrálnom...

En egy reménytelenül régivágású ana vagyok a szememben, amolyan nyám-nyila, lehervadt mükös, ráadásul fefejú, szóval tipikus nemzeti gvász. Ambátor ezekkel a negatív tulajdonságokkal nem állok egvedül a szakmában, ugyanis az összes szülök, akiket ismerek, lassan megsiketülnek. Ha ez így megy tovább, mindannyian Beethoven sorsára jutunk...

Most olvasom, hogy Amerikában új divathóbort tört ki az ifjúság körében: kis koffer nagyságu táskarádiókkal grasszál nak az utcákon, amelyek 80 kilowatt erősséggel sugározzák a műsört. Ugy lát szik, ők is vizsákra készülnek. És még ezeket óvták a Concordetól, mindjárt megpukkadok a röhögéstől!

— A fiatalok tüntetni kívánnak a zajjal — magyarázta minap egy bölcs orvos ismerősöm, ha nem csalódom, fogász, — mert tudják, hogy mi, a szülök, ugy szen vedünk tőle, mint Ábris a csuztól. En oly módon próbálok segíteni ezen, hogy mindig megparancsolom Avidgorkának, hogy maximális hangerővel bömböltesse otthon a zenét okádó instrumentumokait.

— No és hogy reagál a gyerek?

— Bömbölteti őket.

Amikor eljött az igazság pillanata, az orvos töredelmesen beismerte, hogy csupán egyetlenegy hatékony védekező módszert talált az elkerülhetetlen megsüketülési folyamat ellen, tudniillik, hogy van nekije odahaza egy meghibásodott kislámpája, amely, ha bekapcsolják, vilámgyorsan rövidzárlatot okoz. Természetesen, ez nem sokat segít az elemes zsebrádiók ellen, de mégis csak áldani tudja az elmés műszert a néhány perces csendért a sötétben. Ami engem illet, még nem adtam meg magam, mert harcos természet vagyok, anyai részről. De azután, hogy Félix ikrei a szomszéd kertben mega fonos orgiát rendeztek, ama emlékeztetes boszorkány szombaton s az ismét divatba jött rock hangjaira kivilágos kivrirradatik táncoltak, olyan kétségbeesett lelkiállapotba kerültem, mint a horogra került mesterkékek, akik a kivallatás eredményeképp köpni kezdenek. Beláttam, hogy semmi értelme sincs a fizikai ellen állásnak, vagy a szülőknel való óbergátásnak. Egyszer kihívtam a rendőrséget, amikor az egyik ifjúsági mozgalom nővendékei nagyszabású pop-gyakorlatot rendeztek a szomszéd utcában és ugy éreztem, hogy a végítélet órája közeleg. A riadóautó meg is érkezett, de a tagbaszadakt rendőrgények rövidesen kénytelenek voltak fejezvetten menekülni, mivel csak gumibotot és könnygázbombát hoztak magukkal az akcióhoz, de földü gót nem... Másnap fogtam magam és elementem Jaffára, a hangszerboliba, ahol vásároltam egy bazi nagy trombitát.

— A leghangosabbat kérem — mondtam a segédnek, — elretentéshez lesz... Hazacepeltam a sulyos fuvóshangszert és bosszuszomjasan vártam a következő szombat estét. És valóban, amikor a hangszórók odaátról újra rockolni kezd-

tek a sokkal, akárom mondani sokkolni a rockkal, elérkezett a leszámolás órája! Feltéptem az ablakot, két köbméter leve gőt szívtam a tüdőmbe és teljes erőmből trombitálni kezdtem, mint egy jobb házból való afrikai elefántcsorda. Két fujás között, amikor kicsit kifújtam magam, elégedetten állapítottam meg, hogy voltaképp nem is olyan nehéz ez az izé és bármely átlagszülő szép sikereket érhet el trombitavonalon, akár csak egy cigányosan, kottaolvasás nélkül is, ha elég dühös és tudja csücsöríteni a száját nyálmentesen.

— Tra-ta-ta-tam...
Némi késéssel megvalósult gyermekkorom álma: én vagyok a trom-trom-trom trom-trombitás!

Csillogó rézhangszereim fals trillái szonsonánsan összeolvadtak a szomszédban tomboló megafonokkal. A kertben lévő ifjúság eleinte bámész pillantásokat küldött felém, azután félkörben leültek a fűre és áhitatos csendben műlveztek produkciót, viharos ovációval jutalmazva a virtuóz részeket. Végül a finaléban csakugyan kivágtam a rezet, s mert ugy odavoltak, adtam két ráadást is. Alig akar leengedni az ablakból. Másnap Amir atyailag megveregette a vállam, tizenöt-estendőssé fennállása óta először:

— A galéri azt mondta, hogy frankó voltál, fater.

— Nu, — válaszoltam neki lezseren, — szóval az ösöd még nem olyan lerobbant öreg szivar, mint ahogy gondoltad, mi?

Tulajdonképpen kit zavar egy kis zaj? Ez legyen a mi legnagyobb bajunk, kezicsökölöm! Erről kell írni az újságba?

(Hérből fordította: DÁN DALMÁT)

DÁN DALMÁT:

Előtte így képzeltem el...

OSZLÓBAN A FESZÜLTÉG...

Az utóbbi hetekben olyan feszült helyzet, valóságos ostrom-állapot alakult ki Oszlóban, azaz Oslóban, amilyenre nem volt példa a Második Világháboru óta. A jelenség érthető, hisz a béke Nobel-díj ünnepélyes átadásának időpontja vészesen közeledik. Miként a sajtójelentésekből kiderül, az illetékesek tudatában vannak a rájuk háruuló nem mindennapi felelősségnek és már eddig is számos rendkívüli biztonsági intézkedést tettek, hogy keresztül húzzák a terroristák számításait. Így például szigorúan titokban tartják az ünnepség helyét, valamint időpontját. Lehetőség, hogy a magas nemzetközi ki-tüntetést a történelmi multu királyi palota ötméteres falu toronybástyájában fogják átnyujtani, amelyen állandóan körülötte keringő helikopterek védenek a meglepetésszerű támadás ellen. A meghívott előkelőségeket pedig előzőleg gondosan megröntgenezik a ruhatárban, nehogy valaki löfegyvert csempésszen be a diszterembe. De az sincs kizárva, hogy inkább a flotta egyik titkos tengeralatti bázisán nyujtják át a díjakat, amelyet csupán tengeralattjáróval lehet megközelíteni. Az ünnepségen egyébként, amint ez már kiszivárgott, a Nobel-díj Bizottság tagjai a hagyomá-

nyos talár alatt golyóálló mellyent fognak viselni és öfelsége a király fején pedig korona helyett, ezalkalommal kivételesen acél-rohamsisak lesz.

A norvég parlament nemrégiben pótköltségvetést szavazott meg speciálisan beidomított rendőrségi farkaskutyák külföldről történő sürgös beszerzésére, akiknek fontos szerepet szánnak a béke Nobel-díj zavartalan átadásának biztosításában.

Konspiratív okokból természetesen titokban tartják Begin és Szádát érkezésének helyét, időpontját, valamint azt, hogy mi-

lyen közlekedési eszközt fognak igénybe venni. Ha az időjárás megengedi, az sincs kizárva, hogy a két államférfi kerékpáron teszi meg majd az utolsó kilométereket, a feltűnés elkerülése végett. Amennyiben egyáltalán eljönnek...

A norvég rendőrség egyébként leszerződött néhány hasonmást is, akikkel szintén tévuttra akarják vezetni az esetleges merénylőket. Jelenleg már három Begin és négy Szádát áll rendelkezésükre, s az utóbbiak most gyakorolják a dadogást angolul. Begin hangjának alakítására Tuvia Cafirt kérték fel, de az Izraeli Televízió sajnos nem tudja kölcsönadni a népszerű parodistát, mivel momentán nincs aki átvegye a szerepét a „Tésa báribuá” című kvíz-műsorban.

Az ünnepség kapcsán eddig már mozgósították a teljes oszlói nemzetőrséget, rendőrséget, tűzoltóságot, a mentőket, valamint a hadsereg különleges alakulatai. Az általános mozgósítás ugyszólván ott lóg a levegőben. Az utca embero Norvégiában kezdi úgy vélni, hogy ha béke-díj helyett háború-díj átnyújtására kerülne a sor, akkor most nem kellene tartaniok a palesztinai szervezetek bosszujától...

Kabáthosszabbítások műszormével
SCHWARTZ J.
Mohliver 49. Tel-Aviv,
tel. 56867
(Náchlát Benjámin sarok)

J. KAHÁN
szörmeüzlet
Tel-Aviv, Ben Jehuda 54
Tel. 286-701

ADJON KÖLCSÖNKÖTVÉNYEINEK JOBB VÁLASZTÁSI LEHETŐSÉGET

A BANK HÁPOÁLIM TAKARÉKOSSÁGI PROGRAMJAIBAN

Rendelkezésre áll — például — a Mátmon-Cháj vesal az ön számára a Bank Hapoalimban. Ahe-lyett, hogy beváltaná a kötvényt és elpocskoklá annak ellenértékét, a pénzt egyik takarékosági programunkba fektetheti és szép hasznót húzhat anélkül, hogy kivenné a pénzt a zsebéből. Hez ajándékosszeget és kamatot adunk hozzá; vagy a Mátmon Bréra Dollárit program, amely lehetővé teszi számára, hogy a takarékosági időszak befejeztével határozza el, vajon az indexhez, vagy

a dollárhoz akarja-e rögzíteni a megtakarított összeget. Ne hagyja, hogy a pénz füstbe menjen. Tegye lehetővé, hogy a pénz felvirágozzon. Részleteket Ha állami kölcsönkötvény van birtokában, amely rövidesen beváltásra kerül, kifizetődő javaslatunk a Bank Hapoalim-csoport bármely fiókintézetében kaphat. Kiflájim nevű, 100 százalékosan rögzített takarékosági program, amelyben a befektetett pénz-

Bank Hapoalim^B_M

GERVAI FURS
Haute Couture
68 BEN YEHUDA ST
TEL AVIV TEL: 226724
TAX (VAT) FREE

AVRAHÁM MELÁMED KNESZET-KÉPVISELŐ:

«Fokozottabb súlyt kell fektetni az oroszországi zsidók hagyományhű nevelésére»

Ráv Goren meghívás Oroszországba

Amikor nyilvánosságra került a hír, hogy több izraeli parlamenti képviselő eleget akar tenni a szovjet Béke-bizottság meghívásának és tíz napot Oroszországban tölteni, sokan vegyes érzelmekkel fogadták. Érvélsük körülbelül így hangzott: hogy Tufik Tubi kommunista képviselő, Uzi Burstein az izraeli kommunista párt szóvivője, vagy Amnon Zichroni ügyvéd a „Seli” párt baloldali vezetője tagja boldogan fogadja a meghívást, az szinte természetes. De mi keresnivalója van a küldöttségben a cionista Joszi Száridnak, Náftáli Federnek, különösen pedig Avrahám Melámednek, a Vallásos Nemzeti Párt parlamenti képviselőjének? Nem nemzetellenes cselekedet-e ellátogatni abba az országba, amely a hatnapos háboru idején elsőként szakította meg Izráellel a diplomáciai kapcsolatot a szovjet blokkhoz tartozó államokat is kötelezve a példa követésére.

A vélemények igen eltérőek voltak, de mivel a meghívás egyéni jellegű és nem kötelezett semmire, úgy határoztak, bizonyos feltételek mellett elfogadják a meghívást.

Ezekről a feltételekről, a látogatásról, annak eredményeiről és benyomásairól folytatunk beszélgetést Avrahám Melámed Kneszet-képviselővel.

— Mivel magyarázza, hogy éppen Önöket hívták meg az oroszok? Mi a delegáció öt tagjának közös alapvonása?

— Nem tudom pontosan, mik voltak a meghívók szempontjai, a küldöttség cionista és kommunista tagjait egy világ választja el egymástól, de a tény, hogy mind az öt en a közéleti viszály politikai megoldását szorgalmazzuk, tehát „galamboknak” tekintenek bennünket, feltehetően közrejátzott a küldöttség összetételének kialakításában.

— Önök feltételekhez kötötték a meghívás elfogadását és ha igen, mik voltak a feltételek?

— A feltételeket természetesen csak a cionista képviselők támasztották, a Rákách tagjainak nem voltak feltételei. Kértük, hogy adjanak lehetőséget az ottani alijja-aktivistákkal való találkozásra, hogy a templomokban szabadon találkozhassunk zsidókkal és hogy tárgyalhassunk azokkal, akik a kivándorlási engedélyek megadásában döntenek. Nekem, mint vallásos embernek, különleges kéréseim voltak, hogy köser életmet kaphassak és emelhessek Kowno-ba, szülővárosomba, amely nem tartozik a turisták által látogatott helyek közé. Minden kérésünket teljesítették, mégpedig kifogástalanul udvarias módon. Ha utazásom előtt még voltak kételyeim az ut hasznosságát illetően, ma azt mondom: boldog vagyok, hogy oda-utaztam, mert ez a látogatás valóságos „kivándorlás” jelleggel bírt és olyan szolgálatot tett Izráelnek, az ottani zsidóság-nak, amelynek hatása remélhetően érződni fog.

— Kik voltak a vendéglátók?

— Minden városban élvonalbeli intellektuek, fontos állami, szakmai és pártfunkciókat betöltő személyiségek. Ügyelték arra, hogy minden fogadáson neves zsidó személyiségek is jelen legyenek. Olyanokat is találunk közöttünk, akikkel héberül beszélgethettünk. Moszkvában — például — jelen volt többek között Professor Dávid Zipsz, neves nemzetközi jogász, Minszkben a világhírű sebészprofesszor Meirsohn és a legmagasabb nemzeti kitüntetésüket viselő nagy szobrász Zair Azgur. A moszkvai befejező találkozón jelen volt Henriasz Ziamanasz, a Legfelsőbb Szovjet Tanács tagja és a „Komuniszt” című lap szerkesztője, Drágonszki tábornok, Juri Zsukov a „Právdá” politikai hirmagyarázója és Jevgenij Fjodorov a szovjet Békatanács elnöke, a Tudományos Akadémia tagja és mások.

— Milyen templomokat látogatott meg?

— A moszkvait, a minszkit, de a legmélyebb benyomást a leningrádi templomban tett látogatás tette ránk. Mintegy háromszázan lehettek és a négy óra hosszat tartó imádkozás végén keddust adtak. Kifőző kántorok van és kórus. Péntek este a templom közelében levő szállodánkban szabályos kábálát sábat-ot rendeztünk. Ebben a szállodában csak diplomaták, hivatalos vendégek és külföldi előkelőségek szállnak meg. Tufik Tubi diszkrétan eltávozott és mi kipávál a fejünkön keddust csináltunk, zmirot-ot énekelünk és héber dalokat. Azt hiszem az októberi forradalom óta, aligha volt példa Oroszországban ilyen szombatra.

— Milyenek voltak az alijja-aktivisták-kal való találkozásai?

— Megrendítő. Ha a cionizmus szónak még van némi becsülete, azt ezeknél az embereknél tapasztalhattuk. Ilyen adag zsidóságszeretethen és Erec Jiszráel-szeretethen régen volt részünk. Ezek az emberek szinte alig tudnak valamit a zsidóságról, ismereteiket régi orosz nyelven írt zsidótárgyú könyvekből merítik, amelyeket a városi könyvtárakban kutattak fel. Itt értettük meg igazán a „necách Jiszráél lo jósákér” fogalom mélyebb értelmét. Honnan merik mérhetetlen zsidóság-szeretettüket, mi tette őket „Bálélj tsuvák”-nak — rejtély maradt a számomra. Vacsona után ellátogattam egy fiatal családhoz, a férfit harmincéves mérnök, a nő tanárnő és egy gyerekük van. Itt összegyűlt néhány fiatal család és olyan lelke-

sedéssel beszéltek a vallás erkölcsi értékeiről és Erec Jiszráélről, mintha ez lenne a legtermészetesebb dolog a világon. Voltak közöttük Izráelért börtönviselték, olyanok, akiket kitétek állásaikból és most fekete munkából tartják el családjukat. De mindezt szeretettel vállalták, mert hisznek a zsidó megváltás ideáljában. Hajnalig nem volt határa a sok kérdésnek, amelyre választ akartak kapni.

— Mi volt a beszélgetés lényege?

— Az izraeli polgár talán hitetlenkedve fogja olvasni, hogy ezek az emberek, akik egész életüket egy kártyára — a zsidóságra — tették fel, azért bírálják Izráelt, mert olyan emberek jöveteléről is küzd, akik számára a zsidóság nem jelent semmit. „Önök azon csodálkoznak — mondták — hogy sok a lemaradó Bécsben. Mi nem csodálkozunk. Ezeknek az embereknek ugyanis igen kevés kö-zük van a zsidósághoz. Amerikába mennek, mert úgy hiszik, hogy ott meggazdagodhatnak.” Felolvastak Amerikából érkezett leveleket, amelyekben a kivándorlók gunyolódva mesélik el, hogyan vezetik félre a zsidó intézményeket. Egyikük — például — arra kapott néhány száz dollárt, hogy brit-errendezzen a fiának: a pénzt ám drágább autóra használta fel. Se szeri, se száma az ilyen leveleknél. Kifogásolták még, hogy Izráelben szélhámosok, mint például Flatto Sárón az orosz alijja patrónusaként tüntetik fel magukat, hogy ezáltal reklámot csináljon maguknak. „Értsék meg Izráelben — mondták szinte könyörögve az alijja-aktivisták — ha azt kívánják, hogy orosz zsidók Izráelbe alijjazzanak, gondoskodni kell róla, hogy még itt zsidó tudatot nyerjenek, hogy megismerjék és megszeressék a zsidó értékeket. Bennünket érdekel a zsidó hagyomány, de nem ismerjük eléggé.”

Melámed Kneszet-képviselő szerint, ez egyik legjelentősebb eredménye az oroszországi látogatásnak: rájöttünk arra, hogy fokozottabb hangsúlyt kell fektetnünk az oroszországi zsidók vallási és nemzeti tudatot elmélyítő nevelésére. Nem biztos, hogy minden erőt csak a szabad kivándorlásra kell összpontosítani. Talán változtatni kellene fontossági sorrendben és előbb a nevelési kérdésekre helyezni a fősúlyt.

— Van erre lehetőség?

— Azt hiszem, igen. Az idők során sok lehetetlennek látszó célkitűzést sikerült elérnünk. Ez talán kevésbé illuzórikus, mint a hogy gondoljuk.

— Mire alapozza feltételezését?

— A helyi zsidó vezetők jelenlétében tárgyaltunk a vallásügyek elnökeivel, aki — ez is hihetetlenül hangzik — azt mondta, hogy a zsidó vallás vezetői nem élték aktívak vallási eredmények kiküzdése terén. Szabad a kóser vágás, felállíthatnak iskolákat metszők, rabbik és kántorok kiképzésére, de legyenek érdekelve az ügyben. Felvettem Ráv Goren országos főrabbi meghívásának az ötletét. Minden remény megvan rá, hogy a látogatás létrejőjön.

— Mielőtt áttérnénk látogatása politikai részére, van még említésre méltó élménye?

— Se vége, se hossza az élményeknek. Meglátogattam Uzi Burstein kisvárosban szülővárosomat, Kownot. Első utunk a zsidó temetőbe vezetett. Uzi Burstein, — akit Vilner utódként emlegetnek — egyúttal mondta velem a zsoltórokat és amikor káddist mondtam, könnyezve mondta a megfelelő helyeken az Amen-t és Jóhé smé rábá”-t. Ezután meglátogattuk a város notabilitásaival a felállítandó emlékmű ügyéről. Kértem őket, gondoskodjanak róla, hogy héber felirások is legyenek az emlékművön és ne felejtsek el megjegyezni, hogy zsidók voltak a náci-örtület első számú áldozatai. Szavukat adták, hogy eleget tesznek kívánságunknak. Természetes, hogy egyik főcélunk volt közbenjárni azok érdekében, akik börtönökben szenvednek, vagy évek óta beadták alijja-kérésüket és azóta szinte kiközösítve élnek. Az NKVD emigrációs osztályának a főnöke fogadott bennünket, átadott neki azok listáját, akiknek alijját szeretnénk meggyorsítani. Igéretet kaptunk, hogy jóindulattal veszik revízió alá a kérdést.

— Az oroszok feltételezhetően nem azért hívták meg önöket, hogy közbefárasssanak az alijjáznai akarók érdekében. Mik voltak a meghívás politikai céljai?

— Véleményem szerint az oroszok érdekelve vannak aktívabb szerepet játszani a közéleti viszály rendezésében. Elvi jellegű beszélgetéseink során, mi próbáltuk meggyőzni az oroszokat, hogy súlyos hibát követtek el, amikor megszakították Izráellel a diplomáciai kapcsolatot és most rajtuk a sor a hibát jóvátenni. Az volt az érzésem, vendéglátóink egy része belátja, hogy hibát követtek el, amikor megszakították velünk

a kapcsolatokat, de ma az arabokkal szembeni kötelezettségeik miatt képtelenek átmenet nélkül változtatni a helyzetet. Az oroszok ellenzik a camp-dávidi megoldást és

csak olyan megoldást fogadhatnak el, mely Genfhez vezet és amely biztosítja a palesztinai követelésének teljesítését. A küldöttség cionista tagjai arról igyekeztek meggyőzni

az oroszokat, hogy tudomásul kell venniük a kialakult helyzetet. Ilyen értelemben beszélünk az elutasításuk előtt megtartott sajtóértekezleten és ez a szellem nyilvánult meg nyilatkozatunkban is, amelyet a látogatás végével közöltünk. Ebben az is szerepelt: mi, a küldöttség tagjai, szükségesnek tartjuk, hogy a Szovjetunió is résztvegyen a közéleti problémák megoldásában.

Melámed képviselő azzal fejezi be nyilatkozatát, hogy ez a látogatás, a szovjet zsidósággal való találkozás, pozitív eredménnyel végződött. Kezdte annak a folyamatnak, amely Izráel és a Szovjetunió közötti kapcsolatok normalizálásához kell vezetnie.

RÖSSEL MORDECHAJ

HISZEKEGY

Jicchák Bashevis-Singer, az irodalmi Nobel-díj 1978 évi kitüntetettje

Olvan házban nőtem föl, ahol hosszú nemzedékek óta lobogott a zsidó hit tüze. Házuk teli volt Tórával, apám szent könyvei voltak játékszereim. Amikor Varsóba vetőd-tünk, ott megismerkedtem a felvilágosodás korával is. Irófvérem, J.J. Singer racionalista lett és kételyeit szülein előtt is nyíltan hangoztatta. Édesapám erre ezt kérdezte tőle: — És akkor ki teremtette a világot? Honnan az ég, a nap, a hold és a csillagok, honnan az ember s a többi élőlény? Ki teremtett porból és vízből embert, akinek agya és érzékszervei vannak? — Bátyám nem tudott válaszolni, mint ahogyan mind a mai napig nincs felelet a kérdésre.

A hitet megerősítő, szülein sűrűn emlegették — szemtanukat idézve — nagy rabbik csodatételeit, olykor még a manókat és a dibukot is. Édesanyám egyszer három nappal a húzás előtt megjósolta egyik szomszédunknak, hogy meg fogja útni a főnyereményt — pedig neki akkor még sejtelt sem volt az osztály-sorsjáték létezéséről. Titkokról és rejtelmekről hallottam, ugy, hogy később se Conan Doyle, sem Flammarión nem mondhatott nekem újat, 7—8 éves koromig már mindezzel megismerkedtem. Örökké időseztiek voltak a mi házunkban a világeremtés titkai és az emberi lélek rejtelmei. Vigan játsogattam, akár a többi gyerek, de már hihetetlenül zsege korban forgattam a Rambamot, a Kuzárit, még a Kabbalát is. Amikor az első világháboru kitört és szerte a világon patakzott a vér, édesapám megkérdezte a fivéremet: — Mindig az értelemről beszélsz — hol az értelem ebben a vérontásban?

A rettentés felfordulás, a sok kolduló gyermek, a sok sebesült katona láttán bennem is megrendült az észbe vetett hit.

Megismerkedtem az új jiddis és héber irodalommal. Mindkettő a ráció, a liberalizmust, a humanizmust prédikálta, s azt, hogy a zsidóknak le kell vetniük a régi zekét, európaiakká kell válniuk. Számomra ez nem volt újdonság, de én már tudtam, hogy nem a rendszereknek mulnak a dolgok. Számomra a Teremtés volt a nagy kérdés, erre muszáj választ találnom.

Az orosz és nyugati irodalom nagyjai mellett elmélyülten tanulmányoztam Spinozát, Kantot, Schopenhauert is, abban a gyermekes reményben, hogy a filozófiában rábukkanok az igazságra. De hamarosan beláttam, hogy ők sem adnak választ, s ez nagyon elkeserített. Látszólag a régi maradtam: chaszid legényke, aki Talmudot tanul és napjában háromszor imádkozik. De az emberek jól tudták, hogy már nem az vagyok, jómagam pedig irigyen néztem a többi bachurt, akik megbékéltek a világgal, míg jómagam nem.

Héberül kezdtem írni, de nagyon elégedetlen voltam önmagammal. Mintha egy kis kobold vezette volna a tollamat, hogy csak sablonokat vessen papírra. Zavart az is, hogy a héber szavak tömörked asszociációkat keltenek, ami megnehezíti a kifejezést. Áttértem a jiddisre, anyanyelvemre, de ekkor meg azon kaptam rajta magamat, hogy nagy írókat utánzó. Anyyira tisztában voltam a gyöngéimvel, hogy amikor bátyám, aki már jóllémet író lett, egy napos látogatásra hazajött, meg se mutattam neki a zsengéimet.

Varsóba kerültem, korrektorként. Mind a jiddis, mind pedig a lengyel írók azt állították, hogy a klasszikus irodalom megbukott, a modern irányzatoké a jövő. En azonban láttam, hogy ezek szelleme sem új, még a stílusuk sem: merő banalitások. Öszintébbnek láttam a társadalmi forradalomba vetett hitüket, mert a fegyverszáj zsidóság helyzete nagyon súlyos volt; nemcsak a kormányzat, de maga a nép sem békélt meg soha ezzel a népen belüli néppel, államon belüli állammal. Fivérem a forradalommal szemben a fejlődésben, megannyi illúzióban hitt.

Hittem Istenben, csak abban nem, hogy az ember felismerheti az ő lényét, mívoltát. De hittem az okkult erőben is, tényeken kívül a homályos lehetőségekben is. Isten minden lehetőség egybefoglalása, — ez volt a metafizikám. Az, hogy minden ember, minden élőlény anyag a Teremtő kezében, de ő maga is teremt, mi magunk vagyunk a könyv is, írói is. Mind Isten, mind pedig teremtményei tökélyre töreksenek. Minden teremtmény további fázis Isten laboratóriumában. A súvuoti „ákdámákból” megtanultam meg ifjúkoromban, hogy ha az egész mennyből pergamen, minden erdők fájja tollszár, s minden folamok tinta volnának,

KÖSZÖNETNYIVÁNTÁS

Ezúton fejezzük le leghálásabb köszönetünket mindazoknak, akik felejtethetetlen drága férjem, édesapánk, nagyapánk, dédapánk, testvérünk, rokonunk

STEINBACH JACOB 571

Máramarosziget — Antwerpen

elhalálása alkalmával mélyeség fájdalmunkat résztvémnyilatkozásaikkal enyhíteni igyekeztek.

A GYÁSZOLO CSALÁD

A Magyar Zsidók Világszövetsége központja és amerikai tagozata mélyen gyászolja

DR. GÖRÖG FRIGYES 571

elhunyát.

Díszelnökünk, központunk és amerikai tagozatunk korábban volt elnöke, a magyar zsidóság legkiemelkedőbb vezetője volt.

Az egyetemes magyar zsidóság örök háláját érdemelte ki a zsidó célokért való odaadása, az OMZSA és a Pártfogó iroda vezetői minőségében végzett fáradhatatlan szolgálata, az American JOINT Distribution Committee budapesti képviselőjeként kifejtett működése folytán. A náciáldozatok kártérítési ügyében és a magyar-zsidó kulturális hagyaték megörökítése érdekében végzett tevékenysége korszakot jelentett a magyar zsidóság történetében.

Emléke örökké élni fog szívünkben. Legmélyebb részvétünket fejezzük ki gyászborulót családjának.

A legmélyebben megrendülve fájjaljuk drága atyai jóbarátunk

DR. GÖRÖG FRIGYES 571

elhunyát. Elhalálásával az egyetemes magyar zsidóság legkiemelkedőbb vezérégyénisége szállt a sírba. Emlékét örökké szívünkbe zártuk. Legőszintébb együttérzésünkről biztosítjuk a gyászoló családot.

NÁNÁSI MIKLÓS és JOLIE

a MZs Világszövetség központja acting elnöke és neje

Öszinte részvétellel gyászoljuk legdrágább, legrégibb jóbarátunk

DR. GÖRÖG FRIGYES 571

a magyar zsidóság Great Old Man-je elhunytát.

Drága emléket örökre megőrizzük. Mély részvétünket fejezzük ki a családnak.

WALDMAN TIBOR és EVA

LAMPEL-LAPID TAMÁS:

A béke veszedelmei

En is az Egyiptommal megkötendő béke mellett vagyok, mint mindannyian, s engem is aggasztanak a lehetséges következmények, mint mindannyiunkat. Engem legfeljebb a repülőterek kérdése nem izgat, az majd csak rendeződik. Elintéződik Gáza problémája is. Akad majd megoldás a határidők kérdésére is.

Ami engem zavar, az hogy ha kitör a béke, mi leválik az országokból. Izráeliek utaznak majd Kairóba, egyiptomiak jönnek Tel Avivba, a kölcsönös befolyás elkerülhetetlenné válik és mivel ők sokan vannak, mi pedig kevesen, nyilvánvaló, hogy az ő életmódjuk nyomja majd ránk a bélyegét.

Attól félek, hogy nem sokkal a békeszerződés aláírása után majd nálunk is megnyitnak a keleti zsidókat, humusszal és tchinával, s minden utcasarkon suarmát árusítanak majd pitában.

Ha az ember kilép az utcára, a szembejövő fiatalok nagy taszítják majd félre, mintha levegő volna. Lassacskán elpárolog a Nyugatról hozott jómodoruk és az egyiptomiak befolyására hangoskodó, bárdolatlan néppé válnak. Emberi viszonylatokban eddigelő tanúsított hagyományos udvariasságunk helyébe a keleti alparásig lép majd. Senki sem lesz, például, hajlandó sorban állni. A boltokban az ember nem kap udvarias választásokat. Sőt eljöhöz az a nap is, amikor még az állami tisztviselő sem fogadja szépen hivatalában az embert, s az ügyét sem kezeli majd a lehető leggyorsabban.

Jól tudom, hogy mindez úgy tűnik, mint béke-ellenes izgatás, mint teljességgel indokolatlan borulatlás. Jól tudom, hogy egy ilyen civilizált társadalomra, mint a miénk, nem hathatnak könnyűszerezzel az arab szokások. Mégis kötelesek érzem magam arra figyelmeztetni, hogy az Egyiptom polgáraival való sűrű érintkezés borzalmas veszedellel fenyeget. Az izráeli, aki egyszer Kairó szutkovs utca végé sétált, képes lesz aztán Jeruzsálemben is földre dobni eltépett leveleit; az a tel-avivi, aki megjárja Alexandriát, az a Kármel-sukon is úgy viselkedik majd, mintha valami arab Bazárban lenne; a sofőrjeink teljesen megvadulnak, a botosaink megpróbálják átjéteni a vevőket, a szó többé nem lesz szó.

Nos, a béke mindig áldozatokkal jár. De nagyon kell óvakodnunk, nehogy Izráel Isten őrizze, újabb alpári lármás és mocskos ponttá váljék a Levante térképen.

Dr. HELLER GYÖRGY:

Karácsonyeji legenda

Fájón emlékezde az első karácsonyi éjre, mit keresztény anyám zsidó fiait és férjét nélkül ünnepelt, kiket elraboltak tőle. —Van-e ír, mi meggyógyítja a sebeket, és vajon Krisztus megtud-e bocsájtani az Ellenük vétőknél?

(New-York, 1978 december)

Kilencszáznegyvenegy Karácsony éjszakán Egerben, sötétben, ablaknál állt anyám — feltekintett sírva a behorult égre, és az Egek Urát ostromolva kérte adni vissza neki férjét s két kis fiát kikért sajjó szíve mindhába kiált.

Anyám, nagynémem és kishúgom ott állva, három szárnyaszegett kismadárka, árva, felnéztek az égre, nem tudva, mit várva Karácsony éjjelén, Eger városába.

Kétszáz napja várt már anyám az ablaknál, kétszáz napja várta, valaki kopogtán — visszajön a férje, megjönnek fiait, kiket elraboltak. —Jaj, fáj kimondani!

kemény füstje szárnyán lelkük égre szállott s bolyongják azóta a csillagvilágot. De hiába járnak fényes tejút táján, hiába repülnek az angyali pályán, — visszavágnak fájón a régi hajlékba —

s most, Karácsony éjjel érzik, —jaj de érzik, — hogy odalent távol egy szív értük vérzik...

S keresik az utat oda visszamenni, szerették körében végleg megpihenni... s elhalkul mögöttük a szférák zenéje s lassan visszatérnek a vén föld körébe s felhők közé érven, — hópelyhekké válnak, s szállnak, egyre szállnak, míg a régi házra végre rátalálnak.

Holtó hópelyhek közt vén fenyőfa várja, hogy kedves gazdái megtérnek hozzája... s fenyőfa ágára szépen reászállnak a kicsi hópelyhek, fehérek, mindhármak, s lehullnak ágáról csendesen a rögre s beleolvadnak ők oda mindörökre.

Nem tudják kifúzni őket onnét soha — ez három hópehely boldog karácsonya.

SÉRVBEN SZENVEDŐK, AKIK NEM OPERÁLTATJÁK MEG MAGUKAT

AZ „URIEL”-FELE SÉRVEKŐTŐ A MEGOLDÁS
Jó eredmények nehéz esetekben is.
A vevők kényelmére, Uriel Rosen O.M., Haifa, Herzl utca 61., tel. 04-666564 — fogad vevőket az ország központi és déli részéből szerdán, december 20-ikán és minden szerdán 16-18 óra közt — az egészségügyi intézetben — Tel-Aviv, Ben Jehuda utca 73 — Tel. 03-238063.

A regruta-lányok s a családtagjaik

Írta: CHÁNÁ ZEMER

Amikor a kislányom bevonult, bizony teli volt aggodalommal. Közben bizonyára mondogatta magának, hogy ha a többi lány kibírta, kibírja ő is. Dehát ezt csak agyának racionális felével gondolta végig, az aggodalom pedig nem racionális érzés.

Mivel pedig ő teli van feszültséggel és izgalommal, hát ugyanezekkel az érzésekkel voltam teli, mint „jiddise Mame”, magam is; vajon elviseli majd az ott kötelező pontosságot, az állandó időbeni kötöttséget? Alkalmazkodik-e majd a szigorú fegyelmhez, ami olykor kemény drillre fokozódik? Nem kap-e sokkot abban a merev keretben az, aki a korszerű iskola demokratikus feltételei között, otthonában pedig kényeztetésben élt? Nem fogja-e el a honvágy a magáramaradottságában?

Felteszem, hogy a legtöbb anya ugyanezt kérde ilyenkor magában, noha a legtöbbször már ennél sokkal súlyosabb dolgokat is megélt, s bár maguk is tudják, hogy ez nem árt, sőt, csak hasznos lehet, mégis aggodnak, ha igekeznek is eltűlni.

Kezdetben nekem is voltak panaszaim, elsősorban a magunkmaradás miatt: képtelen voltam felfogni, miért nem hívhat telefononhoz se nappal, se este, mintha csak fogházban élne. Mert nem gondoltam arra, mi is történe, ha az a sokezer jiddise Mame sorra hívna lányát, s egyetlen nagy telefonközponttá változtatná az egész bázist. De annak ellenére, hogy nem értem a dolgot, elhallgattam a kétélyeimet. Ugy gondoltam, kivárom a regrutáskodás végét, s jól tettem, mert most, hogy befejezték, egyszerűen nincs semmi kifogásom. Épp ellenkezőleg: miután résztvettem a bázison egy szülő-látogatáson és elbeszélgettünk a lányokkal, kimondottan szalutálni lenne kedvem, ha nem is állnék hozzá vevőzabba.

A nyílt, őszinte beszélgetések során a lányok egybehangzóan mondják, hogy szép élmény volt ez, még a komoly erőfeszítések és inkább jelentettek elégtételt, mintsem terhet, azt abúszke érzést sugallták, hogy „lám, megálltam a helyemet”. És érdekes, hogy az élménynek ebben a szakaszában az újoncsült katonalányok még azt sem bánták, hogy mások kivonják magukat a szoleálat alól. Majd eljön ennek az ideje is, egyelőre azonban szinte sájnálják és kicsit lenézik a lósókat, csekélyebb-rendfűeknek tartják őket, akik megfosztják magukat a nagy élménytől.

A szombatonkénti látogatások nagy élményt jelentenek a szülők számára is. Zárójelben legyen megjegyezve: a vallásos szülők szombat kimenetekkor látogathatják meg a leányukat, mert szép számmal akad-

nak vallásos lányok is a Cáhálban, s nemcsak hogy minden vallási előírást betartanak, de még a többi lányt is próbálják megtéríteni. Érzelmi és esztétikai szempontból egyaránt nagy élménye a szülőknek a zárózerle is. Az ember látja és érzi, hogy a regrutasok ideje társadalmi olvasztóegylet, első, gyorsított előkészítés a csoportos munkára, a kölcsönös segítségre és az egymás iránti felelősségre: az ünnepek, legalábbis arra az egy órára, megadja a lányoknak és visszaadja a szülőknek annak a feltétel nélküli hazafiasságnak és büszke együvértartásnak az érzését, amire abból az időből emlékszünk, amikor még nem tették időzöljéket közé a cionizmust.

Megmaradt kifogásaim ezért épp polgári tényezőket érintenek. Egyikük az izráeli posta. Nemrégiben meg arról volt ez a posta híres, hogy kivételes gyorsasággal kézbesíti a tábori postához címzett és onnan feladott leveleket, nagyjából egy nap alatt. Mostanság ez négy, öt, sőt nyolc napba kerül, néha háromba, de olykor tízbe is. Hogy miért? Azért. S ezt jó tudni, nem kell túlságosan megbízni a postában. Ha valamit sürgősen akarunk közölni, azt akarjuk, hogy egy-két nap alatt a hír a címzetthez jusson, akkor ne adjuk postára. Amire persze a polgárok is figyelmeztetendők.

A másik kifogásom pedig éppen a zárózerlel illeti, s a családtagok viselkedéséről szól. Bölcse teszi a Cáhál, hogy kitárja a kaput, s lehetővé teszi, hogy a családtagok eljöhessenek, mindent láthassanak, az élményben résztvegyenek. Hogy végignézhessék a tanfolyamzáró szemlélt is, mely oly ünneplés és megható volt, amit oly nagy gonddal készítettek elő, s amelynek tökéletes lebonyolításáról akkora odaadással buzgólkodott a keret is, s maguk a regruta-lányok is. Utána aztán alkalmat nyújtottak, hogy a leányok találkozhassanak a családtagjaikkal. Jöttek a szülők, a nagypapák s a nagymamák, fivérek, nővérek, nagybácsik, unokacsócsók és jóbarátok, egész törzsek érkeztek, kigyerekestül, kutyástul. EYESEK pokrócot is hoztak, rögtönzött pikniket rendeztek, ami nagyon derűs látvány volt — Izráel társadalmi keresztmetszete, egyetlen nagy familia. De mire vége lett a találkozásnak, s vendégsereg szétszórt, körülnéztem az anyai szeretettel ápolat szemle-téren, s láttam, hogy a kedves családtagok egy nagy szemétdömbbá változtak: tempós üvegek, narancshéj és egyéb ételmaradékok borították a teret. Elgondoltam magamban: hát ez valóban Izráel tipikus keresztmetszete! Utána meg arra: mi-nő kár, hogy a Cáhálban nincs módjában megfigyelmezni a szülőket is.

Az igazság nyomában

Tartásdíj — fordított előjellel

Írta: BENEDEK PÁL

Néhány nappal ezelőtt olyan rendhagyó jellegű határozatot hozott egy tartásdíj-ügyben a rabbinátus bírósága, hogy a héber sajtó szenzációszólásban közölte, a rádió pedig teljes részletességgel ismertette az ügyet. Azt hisszük, érdemes áttekintést adni róla olvasóinknak is.

Nyilvánvaló, hogy tartásdíjat a gyermeknek, illetve az asszonynak itél meg a bíróság, ha a házasság felbontása miatt ez indokoltá válik. Van-e lehetőség rendkívüli esetekben arra, hogy a férj követeljen tartásdíjat a feleségtől?

Ezzel kapcsolatos a történet.

A szóbanforgó házaspárnak az évek során két gyermeke született. Mindketten dolgoztak, jól kerestek. A férfi nemrég megbetegedett, agybélmúlást kapott. Ennek következtében a beszélőképeségét is elvesztette, dolgozni többé nem tud.

Felesége egy ideig ápolta, de később radikális módon szította fel a kapcsolatukat. Kitéte a férfit a házból, illetve átköltöztette idős édesanyjához. A néni ellátta és gondozta a fiát, de az eltartására nem vállalkozhat-

tott, mert maga is szerény nyugdíjából él.

Végül ügyvédhez fordult és a fia nevében felszólította az asszonyt, hogy fizessen tartásdíjat a férjének. Az asszony erre nem volt hajlandó, tehát per lett a dologból. A per a rabbinátus bíróság előtt folyt, s annak során az asszony ügyvédje a házasságlevélben foglaltakra utalt. Mint ismeretes, a házasságlevél — a ktuba — hagyományos, arames nyelvvel megfogalmazott szövege arra kötelezi a férjet, hogy gondoskodik az asszony valamennyi szükségletéről. Arról azonban nincs szó a házasságlevélben, hogy bizonyos esetekben a férj is eltartásra szorulhat a felesége részéről.

A zsidó házasság tulajdonképpen a felek közötti szerződés, amelynek feltételei a ktuba által írásba foglaltak. A férj ügyvédje ezen az alapon valóban nem követelhetett tartásdíjat a feleségtől.

Más uton volt kénytelen elindulni. A zsidó jogfelfogás érdekes módon rendelkezik a jótékonykodásról, amely nem minden esetben önkéntes jellegű. Előfordul, hogy a rabbinikus bíróság arra kötelez valakit, hogy egy másik embertársra — általában hozzá közelálló — jótétéről gondoskodik. Ezt a zsidó jogfelfogást a Rámbam kodifikálta, mégpedig „Az erős kéz” című, kifejezetten jogfortárs-értékl munkájában. A férj ügyvédje erre a szemléletre, illetve jogfortársra hivatkozott, rámutatván, hogy mivel a férj semmiféle pénzkereső tevékenységre nem képes, a feleségének kell eltartania, mégpedig azon az alapon, hogy különélő házastársak, de ő dolgozik, jól keres, tehát arra kötelezhető, hogy ne csak a két gyermeküket tartsa el, de gyakorlatilag jótékonytársat a férje iránt és juttasson számára havonta egy meghatározott összegét.

A rabbinátus bírósága elfogadta ezt az érvelést és — jótékonytársi alapon — megfelelő összegű havi tartásdíj fizetésére kötelezte az asszonyt.

Szabad egy szóra?

Megdöbbenő hírek érkeznek a hallgatás világából: a süketnémák nemzetközi szövetsége színházi fesztivált rendezett Stockholmban. Ez alkalommal kiderült, hogy a különböző országokban működő süketnéma színjátszó csoportok nem pantomimot adnak elő, hanem szabályos színdarabokat. A kételkedők végleg meggyőződtek arról, hogy a süketnémák jelbeszéde nemcsak fizikai celekvések kifejezésére, hanem érzelmek, sőt elvont gondolatok közlésére is alkalmas. Hamlet monológiát „el lehet mondani” jelbeszéddel úgy, hogy a nem halló közönség tökéletesen megértse a szöveg filozófiai tartalmát.

Ezt a döbbenetes információt egészíti ki a süketnémák világszövetségének az a célkitűzése, hogy a világ egészséges lakosságát megismertesse a süketnék gondolatvilágával.

Figyelem! Nem ők akarnak beolvadni teljesjogú tagokként a mi világunkba, hanem bennünket akarnak bevezetni a sajátjukba. Nem minket akarnak megérteni, hanem azt kívánják, hogy mi értsük meg a lét értelméről, az emberiség jövőjéről, a felsőbbrendű erkölcsiségről alkotott elméleteiket. Nem kérnek, adni akarnak.

Abban a tudatban, hogy a világ száz millió (!) süketnémája tökéletesen megérti egymást, azt remélik, hogy az emberiség, a jóhálású négy milliárd is megértheti őket.

Boldog, akinek megadatott a szent optimizmus. Az utóbbi öt ezer esztendőben érces hangú proféták, bölcsek, tudósok és moralisták minden elképzelhető jótanácsot elmondtak az emberiség jövőjéről, a világ mégis olyan, amilyennek mindannyian ismerjük. Ha a sok okos szónak csak a felét hallják meg, a negyedét fogadják el és a tizedrészét ültetik gyakorlatba, könnyebb lenne várni a Messiás eljövételére.

Rossz pillanataimban azt hittem, hogy négy milliárd süket él a világon. Tulzást. A süketnémák világszövetségének a jelentéséből kiolvasható, hogy a helyzet nem ennyire elkeserítő. Száz millió fizikai okokból nem hallót bátran levonhatunk a szellemi süketnémák világlétszámából.

TABAK LÁSZLÓ

Karácsonyi hírdetés

„Karácsonyfát vegyenek! Vigyenek magukkal a szentföldre az ünnepek alkalmából hazai karácsonyfát. Ingyenes szállítás!” — így szól egy németországi hírdetés azok számára, akik a keresztények nagy ünnepét, a HELYSZINEN, azaz Izráelben töltik. Egyáltalán nem ritka eset. Százak és ezrek vesznek részt ezeken a társasutazásokon, hiszen csupán ürügy kell ahhoz, hogy az ember utazni kezdjen. Már pedig szebb-nemesebb éket alieha lehet találni, mint azt, hogy valaki a karácsonyt Betlehemben töltse... S ha már IGAZI a hely, akkor miért ne lenne IGAZI a karácsonya is... Azaz hazai, — német, amő őszekőti az ünnepet a hazateendő-lássa, a régi hagyományt az újabbal, a betlehemi napfényt az Alpok fenyőjének ózon illatával?

Persze karácsonyának való fenýőt ott, Izráelben is lehet kanni, de ezt kevesen tudják és még kevesebben hiszik. Hiszen a mindennapi fév-adások egyáltalán nem jelzik a karácsony jövetelét. Szép, lanevos őszí napfényben ragyog a táj, 18 — 20 fokot mutat a hőmérő, az emberek könnyű ruhákban járnak és nyári huumvörpással néznek szembe a mediterrán fényvel. Az itteni dűderő ember tehát, joggal kételkedik abban, hogy ott, a közeledő karácsony minden külső kellékét be tudja szerezni.

Ugyanis a kontinensen már javában áll a téli vásár, mil-liónyi példányban szikráznak a betlehemi mű csillagok, az üvegből készült karácsonyfadíszítések s a naevóruhák pol-cai roskadoznak a karácsony átandék-tárvaktól. Ugyanis ez az alkalom, az átandékozás nemes, ember gesztusával párosul és a karácsonyfa alá ma már elfér a modern gyermekjátékoktól kezdve a nyakkenőnő keresztül, az új ebéd-lőhutor és egy új autóra szóló utalvány is... Csak legyen mi-ből! Karácsonyóra azonban maönm mindenkinék telik, hiszen a mini-faktól az óriás-fenyőökig nagy a választék. Akkor miért ne vinne innen fenýőt magával, pláne ha ez a jegy árában is szerepel?

Mindenesetre a hírdetés, az ötlet eredetinek tűnik s persze kizárólag, kereskedelmi megfontolás (lásd haszon) rejlik mögötte. De ha jobban meggondolja az ember, rájön arra, hogy évről-évre nagyobb az európaiak áramlása Izráel felé s különösen azon az ünnepen, amely évszázadok óta a béke gondolatával párosítanak világszerre. Hiszen a karácsonyok csillagzó hófúta emlékei között minduntalan vissza-visszatérnek a betlehemi énekek, amelyekben nem ritka az emberek közötti megértés és a béke gondolata. És, ha valami váratlan akadály nem jön közbe, ez lesz hosszú idők óta az első karácsony, amikor a béke csillaga világítja majd meg azt a mediterrán sávot, amely annyi reményiséget, szellemi kincset, szent érzületet és békébe vetett hitet adományozott az emberiségnek.

Ezidén is a karácsonyfát importálják Izráel földjére, de a béke saját belföldi, termés lesz!

DANOS MIKLÓS

Speciális árúítás!

EXPORT FELESLEGEK

Jersey ruhák és kosztümök

divatos, sportszerű modellek minden nagyságban és különösen nagy méretekben.

TEL-AVIV, ALLENBY 76, (középső emelet).

Nyitva egyfolytában 9-től este 6-ig, pénteken 12-ig.

IPHIGENIA A JARKONON

Írta: BARKAY ZEEV

Még jó, hogy érik időnként furcsa meglepetések az embert, különösen az élet elviselhetetlenül egyhangu vonalán. Megy az ember, például, a tel-avivi Járkon utcán, ebben a nagyon is hétköznapi környezetben, a tengerparti luxusszállók aljában, s egyáltalában nem luxus-lebujók szomszédságában s egyszerre csak görög sorstragédiába ütközik.

„Iphigenia” — hirdeti itt ez a kis folytatolagosan játszó mozi, s valóban azt is adja: az euripidészi drámát, méghozzá a eredeti görög előadásban. Kajakon rendezésében, Irene Pappas-szal, Koszta Kazakossal, Mikisz Theodorakisz zenéjével. Nem ez az egyetlen folytatolagosan játszó mozi Tel Avivban, van még egyhány, — de azok pornográfiával határos sex-filmeket adnak a közönség vonzása érdekében...

S íme, itt klasszikus remekket láthatunk — de ez még nem is az igazi csoda. Az igazi csoda az, hogy itt, ebben a kör-

nyezetben, ebben a kis mozi-ban, e sorok írásakor már negyedik hete fut, naponta hat előadással Agamemnon és Klütainnéztra lányának története, amely nem csak az ókori drámaírókat, de Goethét, Racinet, Gerhart Hauptmann is megihlette.

... Miután Paris trójai királyfi elrabolta Menelaosz spártai király feleségét Helénát, a görög hadsereg Trója ellen készül. Menelaosz testvére, Agamemnon vezérlete alatt, hogy bosszút álljon. Am a hadsereg telenül vesztegel Aulisban, mert nincs szél; a hadihajók nem tudnak utra kelni, a katonák éheznek és zúgolódnak. S ekkor érkezik az orákulum: az istenek akarata az, hogy Agamemnon, a fővezér, áldozza fel elsőszülött lányát, Iphigeniát Artemisz istennőnek — akkor lesz

szél a vitorláknak s a görög hadsereg Trója alá vonulhat.

Valahányszor görög sorstragédia kerül bemutatásra nálunk, elgondolkozom azon a különbségen, amely a görög és zsidó életfelfogást elválasztja egymástól. Nem véletlenül voltunk annakidején olyan ádáz ellen-ségek...

Nem csak a görögök fejlett esztétikai- és arányérzékéről van szó, amely belőlünk (általánosságban) ugyszólván teljesen hiányzik; míg a mi életideálunk a „cedek” — az igazság keresése — hanem az egész élet-filozófiáról.

A görög szemlélet szerint az emberi élet nem más, mint küzdelem a kérielhetetlen és megmáshatatlannal végzetel, az istenek akarataival, vagy még inkább: szeszélyével, mellyel szemben tehetetlenek vagyunk. Ok nem kötelesek megindokolni tetteiket, nem kérik beleszó-lásunkat. Lehet esetleg lázadni ellenük (Prometheus), ez azonban nem sok eséllyel ke-seget. Alapjában a sors ki-szolgálattottjai vagyunk, játé-k-szerek az istenek kezében.

A zsidó vallás ennél sokkal optimistább, sőt, demokratikusabb.

Elveti a „szakosított” több-istenség fogalmát, a világalma-t egyetlen Isten kezébe össz-pontosítja — ezzel az Istennel azonban szövetségi viszonyra lép, s így, sorsunkat mintegy saját kezükbe is adja: — at-tól függ jó vagy rossz helyze-tünk, hogy milyen mértékben tartjuk be ezt a szövetséget... és lésszen, ha betartják parancsolataimat”. Am ugyan-akkor a Mindenhatót is figyelmzettetni lehet időnként, hogy gondoljon a szövetségre, s ne feledkezzen meg kivász-tott néperől...

A zsidó nép tehát, filozófiája szerint, nem áll szemben meg-változtathatatlannal fáttummal, ha-nem sorsa, nagymértékben — vagy talán főleg — saját maga-tartásától függ. Ha pedig mu-tatkoznak is életében ezzel, a logikával ellentétesnek látszó jelesek: csapás sújtja, holott tudomása szerint nem vétkezett, vagy éppen jól megy sora, no-ha eltávolodott az Örökkévaló

utjaitól, — erre is van magya-rázat, mert hiszen az Örökkévaló egyrészt „haragvó Isten”, másrészt viszont „hosszántűró és irgalmas” — s hogy mikor melyik tulajdonságát alkalmazza, az már kizárólag rajta mu-lik s a döntés, végső fokon, az ő kezében van.

Igy tehát, bizonyos mértékig, a zsidó ember is szembe kerül a sorsszerűséggel.

Ugylátszik azonban, hogy az istenek akaratát, mint olyat, már Euripidész korában sem vették túl komolyan. Amikor Odüsszeusz megviszi az orákulumot Agamemnonnak, a fő-vezér első gondolata, — Euri-pidész szerint —, hogy nem hajlja végre azt, nem áldozza fel lányát; nem hisz az egész mesében, Kalachasz főpapot közönséges szélhámosnak tartja.

S egyetért vele testvére, Me-nelaosz is — holott az egész ügy az ő felesége körül forog.

Igen ám, de rövidesen kide-rül, hogy a dolog nem olyan egyszerű: az orákulumot nem lehet eltúkolni, mert Odüssze-usz és a főpap már közhírré tet-te s szítja az amugyis elége-

detlenkedő hadsereget Aga-memnon ellen.

Agamemnon tehát belátja: istenek akarata, vagy nem istenek akarata — Iphigeniát fel kell áldoznia, mert különben, Iphigenia mellett, az ő s hívei feje is egykettőre porba hull... Végső fokon tehát mitsem tehet sorsa ellen.

S amikor Klütainnéztra megtudja, hogy mi vár lányára, egyszerűen a bosszuállás isten-nőjévé válik: „Mit? A lányo-mat? Trójáért? Helénáért, azért a szajháért?”

De Agamemnon és Menelaosz is nagyon jól tudja, hogy itt végeredményben nem Helé-áról és a görögökön esett sére-lemről van szó: Trója másért kell; kincseiért, „a katonák ék-szereték akarnak hazavinni asszonyaiknak”.

Amikor Iphigenia megtudja sorsát, nevezetesen, hogy ártat-lanul meg kell halnia, először menekülni próbál — majd, mint-egy váratlanul, beletörődik helyzetébe, sőt büszkén vállalja azt: „Miért pont én legyek kivétel — mondja szüleinek. — Mit szóljanak ezeknek a kato-náknak szülei, akik valamennyien hajlandók feláldozni éle-

tüket a görög becsületért?”

Mindez, szinte döbbenetes erővel szól, a modern ember-hez, egy olyan korban, amely fejlettnek és numanusnak van-ja magát — valójában azonban barbárabb, kegyetlenebb és vérszomjasabb, mint minden előző; amikor minden eddigi-nél pusztítóbb erejű, ártatlan ál-dozatok millióit követelő hábo-ru veti előre árnyékát az egész emberiségre, amely — néha úgy tűnik — valóban görög sor-stragédiához hasonlóan rohan a végzete felé.

Ez az tehát, ami — fentebb említett felfogásbeli eltérés da-cára — ebbe a kis moziba vonzza, itt, a Járkonon, a zsidó állam sok háborus megpróbál-tatást átvészelt polgárait, akik azonosulni tudnak a görög tra-gédia mondanivalójával, miköz-ben, ugyanakkor, a zsidó élet-filozófia értelmében, az igaz-ság jegyében felveszik a küz-delemt a népüket, hazájukat sorsszerűen fenyegető veszély-lyel.

S az áthidaló szerepet a tisz-ta, igazi művészet tölti be, amely időn és életszemléletken tu-l, mindenkor, mindenkihez szól. Ez egyike napjaink egyes fel-emelő és vigasztaló jelenségé-nek — s nyújt bizonyos kathar-zist ha a kis moziból ismét ki-lépünk az utcára.

Párizsi levél

ÁLZÁSTÓL JERUZSÁLEMIG...

A párizsi Seghers kiadó „Poésies d'aujourd'hui” sorozatában látott napvilágot Jean Yves Lartichaux műve Claude Vigée Izráelben élő francia költőről. A kis könyv tömören foglalja össze a költő életének nagyobb eseményeit, utját szülővárosától Jeruzsálemig. Az ut nem volt könnyű — Claude Vigée prózái és versei ezt a kálváriás utat mondják el.

Műve: „Az indiai nyár”, a „Nyelvek lázadása”, a Napló „Nanfény a tenger alatt”, „Téli hold”, „Aratás a Kánaánban”, „Az éhség művészei”. A költő, európai költő szemével látjuk Izráelt a maga rejtélyes világával. Vigée sürfn idéz a Bibliából s ezt a szinte zenei aláfestést valósággal csodálni lehet sorai mögött. A kezdet, a beilleszkedés nehézségei, a héber nyelvvel való megbirkózás, — nagy erőpróbája volt a költőnek. Negyvenéves fejjel kellett beülnie az iskolába. Fiával és leányával együtt kezdte az alef-bétet tanulni. Párizsi barátai gyakran keresik fel a költőt izráeli otthonában. Sartre is meglátogatta, amikor Izráelben járt. A „Poésies d'aujourd'hui” írója, Jean Yves Lartichaux nagyszerű válogatást nyújt az olvasó számára, szinte elénkvarázsolja a költőt életének minden szakaszában, örömeiben, bánatában egyaránt.

Claude Vigée jelenleg a jeruzsálemi egyetem francia tan-székének professzora. Nagyszerűen beilleszkedett az új élet-formába és Jeruzsálemben, európai izlésének megfelelő kör-nyezeteiben él.

A Holt-tenger misztikus világa igen gyakran jelenik meg verseiben. Íme, az egyik saját fordításomban:

„Már jártam itt
E sovány napégette földön
Szeretett tüzed csontomig hatolt
Sókrisztályok ajkán
Fehérfényű forrásaid
ülnek, mint fürtök a szőlőkarón
A partokon
Szellő járja táncát
Sókrisztályszinű a bánat
S tiszta fényvel folyik szerteszt—
Akár a fekete bor
Evezredek sulyos kövei alatt...”

Az Álzástól Jeruzsálemig ívelő szép költői ut sikeres, gyümölcsöző lett. Nincs már semmiféle nosztalgia a mult után. A költő hazatalált, szeretett népe között él. A francia Seghers kiadó kis könyve csak dicséretet érdemel, mert nagyszerű tömörséggel sikerült bemutatnia egy költő utját, hazatalálását, újjászületését - kivirágzását...

GRÜN FORRAI ESZTER

Küldjön vám-mentes **IKKA** ajándék-utalványt

MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARATAINAK

A novemberi (11. sz.) listára feladott megrendeléseket december 7-én kiosztották Magyarországon.

A decemberi listát, január közepéig történő kiosztásra

december 27-én zárjuk

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár, Javec utca 2. sz. —

Üzleti órák: 9—14 és 4—7-ig. Kedden délután zárva.

TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27. l. emelet, — d. e. 9—12.30, délután 4—6.30 között; Telefon: 55052. Pénteken zárva.

HAIFA: Ungár Jákov, Rasi utca 20. — vasárnapotól csütörtökig. 10-től 12-ig. Telefon: 525661.

BEER-SEVA: Frankfurter István, Háácsmáut 49—51, Telefon: 38701.

Levelezést kizárólag: G. KEMÉNY,

Tel-Aviv, Ben-Jehuda 27 címre kérünk.

FIGYELEM!

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA

TUZEX ajándékbonok kaphatók CSEHSZLOVÁKIÁBA VALÓ KÜLDÉSRE

Iwanir
THE FASHION HOUSE YOU CAN RELY ON

TEL-AVIV
129 DIZENGOFF St. 8am to 7p.m.
MEN'S BOUTIK "IWANIR 31"
31 ALLENBY Rd. 8am to 1p.m.
4p.m to 7p.m.
HILTON HOTEL
DAN CARMEL HOTEL HAIFA

A HETI SZIDRA

— VÁJISLÁCH —

És Jákob előre küldött követeket Ézsauhoz, a testvéréhez, Széir országába, Edóm földjére és megparancsolta nekik, mondván: „Igy szóljatok uramhoz, Ézsauhoz: Igy szól szolgád, Jákob: Lábánál tartózkodtam és ott maradtam mostanáig. Van ökröm, szamaram, juhóm, szolgám és szolgálóm, és üzenetet küldök uramnak, hogy kegyességet találjak szemedben”.

(Börécs 32, 4-6)

A kövekkel kapcsolatban Rási megjegyzi, hogy az ősatya tényleges angyalokat („máláchim mámás”) küldött fivéréhez. Rási nyilván abból a feltevésből indult ki, hogy ezt a kényes, nagy diplomáciai készséget, tapintatot igénylő feladatot az ősatya nem merne közönséges halandóra bízni. Jákob Ávinu nyilván úgy gondolkodott: „Ha senki más, de az angyalok biztosan jól fogják csinálni a dolgot”. És mi volt az eredmény? Ahelyett, hogy megteremtették volna a békét, rémhírrel rohantak vissza, mondván: „Elmentünk testvéredhez, Ézsauhoz, ő éppen feléd jön és négyszáz ember van vele”. Mint később kiderült, az aggodalom alaptalan volt, mert Ézsau békés szándékkal közeledett. A tanulság: ha tényleg békét akarunk kötni valakivel, ne bizzuk a dolgot még angyalokra sem, hanem menjünk el személyesen az illetőhöz és őszintén, tiszta szívvel nyujtsuk feléje kezünket.

Izrael népe okult az ősatya példáján. Harminc éven át hajtottuk, hogy közvetlen tárgyalásokat akarunk arab szomszédainkkal. Nemcsak UNO-megbízottak, vagy amerikai külügyminiszterek, de a földreszállt angyalok sem képesek Izrael és arab szomszédai között létrehozni a békét. Tavaly novemberben pedig, amikor Szádát egyiptomi elnök meglépett Jeruzsálemben, a pesszimisták is úgy érezték, hogy megtört a jég és megindult a békehez vezető folyamat.

★

„Igy szól szolgád, Jákob... üzenetet küldök uramnak, hogy kegyességet találjak szemedben”. A Talmud-bölcsek, akikben még friss volt az önálló állam és az öntudatos zsidó nép emléke, nehezteltek az ősatyára az alázatos meghunyászkodásért. Egyes tanaiták véleménye egyenesen lesújtó. A Midrás szerint az ősatya „uramnak” szólította Ézsaut, amiért az Örökkévaló megharagudott. Így szól Jákobhoz: „Megalázkodtál Ézsau előtt és nyolc ízben szólítottad őt „uramnak”, esküszöm neked, emiatt az ő fiai közül nyolcan fognak trónon ülni, mellette a te gyermekeid közül az első fogják királlyá avatni”.

Egy másik forrás szerint Rabbi Jehuda, a „nási”, levelet írt Antoninus császárnak —, akivel egyébként igen meghitt viszonyban volt — s levelét így zárta: „alázatos szolgád”. A bölcsek emiatt felelősségre vonták, mire Rabbi Jehuda így vélekedett: „Nem vagyok én jobb Jákob nagyapánál, aki Ézsauval kapcsolatban szolgának nevezte önmagát”.

Későbbi évszázadokban megváltozott a helyzet, a gálat ugyanis keserű leckéket szolgált. Már nem beszéltek büszkeségről, önértetéről. Jákob Ávinu — mondták a későbbi kommentátorok — utat mutatott gyermekeinek. Ahogy ő megalázkodott Ézsau előtt, ugyanúgy kell nekik is megalázkodniok.

Ennek ellenére sűrűn idézték a Talmud-bölcseket, akik kemény szavakkal bírálták Jákob magatartását. Ha ő nem alázkodott volna meg Ézsau előtt, a későbbi generációkban a zsidók sem követték volna ezt az utat. Az ősatya lépése tehát fatális hiba volt, kétezer éven át súlyos árat fizettünk érte.

★

Az Írás megható szavakkal írja le Jákob és Ézsau találkozását. Bizony, a közben eltelt husz év az ősatyán nem mult

el nyomtalanul. Ézsau a ravasz fiatalemberre emlékezett, aki előbb az elsőszülöttség jogát, később pedig az atyai áldást csalta ki. — ehelyett egy sánta zsidóval találta magát szemben. Ennek tetejébe az illető 12 gyermekes családapa, új olé, aki — noha van egy kis vagyona — tele van gondaldal-bajjal. A kicsalt áldás miatt a testvérek egyáltalán nem kell haragudni, hiszen az áldásnak nem is volt foghatnia. Ezért, ahogy Ézsau meglátta az ősatyát, megesett rajta a szive, „előbe futott, megölelte, nyakába borult és megcsókolta és sirtak”.

Reb Náftáli Cvi Jehuda Berlin, a világhírű gáon, „Heemék Dávár” című kommentárjában a következőket írja:

„Vajisákéhu, megcsókolta, ebből kitűnik, hogy Ézsau mégis jólelkű és megbocsátó volt. Vajivku, és sirtak — azt jelenti, hogy mindketten sirtak. Ebből az a tanulság, hogy Jákobon erőteljes a testvéri érzés és felébred benne az Ézsau iránti szeretet. Minden generációban, amikor Ézsau fiai becsületes szándékkal közelednek Izrael fiaihoz, pillanatok alatt elfelejtjük az összes sérelmeket, a multban okozott összes fájdalmakat és szenvedéseket és habozás nélkül testvéreinket ismerjük fel Ézsauban”.

★

Az ősatya a követeknek pontos utasításokat adott. Az üzenet első részében közölte, hogy „Lábánál tartózkodtam és ott maradtam mostanáig”, míg a második részében tudtul adta, hogy nincs ráutalva a testvére segítségére, mert van bőven jószága és szolgálója. A héber szövegben az a szó fordul elő, hogy „gárti” (tartózkodtam). A betűk számértéke ebben az esetben 613, ami megegyezik a Tóra-beli parancsolatok számával. A Midrás meg is jegyzi: „Lábánál tartózkodtam, de a 613 parancsolatot megőriztem”.

Miért üzent az ősatya, hogy amíg Lábánál tartózkodtam, megőrizte a 613 parancsolatot? — teszi fel a kérdést néhai Reb Mordecháj Hákohén „Al há-Torá” című népszerű művében. Mennyiben érdekelte ez a körülmény Ézsaut? Milyen mértékben volt alkalmas ez az információ befolyásolni Ézsau további magatartását?

Válasza a következő: „Jákob így gondolkodott: Én vallásos zsidó vagyok, Ézsau pedig szabadgondolkodó. Az ilyen emberek sokat beszélnek lelkiismereti kényszerrel, a vallásos tábor terrorjáról. Fivérem (Ézsau) képes azt mondani, hogy vallási okok miatt nem férhetünk meg egymással. Ezért üzenem neki: „Im Láván gárti”, több mint husz évig tartózkodtam Lávánál, az istentelen csalónál, a 613 parancsolatot megőriztem, mégis „váchéár ad áta”, ott maradtam mostanáig. Más szavakkal: az óriási ellentét dacára szépen megférünk egymással. Ne legyenek tehát neked sem aggályaid, kedves bátyám, mert a vallásos zsidó nem akarja rákényszeríteni az ő világnézetét és életvitelét másokra, egyetlen kívánsága, hagyják, hogy őrizze meg a 613 parancsolatot, tegyék lehetővé, hogy ebben a szellemben nevelhesse fel gyermekeit”.

★

„Di szedre fun der woch” című jiddis nyelvű, kitűnő gyűjteményben dr. Hillel Seidman úgy véli, hogy Jákob ősatya az ugynevezett emberi szikrát akarta kicsiholni fivéréből. „Nézz végig az életemen — könyörög Jákob — husz évig hánykolódtam Lábánál, idegenben, gyökértelen menekült voltam és közben keservesen dolgoztam”. Mint aki azt mondja: husz évig kóborogtam, hagyd tehát, hogy végre megpihenhessek. Hagy, hogy végre otthonra találjak.

Jákob ezután így folytatja: „váchéár ad áta”, eddig keselkedtem. Van már hál, Istennek családom, egy kis vagyonra is szert tettem, de mi hasznom belőle, ha nincs tető a fejem felett, ha nincs otthonom, nincs hazám, mert eddig erre nem tettem szert, lekéstem. Hagyd, hogy nekem is legyen otthonom — rimámkodik Jákob Ávinu a gonosz Ézsau-nak, ugyanúgy, ahogy unokái könyörögtek Ézsauéknak a későbbi nemzedékekben, napjainkig.

Fejtegetéseit dr. Seidman így fejezi be: „Jákob már akkor érezte, hogy honfoglalás terén időt vesztett. Hogy sokat késett ezzel a husz évvel. És mennyire kirívó volt ez az idővesztés a későbbi évszázadokban! Sajnos, Jákob mindig túl későn érkezik — azóta, hogy a születésnél, első ízben Ézsau megelőzte őt...”

MOSE ERNSTER NÁVON ÁLLAMELNOKNÉL

Rabbi Mose Ernster várost épít Cfaton

A galileai Cfat városa, a kabbala és misztika otthona, mindig is vonzotta a vallásos zsidóságot, azon belül is a chaszid köröket. Az utolsó évtizedben már nem egyéni, hanem több, nagy, kollektív, szervezett és jól megszervezett chaszid település volt Cfaton. Ezt hirdeti a Kirját Chabad, a vracslavi chaszidok épülőben lévő sikunja és a hét burgendai hitközség emlékét megőrkítendő Kirját Seva negyed. De mindezeket meghaladja nagyságában, méreteiben a Kirját Meor Chájjim, melynek építkezési munkálatai gyors ütemben folynak.

A terv kezdeményezője, éltető lelke, kivitelezője, rabbi Mose Ernster, a viznyici rabbi veje, akinek a hírneves családdal való kapcsolata előlegezi a bizalmat, hogy aztán kijelöljön egyéni tehetsége, magánválo értéke és bámulatos munkabírása — szívesen áll rendelkezésünkre, hogy elmagyarázza a hatalmas terv mibenlétét, építési, megvalósulási stádiumát.

Ezer lakásegységet építünk Cfaton. A lakások száma, a sikun területe és a lakosság lélekszáma felér egy kis városval. Most egyelőre 350 egységet adunk át rendeltetésének. A rabbi Meir Chájjimról, a viznyicei dinasztia egyik fejeiről elnevezett Maor Chájjim negyed nagyobb lesz mint minden eddig épített vallásos kerület. Most adunk megbízást további 160 lakás építésére. Ezzel párhuzamosan folyik itthon és külföldön egyaránt chaszidjaink áttelepítése illetve az áttelepítés megszervezése. De még a végleges letelepülés előtt elkészülnek az intézmények, az anyagi és szellemi jólétet, kényelmet biztosító intézmények, a központi zsinagóga, a jesivák, a Bét Jákob lányiskola, az az ötven ávréchet magába foglaló kolé, a mikve, a chéderek, a szupermarket és minden ami egy vallásos közösségnek kell a mai modern időkben.

Hogy miből fog élni, ha beköltözik ez a nagy gyülekezet? Nos, nem a levegőből és nem könyörögdományokból. Százötven dolgozó foglalkoztat majd a gyémántszőlő, a gyönyörű szálloda várja a hagyományihú amerikai turistákat és perze szép számban helyezkednek el embereink a szolgáltatásokban, mint tanárok, tanítónők, az öregotthon dolgozói és az intézmények fenntartására szükséges alkalmazottak.

A lakásokat bérbe adjuk, de lehetőségét nyújtunk, az állami intézményekkel karöltve, azok megvásárlására is. A háromszobás la-

kások bére 490, a négyszobásoké 650 font lesz. Aki meg akarja vásárolni a lakást, az a legmesszebbbenő kedvezményeket kapja, melyeket az állam a fejlesztési területeken letelepedőknek nyújt. Bizonyára nagyon sokan élnek majd ezzel a lehetőséggel, hogy a gyönyörű helyen saját lakással rendelkez-hessenek.

Mivel vallásos réteg telepszik le e helyen, bizonyos feltételekhez kötjük a lakás megvásárlását. De szó sincs arról, hogy vakbuzgó, egymás életét megkeserítő elemeket gyűjtünk össze itt. Hogy szabad lesz-e televíziós készüléket tartani, erről még nem döntöttünk; de maga az, hogy ez megfontolás tárgya, mutatja a türelmes gondolkodást, mely a vezetőségét jellemzi.

Ernster rabbiiban ég a tevékenységi láng. Éniteni, fejleszteni és elősegíteni a vallásos zsidó életet — a jelszava. Először Benéj Berák-ban élt apósa, a viznyici „udvarában” aztán Jeruzsálembé költözött, ahol egy kisebb sikunt és jesivat létesített és ott fogamzott meg benne a grandiozus cfatói terv, a nagy Kirját felépítése. Még Ofer sikunigvi miniszterrel kezdte a tárgyalásokat. Megértésre talált a miniszterium főtisztviselőjénél. Csak azeserni tudja Slomo Avni államtitkár. Ben Dori, a hivatali északi körzetének vezetőjét. Jó viszony alakult ki a rabbi és Gidon Pat miniszter között is. Aharon Nachmiász, Cfat polármestere, úgy lelkesedik a terv iránt, mintha maga is egyike lenne a chaszid gyülekezetnek. A terv evébként elfutott az államelvélőkhöz is és Jicchák Návon magánki-hallgatásán fordatta a rabbit és részletesen megmagyaráztatta magának, hogy milyen is lesz, ha teljesen felépül a Maor Chájjim negyed.

Kérdésünkre, hogy mi a rabbi viszonya a cionizmushoz, egy sokatmondó kijelentést hallottunk, mely mindent megmagyaráz: tizenöt évvel ezelőtt az én seicstéggemmel létesült Gáza mellett Ami Oz telepen az első ortodox Náchál alakult.

Befejezésül azt mondta a rabbi, hogy a Kirját felépítése után ő maga is oda fog telepedni, míg a jeruzsálemi jesiva vezetését fiaira. Zóevre fogja bízni.

A kabbala, melynek fényre négyszáz évvel ezelőtt gyulladt ki Cfat városában, még ma is elég erős, hogy tűzével, világosságával, melegeivel vonzza a chaszid zsidóságot, melynek egyik felegvárja lesz a Kirját Meor Chájjim.

GALILI G. ERVIN

EGÉSZSÉG
A HOTEL
GÁLEJ ZOHÁRBAN
A HOLT-TENGERNÉL

400.— IL + é.t.a.
félpenzió személyenként,
2 ágyas szobában

מלון גלי זורר ים-המלח

Helyrendelés: T.A., Sd. Rothschild 66.,
tel. 615398, 625955
Szdom: tel. 057-90851/2/3/4, 97848
Telex — 5294

HOZZÁÉPÍTETTÜNK
48 ELEGÁNS SZOBÁT

Dr. J. Horovitz, a szálloda orvosa, reuma kezelő szakember, vendégeink rendelkezésére áll.

MÁRKAS MAGYAR
FESTMÉNYEK
új szállítmánya
érkezett

KLEIN ANDRAS

Rothschild 89. Tel-Aviv.
telefon: 62 37 59

UJ KELET

USA-BAN

Szerkesztőségi, előfizetési
és hirdetési ügyekben
felvilágosítással szolgál

COLEMAN

KALMAN CAHAN

619 E. 2nd Street

Phones:

BROOKLYN

N.Y. 11218

633-0543 — 633-0564

Vegyen CSILLÁROKAT a gyárban
— gyári áron

Szaloncillárok, álló-, fali és asztali

lámpák nagy kiállításra

Bné Brák, Cfaton, ipari negyed, Hájárkon utca 65.

III. emelet, telefon: 79 06 95

40, 42-es autóbuszok. — A kiállítás nyitva: szombat este 10 óráig, vasárnap, kedden és csütörtökön este 7 óráig, hétfőn, szerdán és pénteken déli 1 óráig.

RUTH UZIEL

PARAPSZICHOLOGUS,

tanácsadás és útbaigazítás,

tenyér alapján.

Telefon: 29 71 91

GLÜCKSOHN UTCA 7, TEL-AVIV

Glück az ismert
szakember

TAPÉTA, P.V.C. SZAKÜZLETE

RAMAT-GAN KÖZPONTJÁBAN, HAROE 7.

A postával, Sekemmel szemben * Tel. 720807

Óriási választékban külföldi tapéták, linoleum,
modern csillárok, fogasok, telefonpolcok.
Nézze meg raktárunkat, vételkényszer nélkül.
Vállalunk munkát otthonában, garanciával.

VICTORY DIVATCIKKEK BŐRBŐL

KABATOK, ZAKÓK, KOSZTUMÖK

gyári áron

nők, férfiak és gyermekek számára

Szombat este nyitva 11 óráig.

BNE-BRAK, HAKISON 16. TEL. 70 80 30

Autóbuszok a Táchnáná Merkázitól: 21, 23, 40, 42.

Leszállni a Volkswagennél.

HÉTKÖZNAPOK

Golda: az aktivizmus és politikai bölcsesség szintézise

Irta: BARZILAY ISTVÁN

A kortárs életét és tevékenységét nehéz, szinte lehetetlen a történelem prizmiáján keresztül vizsgálni. A tévé hétfő esti vitája sem segített tulságosan hozzá, amelyet a nagytehetségű Járon London vezetett le Golda Méirrel négy évvel ezelőtt folytatott beszélgetésének vetítése után. Az interjú tárgya akkor Dávid Ben Gurion volt, az „öreg” halálának első évfordulójakor; a vita témája az államalapító személyiségek általános jellemzése, mondhatnók az új zsidó történelem titánjainak analízise.

A mostani vita széteső volt, Chana Zemer, Benjámin Ákcin, Slomo Avnéri és Amosz Ejlton szemléletét nem mindig sikerült áttekinthető egységbe foglalni. Szerénytelenül csatlakozunk tehát az ötödiknek a vita szereplőjéhez, hogy leszűrjük az olvasó számára a lényegét, elmondandó sorokban, ki is volt Golda Méir, hogyan rajzolódik elénk ez a titáni alak — azon beszélgetésen keresztül, amelyet négy évvel ezelőtt Dávid Ben Gurionról folytatott Járon Londonnal.

Tizenegy évvel volt fiatalabb Dávid Ben Gurionnál, — ez is egyik oka annak, hogy haláláig úgy tekintett rá, mint hivatott vezérre. Azt hisszük, a négy év előtti interjúnak az volt a hibája, hogy London nem tette fel egyenesen a kérdést hozzá: mit cselekedett volna helyében a nagy történelmi pillanatokban. A válasz az esetek nagyrésztében alighanem az lett volna: ugyanazt. Számunkra az a né-

hány eset volt lenyűgözően érdekes, amelyekben az ellenkezőjét tette: másként cselekedett, de végül is belátta, hogy Ben Gurionnak volt igaza; Golda Méir pártatlan politikai bölcsessége nyilatkozott meg ebben a beismerésében.

Az első eset a Peel-jelentés feltéti vita az 1937 évi cionista kongresszuson. David Ben Gurion mellette volt; beszédében, amelyet a kongresszust megelőzően a Hiszladrut nagytanácsának ülésén tartott, azt fejtette, hogy négy évvel Hitler uralomra jutása után a cionizmusnak nem lehet magasabb célja, mint az alijja lehetőségének fokozása. A kis állam, amelyet a Peel-jelentés felajánlott, lehetővé teszi, hogy a cionizmus elősegítse a veszélybe került zsidóság nagyrésztének befogadását. Az alternatíva az akkori helyzetben az volt, hogy az angol kormány évi 12 ezerben állapítsa meg az alijját, holott akkor évi 40-50 ezer zsidó áramlott Palesztinába, s ez ellen folyt már egy éve az

arabok véres lázadása. (Idézet Ben Gurion naplójából)

Ben Gurion a felosztási terv mellett szavazott tehát, Golda Méir ellene. Holott Ben Gurion is beismerte a Kongresszus egyik bizottsági ülésén, hogy az angolok nem tartották soha a maguk számára kötelezőnek a Cionista Kongresszusok határozatát és senki sem garantálja, hogy az arabok akarata ellenére keresztül viszi a Peel-tervet, ha a kongresszus meg is szavazta.

Járon megkérdezte: kinek volt igaza? Ben Gurionnak, aki akarta vagy Golda Méirnek, aki ellene volt. Ime Golda válasza:

Kétségtelenül Ben Gurionnak volt igaza. Az aktivista, a radikális politikus őszinte valóságát, tévedtem a cionista történelem egyik döntő szakaszában. Mert ha a Peel-tervet javasolt kis állam megvalósul, — amiben Ben Gurion sem hitt tiszta szívvel — több zsidót lehetett volna megmenteni az európai pokolból; hiszen aztán az angolok az 1939. évi Fehér

Könyvben valóban csaknem teljesen lezárták a kapukat „s náluk volt a kulcs” — amint Golda mondta négy évvel ezelőtt.

Abban a megsejtésben is Ben Gurionnak volt igaza, hogy az angolok talán keresztül sem viszik a tervet.

Az aktivizmus és a politikai bölcsesség mindkettőjüket jellemezte. Ben Guriont éppúgy, mint Golda Méirt. Az aktivizmus: minél több jogot kiverekedni az angolokkal szemben a mandátum ideje alatt s minél szilárdabb államot teremteni 1948 május 14. a nagy történelmi fordulat után. A mandátum idején bebizonyult: az angolok éppúgy, mint a nemzetközi közvélemény, csak azon a területen hajlandók elismerni a zsidó államot, amelyet a cionista telepítés meghódított. A Peel-jelentés idején a tengerparti zóna, Jezreél völgye és a Gálil egyrésze volt ez a terület. Jogot formálni arabok által zsúfoltan lakott területre — ezt a követelést lehet aktivizmusnak tekin-

teni, de nem politikai bölcsességnek.

Golda Méirben mindkét állampolitikai tulajdonság megvolt, ebben rejlett titáni szerepe az állam történetében. A Peel-jelentés idején ez éppen olyan logikus helyzet volt, mint a hatnapos háború után. Ben Gurion azt mondta: Jeruzsálem és a Golán-fennsíkon kívüli területeket vissza kell adni. Golda Méir pedig létrehozta a jom-kipuri háború után az első csapatválasztási egyezményt Izrael és Izrael között.

A négy évvel ezelőtti interjúban Járon London, nyilván Goldával való előzetes megbe-

szélés alapján, nem tett fel kérdéseket a jom-kipuri háborúról. Csak Ben Gurion és Golda kapcsolatairól volt szó. De nem lehet Goldáról még ilyen meghatározott keretben sem anélkül írni, hogy megemlítsük: Golda Méir volt a miniszterelnök ebben a tragikus korszakban és az egyetlen, aki azonnal hajlandó volt levonni a következtetéseket. De előbb meg kellett állítani az egyiptomi és szíriai csapatokat. Előbb meg kellett nyerni a háborút. Előbb haza kellett hozni a hadifoglyokat.

Ha visszaemlékszünk arra, mennyire minden erővel ragaszkodott a bársonyszékhez

Mose Dáján, az akkori hadügyminiszter, milyen makacsul harcolt az ellen, hogy annak beismerésére kényszerítsék, hogy mint hadügyminiszternek viselkednie kell a felelősséget hadvezéreknek hibáért. — óriási magasodik Golda Méir alakja. Talán az egyetlen volt, aki tudta, mit kell tennie: létrejött a csapatválasztási egyezmény, helyreállt a fegyverszünet, a háború befejeződött, gyermekeink hazakerültek a fogságból, — a miniszterelnök megtette kötelességét. a miniszterelnök mondion le.

Most azt mondta róla Mose Dáján: az országegészt három nagy alakja volt: Weizmann, Ben Gurion és Golda Méir. Ő volt az utolsó a titánok között, akik diadalra vitték a zsidó nép nemzeti forradalmát. Soha nem érthette szebb és meghatóbb elismerés, mint halálakor. Az egész nép elvonult a koporsója előtt. Aki nem lehetett fizikailag jelen, ott volt lélekben. Az előtünk lefolyt történelmi korszak utolsó titánját gyászoljuk benne.

Az egész ország tudja, mi a Hadash titka —
A JÓ KÖNYV.
HADASH
Nesz Clona utca 4. Tel Aviv (Járkon szállónál), tel. 59684

★ **A HAIFAI MOZIK MÜSORA** ★
ÁRMON — GÉPOLAJ
ÁCMON — VEDD A PÉNZT ÉS MENEKÜLJ
ORAH — FÉRJEZETLEN ASSZONY
RON — A SOFÓR
MIRON — A NAP ALATT

ÚJDONSÁG!
Különleges minták, amelyeket a legnagyobb biztonsággal lehet a matracra szerelni
HÁROMÉVES GARANCIA!

ÉJSZAKÁNKÉNT 15 AGORA

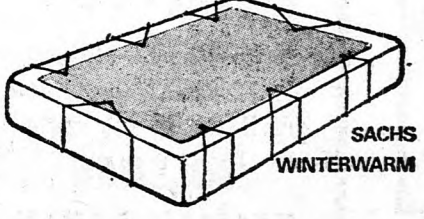
Mindössze ennyi a Sachs-féle ágymelegítő áramfogyasztása!
A Sachs-féle ágymelegítővel sokezer fontot takaríthat meg.

SACHS remek ágymelegítői a Nap melegét hozzák be az ágyba. Az idén egészen új minták érkeztek, az anyagokat tökéletes biztonsággal lehet a matracra szerelni. Ez a különleges találmány az ágymelegítő sokévi biztonságos használatát teszi lehetővé.

Különleges minták gyerekek és fiatalok ágyához (lásd az ábrát), három évi garanciával. A Sachs melegítőket egyes és dupla ágyakhoz is kaphatók, mindkét oldalukon hőellenőrzővel.

A Sachs ágymelegítő a legbiztonságosabbak és a legmegbízhatóbbak az egész világon.

Központi eladási iroda: Tel-Aviv, Ben Jehuda 72, tel. 231063

SACHS **ש"ק**

A dübörgő infláció siettetett bennünket, hogy importáljuk a FIAT 133-at, az inflációellenes autót

Csak a Fiat ajánl önnek családi autót, négy цилиnderrel, 850 köbciméteres, ötüléses, amely a legtakarékosabb, **HIHETETLEN ÁRON:**

133,000.-
plusz é.t.a.

2 YEAR WARRANTY
Fiat 79

FIAT

SEAT

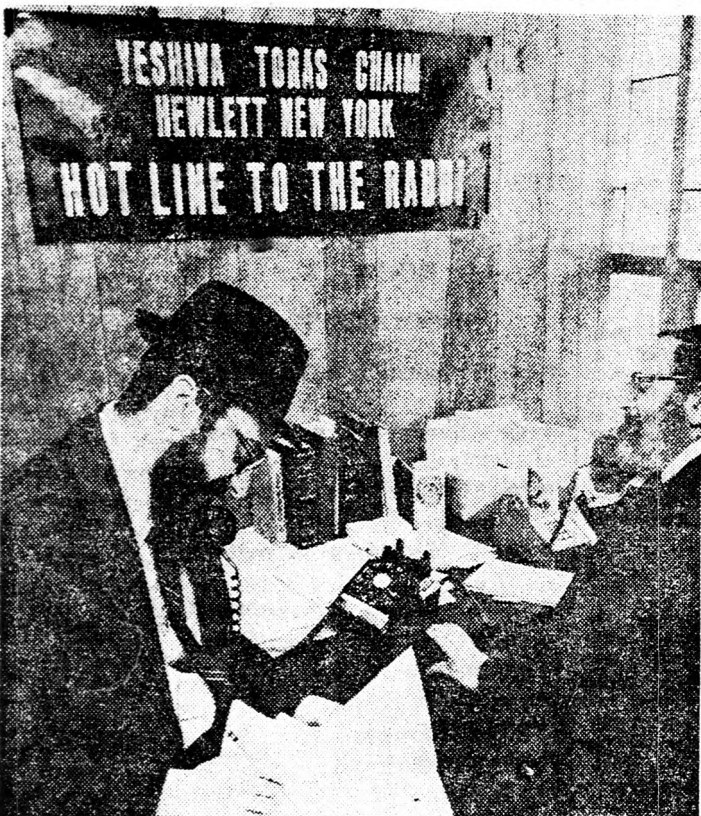

SZERDÁN A RABBI TELEFON INSPEKCIÓT TART

A Long Island-i Torat Chajim jesiva anyagi gondokkal küzd. Nincs miből fizetni a jelzőlámpák esedékes részletét, sok a tandíjmentes diák, de a jesiva rabbijai ahelyett, hogy feladnák a reményt, — tanácsot adnak. A „rabbi forró vonala” minden szerdán este héttől kilencig működik. Rabbi Ansel Perl irodasztalánál ül és egy halom irat mögé bujva válaszol azoknak, akik utbagazistáért folyamodnak, akik tanácsokat kérnek, vagy akik egyszerűen kíváncsiak. A hívások egyszerűen két vonalon futnak be és azok megválaszolásához jóadag leleménységre, sok türelemre és villámgyors „kapcsolásra” van szükség.

elavult legendákról, mint a Vörös-tenger keltetése, ugyebár ez csak mese? — kérdezi egy másik ifjú. Perl rabbi felvilágosítja az érdeklődőt, miszerint a Mindenható szóról szóra diktálta Mózesnek a Tórá, tehát „ott nincs mese”. Egy másik telefonáló nem érti, miért öltözködik számos vallásos zsidó olyan furcsán. Van, aki hosszú zakóban jár, van aki nem hord nyakkendőt, mire való ez a különösködés? A rabbi itt is kész a válasszal. A Tóra nem írja elő, hogy viseljünk-e nyakkendőt, vagy sem, a kabát hosszát sem szabja meg. Viszont a Tóra igenis megkívánja, hogy kövessük atyáink példáját!

Egy hölgy panaszkodik, hogy a szombati

PERL ÉS KAMENITZKY RABBIAK FORRÓ VONALA

Az est első hívója, illetve első kérdése: „Megtetted a vacsorádat?” A hívó a rabbi felesége. Az igenlő válasz után a rabbi eltakarítja az ételmaradékokat. Jobbján a két telefonkészülék, balján iratok és könyvek, míg középen egy kis szabad hely a válaszokat kiséző kézműszerek számára. Mert ki hallott olyan rabbinikus magyarázatokról, amelyek nem egészítenek ki megfelelő kézműszerekkel. Így amikor a következő érdeklődő azt akarja tudni, hogyan kell a májat kiköszerezni, a rabbi elhelyezi a hallgatót füle és válla közé és nemcsak a szájával, hanem kezével is válaszol. Kezei között egy képeletbeli májat tart a képeletbeli láng fölül, és megszózza a nemlétező sóval.

Orvosság anyós ellen

Ha mindkét telefon egyszerre cseng, akkor az iskola szenior igazgatója, Rabbi Benjamin Kamenitzky válaszol. Rabbi Perl mindössze 24 éves, de válaszáit utána ítéve már mindent tud, amit egy rabbinak tudnia kell. Ezzel szemben az 55 éves Rabbi Kamenitzky válasza azt bizonyítja, hogy az évek során semmit sem felejtett el. Kétten olyan együttműködő alkotnak, amely a legnehezebb fogaskérdésre is „kapásból” képes válaszolni.

Egy fiatal férj panaszkodik a felesége szüleinek házában elviselendő ünnepi ebédekre. Anyósának egész idő alatt be nem áll a szája, mindent kritizál és lányát állandóan oktatja, hogyan nevelje a férjét. A rabbi megkérdezi, milyen távol laknak egymástól. Amikor a fiatal ember azt mondja, hogy egy órányira az ut autóval, akkor rögtön kész a rabbi válasza: jelentse be az öregeknek, hogy szombattartók lettek, nem kocsiznak ünnepnapon és gyalogolni meg nem lehet ekkora távolságra.

Házi feladattól a sóletig

Egy aggódó anya izgatottan közli: lánya egy fiúval jár, aki kijelentette, hogy a házasság előtti szex a mai világban teljesen engedélyezett. A rabbi természetesen határozott nem-mel válaszol. Tiltja a Tóra, tiltják bölcsseink. Igéri, hogy még aznap felad megfelelő brosúrákat, amelyekből bölcsseink tanításai alapján felvilágosíthatja a lányát. Diákok gyakran kihasználják a forró vonalat, hogy házi feladataikhoz segítséget kérjenek, vagy hogy a rabbikat zavarba hozzák kérdéseikkel. Az egyik ilyen nebuló Salamon királyt idézi, miszerint „A pénz mindent megold”. „Kérdezzen rabbi uram, hát méltó ez a kijelentés a bölcs királyhoz?” „A hiba, fiam nem a bölcs királyban, hanem a rossz fordításban van”. A helyes fordítás: „A pénz mindenek az oka” — volt a rabbi talpraesett válasza.

„Hát mi a véleménye rabbi urnak olyan

sólet mindig tul zirosra sikerül. A rabbi kéri, hogy tartsa a vonalat és a másik készüléken gyorsan feltárcsazza a feleségét. A válasz nem is késik soká: várjuk meg, míg leül a zsiradék és akkor az könnyen „lefőzhető”. Egy másik módszer: tegyünk hozzá egy adag térszót, ami magába szívja a zsirt.

„A Tóra örökös, csak a ruha változik”

Kis szünet áll be és a rabbi kifújhatják magukat. Kamenitzky rabbi megismogatja szakállát és így magyarázza a „forró vonal” jelentőségét: „Manapság a rabbi azt hiszik, hogy a templomi szónoklatok a fontosak, aztán a bármicva-avatások, meg az esketések, temetések, azt hiszik, hogy ezzel elvégezték feladatukat. Vannak, akik Egyiptomban mennek Száddal tárgyalni, mások pedig a japán zsidók problémáival vannak elfoglalva, de hogy egy egyszerű lérdést megválaszoljanak, arra nincs idejük. Mi pedig meg vagyunk győződve, hogy a rabbi elsőrendű kötelessége megfelelő tanácsokkal, felvilágosításokkal ellátni a hívőket”. De nem is fejezheti be az expozícióját, mert ismét cseng a telefon. A kérdező egy férfi: válás esetén ki nevelje fel az apró gyerekeket. Ugy látzik, Perl rabbi nem volt felkészülve erre a kérdésre, átadja a kagylót tapasztaltabb kollégájának. Kamenitzky rabbi azonnal válaszol: a Tóra előírása szerint ez az anya kötelessége. „De rabbi ur, megváltoztak az idők, amióta a Tórárt írták. Elvégre a huszadik században élünk és az atomkorszakban nem lehet ezeket az ősrégi, gyakran elavult törvényeket követni”, tiltakozott a hívó ur. A rabbi letörölte homlokáról a győnyöző verejtéket, nyugalomra intette a telefonálót, majd a következő történetet mesélte: Egy jámbor zsidó asszony hosszú évig dolgozott, hogy szép ruháskát himezzzen a Tórára. Amikor ünnepélyesen elvitte a templomba, hogy a szent célra adományozza, kiderült: a „menterli” rövidre sikerült. Látva, hogy veszélyes munkája hiábavaló volt, az asszony sirva fakadt és így kérte a község rabbját: „Rebe lében, nem lehetne a Tórából egy darabkát levágni?” Itt komolyra vált Kamenitzky rabbi hangja: „Nem, uram, a Tóra változatlan marad. A ruháskát kell kicsérélni!” Uglátszik, sikerült megnyugtania az izgatott apát, mert az szépen megköszöni a felvilágosítást és leteszi a kagylót.

Jóval elmult kilenc óra, vége a szerdai inspekciónak. Szedelőzködnek a rabbi és indulnak hazafelé a jól végzett munka után. Mert biztos, hogy ezek a derék rabbi ki-váló munkát végeznek. De szép lenne, ha minél többen követnék őket, kihasználnák a technika előnyeit és a telefon segítségével egy kis „jiddiseit”-et vinnének az amerikai házakba.

ASKENAZI ERVIN

«A FÉLELEM S REMÉNYKEDÉS NYELVE»

Részletek Jicchák Básevic-Singer stockholmi beszédéből

A nagy tisztesség, amelyben engem a Svéd Akadémia részesített — kezdte beszédét az új Nobel-díjas jiddis író — egyben megbecsülése a jiddis nyelvnek is — a számkivettség nyelvének, melynek se hazája, se határa, s amit egyetlen kormány sem támogat; ez az a nyelv, amelynek szava sincs fegyverekre, municióra, hadi cselekre; ez az a nyelv, amit nemcsak a keresztények, de még a modernebb zsidók is lenéznek. Az igazság pedig az, hogy az eszméket, amelyeket a nagy vallások prédikáltak a jiddisnyelvű zsidócskák valószínűleg meg nap nap után gettóikban. A könyv népet alkotott, a szó legszorosabb értelmében. Nem ismertek nagyobb győnyörűséget, mint az emberi természet és kapcsolatok tanulmányozását — amit ők Tórának, Talmudnak, erkölcsnek, Kabbalának neveztek. A gettó az üldözött kisebbség menedéke volt, ugyanakkor a békés élet, az önfegyelmű és a humanizmus nagy kísérleti terepe. Ebben az értelemben ma is fennáll, az öt körülvevő kegyetlenség dacára sem hajlandó eltűnnie a világból.

Idáig jiddisül beszélt Basevic Singer. Vajmi kevesen értették, de csodálatos módon a hallgatóság mégis legezetet viszszafojta, nagy szeretettel hallgatta. Majd angolul folytatata.

Az íróknak, a költőknek, ma éppúgy, mint a múltban, a szellemet kell a szó nemes értelmében gazdagítani, feladata a társadalmi és politikai ideálok terjesztése. Nem szabad untatnia, fásztania az olvasót érdektelenségekkel, hanem át kell néki adnia örömet és tapasztalatot. De lehetetlen, hogy az író ne foglalkoztassék nemzedéke problémáival. Ha akarja, ha nem, rádöbben, hogy a vallás, elsősorban a hit a megváltóságban manapság gyengébb, mint a történelem során bármikor. Egyre több gyermek nő fel istenhit nélkül, nem ismeri a tett jutalmát vagy büntetését, az erkölcs érvényét, a lélek halhatatlanságát. Az igaz író nem hunyhat szemeket annak láttán, hogy a család elveszíti szellemi alapjait. A technikai vívmányok képtelenek a modern ember családját, háborúktól, terrortól való félelmét csillapítani. Korunk nem hisz a Gondviselésben, de még az emberben. Okor a hozzá leközelebb állókban sem.

Azok között, akik már nem bíznak a népek vezetőiben, sokan az író, a szavak művésze felé fordulnak, hátha ő még megmentheti a kultúrát, hátha ő még kimond egy-egy próféta szót.

Annak a népnek a fiaként, amely az emberi örület leg-súlyosabb csapásait szenvedte el, gondolnom kell az emberiséget fenyegető veszélyre. Talán még nem késő, talán még tenni lehet valamit. A szabad akarat hitében nevelkedtem, s képtelen volnék beletörődni abba, hogy létünk csak fizikai vagy vegyi balesetek következménye, vak fejlődés eredménye. Bár megismertem az emberiség főmérék hazugságát, hályávinvázióját, még mindig ragaszkodom egy némely örök igazsághoz, amire talán egyszer mégis rámondják az áment. Még kell lennie egy olyan jiddis nyelvnek, amely minden mindent megkapunk a természetből, de mégis továbbcsiszolhatjuk Isten, a tetekben s nem szavakban megnyilvánuló, mert hiszen szökése a Kosmosz.

Nem restellem bevallani, még mindig hiszek abban, hogy az irodalom új távlatokat nyithat meg, új filozófikus, vallási, esztétikai és társadalmi perspektívákat tárhat fel. A zsidó irodalomban sosem volt különbség költő és prófeta között. Ókori költészetünkben a mindennapok törvénye lett. Önök talán különösképp tartják majd, de én még mindig el-eléstem az azzal a gondolattal, hogy amikor már minden társadalmi elmélet összeomlik, s a világ elcsúsz a háború és forradalmak kavargásában, akkor a költő — akit Plato számított a köztársasághoz — éljen és megmentőnk lesz.

Édesapám varózi háza templom, tanház és törvényház volt, mesemondók otthona, olykor még lakodalmas terem is. Ott hallottam fivéremről a nagy racionalisták vallásellenes érveit — Spinozától Nordaig — a szőlőmől pedig minden választ ezekre, amikor az igazságokerekek kórtak. Néha az emberiség örök kérdései fontosságban voltak a naniberek-nál. Minden csalódás és kétség ellenére álltam, hogy a nov-világ nőnei még igen sokat tanulhatnak az akkori zsidóktól, életmódjukból, nevelési módszereikből, amelyek boldogságot tudtak teremteni ott, ahol idegenek csak nyomort láttak. Szoros kapcsolatot érezek a jiddisnyelv és azok közt, akik ezt a nyelvet beszélték. Bennem van e nyelvből a jött

öröme, az élet vágya, a Messiás sóvárgása, az egyén megbecsülése, de halk humor is él benne, a hála az élet mindenes napjáért, minden kis siker-morzsaért, minden szeretetteljes találkozásért.

Van, aki holt nyelvnek nevezi a jiddist. 2000 éven át annak hitték a hébert is. A héber csodamód feltámadt, de az utolsó szó még a jiddis dologban sem mondható ki. Még feltáratlan kincsekkel teli, mert a szentek a meggyőztek és az álmódzó nyelv volt, humorban s emlékekben dus idő-óna, amit az emberi nemnek nem szabad elfelejtenie. Képszerien ezt úgy fejezném ki, hogy a jiddis a félelem s reménykedés közt élő emberiség nyelve.

Itt az író tulajdonképpen végzett, de megelégedve arról, hogy az ülést a Svéd Akadémia titkára vezeti, a közönséghez fordult, hogy van-e kérdése valakinek? Egy hallgató megkérdezte, hogyan történt, hogy művei épp jiddis nyelven nem jelentek meg? Singer hamiskás mosollyal válaszolt: — Megjeleretek, csak elfogytak. Ez már maga csoda volt, de mert a kiadó tudta, hogy nem mindennap esnek meg csodák, félt második kiadást is megkockáztatni. Remélem azonban, hogy a díjból újabb jiddis kiadásokról is gondoskodhatok.

Egy másik kérdésre, hogy az általa leirt régi lengyel chászidizmus azonos-e a mostanival, az amerikaival például, Singer ezt felelte: Sok a hasonlóság, de az eltérés is. En azért írok az ottanról, mert azt gyermekkoromban étem át, s a gyermekkor emlékek tudvalevőleg a legelevenebbek. De azért is inkább írok arról, mert a régi lengyelországi chászid a nap 24 órájában volt chászid, az amerikai viszont ügyvéd vagy kereskedő is közben, nem ér rá egésznap chászidnak lenni. De egy bizonyos: a chászidizmusból él, mert az emberek meghalhatnak, de a kultúránk nem. Még Hitler vagy Sztálin sem bírta a zsidó kultúrát elpusztítani.

A kérdezőtök, persze — zsidók. A svéd — életükben először — kisebbségnek érzik magukat saját hazájukban, de azért szeretettel figyelnek. Svédország főirabbja azt kéri, van-e különbség a jiddis és a héber nyelv szelleme közt? Singer így felel:

Van kétféle héber: a Biblia és az imák ősi héberje, s a modern nyelv, amely csak most születik. Egyszer Izráelben járva, megkérdeztem, hogy hívják héberül a taxit. Barátom így felelt: „Szerencse, hogy ma kérde, mert a „monit” szót csak tegnap találták ki”. A jiddis se nem ily régi, se nem ennyire új, s épp ott a kétetnek a különbsége, hogy a jiddisben benne van az elmult napok szelleme, ha nem is lehet vele az atombomba alkátrészeit felsorolni. A héber ir-tózatosan van... Csodálatosan új. További kérdésekre vála-szolva ezt mondja:

A könyveimet eddig 16 nyelvre fordították le, ezt el is mondtam egy újságíróknak, de tévedett, s cikkében már 60 nyelv szerepelt, azóta is alig győzőm cáfolni. Most talán majd elértem a 60-at: életemben már sok hazugság változott igazsággá, s megfordítva... Valóban nem vagyok kevés jiddis írógéphez hozzájutni, már nem gyártják. Ha van valaki-nek jiddis gépe, amit nem használ, kérem, juttassa el hozzám, mert az én egyetlen gépem 40 éves és irodalomkritikusnak nőtte ki magát: ha nem tetszik neki, amit írok, megáll. Szeretnék végre olyan írógépet, amely nem bírál, csak leírja, amit akarok. A boroszlói Rabbi Nachmán — korának ervik legnagyobb elbeszélője volt, s Buber hibá-követett el, hogy írta, úgy kellett volna hagynia. En meg-kaptam egyszer Shakespeare összes műveinek valami Hor-witz által elküvetett bővített és javított kiadását (harsány ka-cagás a teremben), de nem hasonlítam Bubert ehhez, csak annyit mondok, hogy Rabbi Nachman egy tökéletes, ahogy van.

Most valaki ismét a jiddis eredeti újabb kiadására tér vissza: kinek adatná ki az író? Singer ezt feleli: En hiszek a feltámadásban, s akkor majd sok-sok millió jiddis olvasó körülnéz a világban, s kéri: „Hol van valami jó jiddis könyv?” Hát ezeknek adatom ki.

Az Akadémia titkára felriad, ha kissé kése is, és megkö-szöni az előadónak a felszólalást. A jiddis világ visszaadja az Akadémia nagytermet a svédeknek.

SEGÉLYKÉRŐ FELHÍVÁS

Nemrégiben hunyt el hosszas betegség következtében egy nagy talmud-tudós cádik, Jeruzsálem jóismert, nagyrabecsült alakja, aki betegeskedő özvegyet és minden ámasz nélkül maradt fiu- és leányárvaikat hagyott maga után, s az istápoló nélkül maradt család úgy tántorog gondjai közt, mint kormány nélküli csónak a viharos tengeren.

A fiuk közül kettő most áll családalapítás előtt, egyikük pedig hosszas orvosi kezeléssel szorulna, tetejébe pedig az elhalálozott családfe, aki 3 éven át betegeskedett, hatalmas adósságot hagyott hátra, a kifizetetlen orvosi költségeket.

Nincs olyan szó, amely kellőképpen esetelhetné a boldogtalan család megrázkódtatását és szenvedéseit. Ezért fordulunk mindenkihez jelen segítségkérésünkkel.

Kérjük, aki csak teheti, nyújtson segítséget, támogassa nagylelkien, bőkezűen a családot, segítse és bátorítsa, hogy ismét talpra állhasson.

A jött érdeme az adakozók szószólója lesz most és a jövőben. bárhol is járunk majd, útjunkt siker kísér, ámen.

A sorssütötta családdal együttérzők:

Hárav Ovádjá Jozséf Hárav Becál Zsolti
Izráel főrabbiája Jeruzsálem főrabbiája
Hárav Slomo Zálman Auerbach
a Kol-Tóra jesiva vezetője
Csatlakozik a fent elmondottakhoz:
Hárav Jozséf Sálom Eljásáv
Bizottsági tagok:
Hárav Mose Herschler, Hárav Avigdor Nebenzahl,
Hárav Smuel Saulson

Felajánlások a következő címekre küldendők:
— Hárav Mose Jozséf Milecki, Jeruzsálem, Cöfánjá 21.
— Hárav Smuel Saulson, Jeruzsálem, Rechov Uziél 103.
— Bank Mizráchi, Geula-fiók, Jeruzsálem, Máichei Jisz-ráel 3, számlaszám: 264111.
— Bank Hádóár, számlaszám: 4-49965-9, POB. 5328 Jer.
Ajánlatos a küldeményeket ajánlvá feladni.

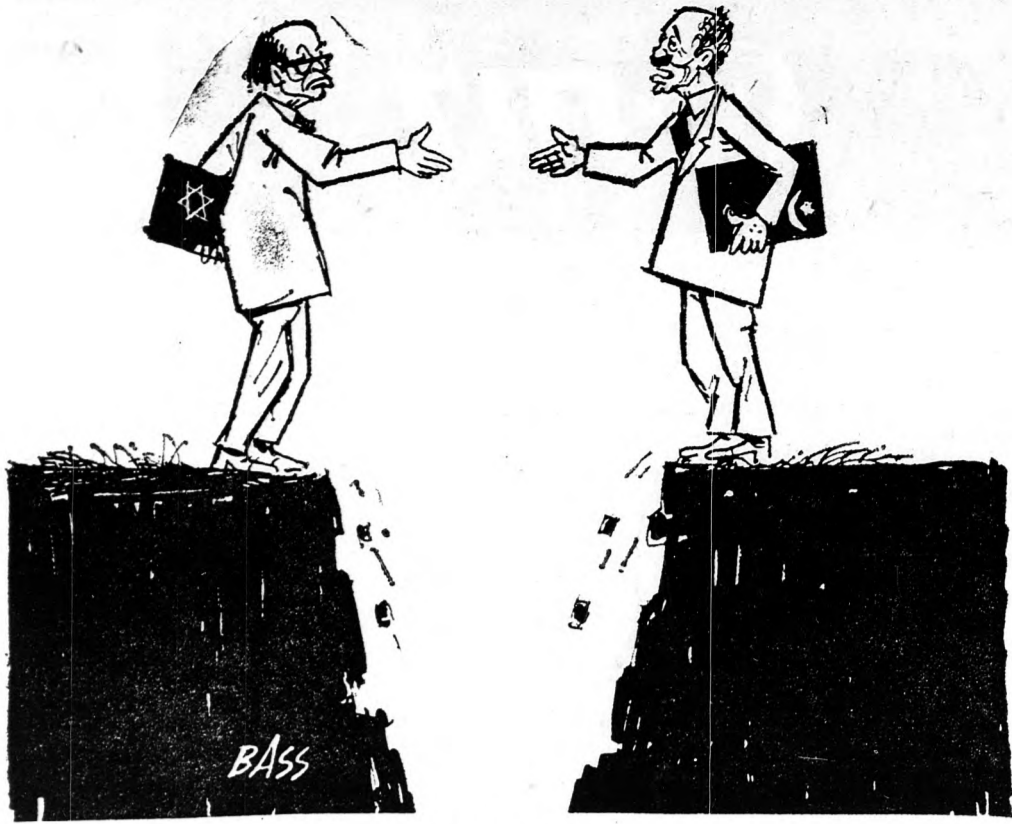
NEMZETKÖZI BUTORKIÁLLÍTÁS 1979

NAGY SIKERREL FOLYTATÓDIK CHOLON, RECHOV KUGEL 45 (A Rina mozival szemben, a parkolóhelyen) 1000 NÉGYZETMÉTER KIÁLLÍTÁS

- ★ HÁLÓSZOBÁK
- ★ SZALONOK
- ★ ÉTKEZŐSARKOK
- ★ BÜFFÉK

A legmodernebb európai 1979-es modellek kiállítása A kiállítás nyitva 1978 december 25-ig naponta reggel 9-től este 20.30-ig és szombaton (1978 december 16-tól) este 17.30-tól 23 óráig. A kiállítás a „Mifgás Hárehit Hábéneumi” rendezésében, Cholon, Rechov Kugel 45, a Rina mozival szemben a parkolóhelyen.

UJ OLÉKNAK NAGY ENGEDMÉNYEK BELEPÉS ÉS PARKOLÁS DIJTALAN

Egyre jobban mélyül az izraeli és egyiptomi álláspont közötti szakadék. (A sajtóból)

A Gus Emunim tüntetői EGÉSZ ÉJJEL NEM HAGYTÁK ALUDNI VANCE AMERIKAI KÜLÜGYMINISZTERT

A rendőrség letartóztatta a Gus Emunim 14 tagját — „Szertartás” keretében elégették az amerikai zászlót

A Gus Emunim mintegy kétfelvező tagja a tegnapi virradó éjjel egészen hajnali 4.30 óráig zenebonát rendezett a fővárosi King Dávid szálló mellett azzal a céllal, hogy megzavarják Cyrus Vance amerikai külügyminiszter éjszakai nyugalomát. A Gus Emunim tagjai illy módon akartak kifejezést adni tiltakozásuknak Vance közvetítése fellett, amelynek egyik sarkalatos pontját képezi az általuk annyira ellentét kivonulás a „zöld vonalon” tul levő területekről.

A rendőrség nehezen és csak a hajnali órákban tudott véget vetni a nagyszabású rendezvénynek. Ennek első stádiumában közel 50 tüntető keringett a szálló körül autójával és egész idő alatt megafonokon át hallatták a békeszerződés elleni jelszavukat. Ugyancsak megafonon,

SEGÉLYKÉRÉS

Ezton kérem fel testvéreim, Izrael fiait egy drága fiatalember, J. E. érdekében, aki gyermekkorát embertelen lakáskörülmények között töltve, izületi gyulladásban betegedett meg, s most ennek következményeképp súlyos szív-bajban szenved.

Az évek során több bonyolult szívműtétet esett át, de állapota ennek ellenére is egyre súlyosbodik.

A szakorvosok javaslatára az Egyesült Államokba kelle-ne repülnie, az egyik ottani nagy orvosi központba, mert alapos vizsgálatok alapján úgy döntöttek, hogy ismét meg kell operálni. Súlyos állapota miatt a műtét napját köze-li határidőre tűzték ki, s az orvosok nagy reményeket fűznek a kiűszöbön álló operációhoz.

Ámde a műtét és az azt követő hosszas kezelés hatalmas összegekbe kerül, amit a beteg és családja képtelen fel-hozni.

KÉREM, JÁRULJANAK HOZZÁ A KÖLTSEGEK-HEZ JÓSZIVVEL, BÓKEZÜEN, SEGITSÉK MEG EZT A DEREK FIATALEMBERT.

Prof. M. Brockheimer, Prof. Gerald Tauber, Weizmann Intézet, Tel-Avivi Egyetem
Prof. A. Harel Fisch, Dr. Dávid Scheps, Bár Ilán Egyetem

Címek a hozzájárulások eljuttatására:

1. Bank Leumi Lőjiszráél, Akivá-fiók 650-2, 9211.07 számú bankszámla
2. Sábtafj Mivszki, a Bár Ilán Egyetem helyettes vezérigazgatója
3. Jákob Hurwic ügyvéd, Tel Aviv, Kikár Málché Jiszráél 8.

»MONDIAL 2000«

FREDI MARCUSON — BACAU

TEL-AVIV, DERECH PETÁCH-TIKVA 9.

(Amcorral szemben), tel. 624901

FIGYELEM! VISSZA NEM TÉRŐ ALKALOM!

Az őszi szezonra példátlan engedményeket nyujtunk az alanti cikkekre:

- * Gáz és villany fűtőkályhák termosztáttal, bel- és külföldi gyártmányok.
- * Tűzhelyek: Amcor • Peer • Shavit, stb.
- * Mosógépek: Crystal • Amcor, stb.
- * Televíziók, tapek, 1979-80-as modellek, a legjobb külföldi gyárak készítményei.

Külön osztály oléknak — különleges engedmények.

Uj oléknak szines televíziók és stereók:

Aka • Grundig • Marantz • Dual, stb.

Az Amcor gyártmányok meghatalmazott képviselője

Az üzlet nyitva reggel 8-tól este 7-ig

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

TEL-AVIV, RECHOV HARAKEVET 52.

P. O. B. 831 • TELEFON: 30011

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Az olvasó-leveleket kérjük lehetőleg frögéppel, de legalább olvashatóan írni és pontos címmel ellátni. Névtelen vagy személyeskedő, sértő hangú leveleket nem közlünk.

ELHUNYT OROSZ GYÖRGY

Kevés közéleti férfiről lehet elmondani, hogy életét a magyar zsidók ügyének szentelte. Orosz György a kevesek közül való volt. Azt is kevés emberről lehet leírni, hogy páratlan akaratérővel és számos kört leküzdvé addig folytatta közéleti tevékenységét, amíg szervezete bírta. Az utolsó rosszullete is munka közben érte, fontos megbeszélésen kellett résztvennie és útközben vitték a kórházba, ahol pár órára meghalt.

Orosz György Magyarországon a Noár Hácioni sorában dolgozott, s főleg a vézskorszakban emelkedett ki áldozatos mentőmunkájával. Honvéd-századosi egyenruhában mentett ki halálba menő zsidókat a nyilaskeresztes pribékek kezei közül. Alijijája

után, a HOH szolgálatába lépett, majd mint a Független Liberális Párt egyik titkára dolgozott; számos külföldi küldetést látott el, s főként a magyar olék ügyeivel foglalkozott, úgy küldetési során, mint Izraelben. A magyar vézskorszak eseményeinek feldolgozását tűzte ki céljául s ezen a téren sokat fáradozott, hosszú betegsége és korai halála azonban megakadályozta munkája befejezésében.

Halála mély gyászba döntötte munkatársait és a magyar jisuv tagjait, akik közül soknak nyújtott segítséget ahhoz, hogy Izraelben gyökeret verjen.

Orosz Györgyöt, aki 58 évet élt, özvegye, édesanyja és fivérére gyászolja

(B. I.)

Megrendülten jelentjük munkatársunk

OROSZ GYÖRGY

FŐTITKÁR

időelöttl, tragikus hirtelenséggel bekövetkezett elhunytát és osztozunk édesanyja, felesége és testvére-öccse mély gyászában.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

Orosz Györgyöt vasárnap, december 17-én délután 2 óra 30 perckor helyezik örök nyugalomra a chiloni temetőben.

Oszinte együttérzéssel: A Magyar Zsidók Világszövetsége Izraelben, a HOH Országos Központja és valamennyi helyicsoport elnöksége

Együttérzéssel közöljük

A MAGYAR ZSIDÓK VILÁGSZÖVETSÉGE v. központi első elnöke és örökös díszelnöke

Dr. GÖRÖG FRIGYES

elhunytát és őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak.

A Magyar Zsidók Világszövetsége Izraelben, a HOH Országos Központja és valamennyi helyicsoport elnöksége

Felejthetetlen hűséges feleségem, szeretett anyánk, imádott nagyanyánk

HEYMAN LOTTY FÁNY 71

FOGÁSZ

Bukarest — Margitta — Petách-Tikva

hirtelen történt elhalálzásának első éve leteltével

A Z K A R Á T

tartunk 1978 december 19-én, kedden délután 3 órakor a petách-tikvai Sgzula temetőben.

Találkozás a temető szertartás csarnokában.

Örökké gyászolják:

férje: Heyman Sándor fogász, fia és menyje, ing. Heyman Jicchák és Edith, unokái: Cvi, Eszter és Árie, sógoronje és sógora: Spiegel Magda és Józsi, valamint a kiterjedt család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága édesanyánk, nagyanyánk

HELENA FARKAS 71

Mosáv-Géha

elhunyt. 1978 december 14-én, csütörtökön helyeztük örök nyugalomra az áskeloni temetőben.

Albert Farkas,

Mary és Tomi Falus

és az unokák

Felejthetetlen drágánk, édesapánk

FELLNER (CHÁJIM) FERENC 71

Debrecen — Haifa

ÁZKARAJÁT ÉS SIRKÓAVATÁST

és a drága édesanyánk

FELLNER (PNINA) PIROSKA 71

3-IK ÉVES ÁZKARAJÁT

1978 december 21-én, csütörtökön tartjuk a Kirját Ata-i új temetőben.

Külön autóbuzs indul 2.30 órakor Haifa, Nevésáánán, Chanita 65 elől és megáll Kirját-Ata, Josefál-Einstein sarkon 3 órakor.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Landau miniszter döntése:

A DÁN UZEMELTETHETI A 48-AS VONALAT

Chájim Landau miniszter tegnap közzétette döntőbírósi határozatát az Egged és Dán autóbuzs kooperatívák közötti viszályban, a Dán új, 48-as jelzésű vonala ügyében. Landau miniszter úgy határozott, hogy a közlekedési minisztérium által adott engedély értelmében a Dán kooperativa tartsa fenn a 48-as vonalat.

Landau miniszter többek között azzal indokolta döntését, hogy a jelenlegi közlekedési helyzetben igyekezni kell fejleszteni a városközi, illetve az úgynevezett „metropolitan” vonalakat, amelyek a különféle peremvárosokat, vagy egymással szomszédos városokat köti össze. A Dán 48.

számu vonala ebbe a kategóriába tartozik. Döntésének indoklásában rámutatott arra is, hogy a 48-as vonal létesítését hosszas és mélyreható tárgyalások előzték meg valamennyi érdekelt szerv részvételével, közöttük Tel Aviv és Herzlia városa, mindkét autóbuzs kooperativa és a közlekedési minisztérium.

Az új vonal üzemeltetése a nemzetgazdaság szempontjából ta karékosságot is jelent. A vonalat azért kell a Dánnak üzemeltetnie mert ez a kooperativa kizárólag Tel Avivban és közvetlen környékén fejlesztheti hálózatát, elmentében az Eggeddel, amelynek tevékenysége az egész országra kiterjed.

Szeretett drágánk,

Özv. Dr. Goldberger Emilné 71

Margitta — Haifa

ÁZKARAJÁT ÉS SIRKÓAVATÁST

1978 december 20-án, szerdán délután 3 órakor tartjuk a haifai új, Kfár Számír-i temetőben.

Találkozás a temető főbejáratánál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drágánk

Dr. PERLSTEIN ARTHUR 71

Temesvár — Tel-Aviv

elsőéves

ÁZKARAJÁT ÉS SIRKÓAVATÁST

december 19-én, kedden délután 3 órakor tartjuk a chiloni temetőben.

Találkozás az új bejáratnál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drága feleségem, testvérem

KOLMAN IRÉN (INCI) 71

Budapest — Johannesburg — Tel-Aviv

SIRKÓAVATÁST

1978 december 17-én, vasárnap délután 2 órakor tartjuk a chiloni temetőben.

Férje Kolman Jenő,

fivére Deutsch Menáchem, Jeruzsálem

és a gyászoló család

Szomorúan tudatjuk, hogy nagyon szeretett bátyánk visszaadta nemes lelkét Teremtőjének

WEISZNER MAJSI 71

Sziget — Várad — Winnipeg (Canada)

Mélyen gyászolják felesége Etu, gyermekei és unokái, testvérei Zseni, Valvi, Winnipeg, Dori, New York, Herman és Rózi Wollner, Afula és családjaik

Drága szeretett édesanyánk, nagyanyánk, testvéreink

IZSÁK MARGIT (BABA) 71

Arad — Natanja

nincs többé.

Temetése ma, pénteken, 10.30-kor indul a lakástól, Natanja, M. Shapira u. 22.

Gyászolják fiai Tibi, Gyuri, menyje, unokái, testvérei, a rokonság és a barátok

Felejthetetlen drágánk

FISCHER STEFAN (PISTA) 71

Temesvár — Akkó

elhunytának slosimján

ÁZKARÁT ÉS SIRKÓAVATÁST

tartunk 1978 december 18-án, hétfőn délután 3 órakor.

Találkozás az akkói temető bejáratánál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD